

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra severoamerických studií

Bakalářská práce

2021

Jiří Růžek

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra severoamerických studií

**Role velvyslanců Spojených států na Kubě v době diktatury
Fulgencia Batisty během 50. let 20. století**

Bakalářská práce

Autor práce: Jiří Růžek

Studijní program: Mezinárodní teritoriální studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 22. 8. 2021

Jiří Růžek

Bibliografický záznam

RŮŽEK, Jiří. *Role velvyslanců Spojených států na Kubě v době diktatury Fulgencia Batisty během 50. let 20. století*. Praha, 2021. 94 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra severoamerických studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph.D.

Rozsah práce: 171 877 znaků

Anotace

Bakalářská práce s názvem „Role velvyslanců Spojených států na Kubě v době diktatury Fulgencia Batisty během 50. let 20. století“ se věnuje diplomatické praxi Willarda L. Beaulaca, Arthura Gardnera a Earla E. T. Smitha jako velvyslanců Spojených států v Havaně mezi lety 1952 a 1958, kdy v čele Kuby podruhé stál se Spojenými státy spjatý diktátor Fulgencio Batista. Sleduje vývoj jejich role v kontextu dění na ostrově a kontextu kubánsko-amerických vztahů a porovnává ho se současnými i dobovými diplomatickými standardy. Práce nejdříve obecně vymezuje pozici velvyslanců v 50. letech 20. století, a to nejprve v tehdy platném mezinárodním právu, následně v různých konceptech diplomatické teorie a rovněž i v samotné Zahraniční službě Spojených států. Ve druhé části pak práce popisuje, jak se formovala zahraniční politika Spojených států, v jejímž rámci měli velvyslanci působit, a také jak se vyvíjel samotný vztah Kuby a USA před jejich působením i během něj. Následná trojice kapitol je pak nejstěžejnější částí práce. S pomocí odtajněné diplomatické korespondence zkoumá s jakými činnostmi, úlohami a instrukcemi se pojila role každého ze tří velvyslanců, kteří v Havaně během Batistova režimu působili. Poslední, šestá část poté analyzuje zjištěné poznatky, dává je do vzájemné souvislosti a konfrontuje roli Beaulaca, Gardnera a Smitha s vymezenými standardy diplomatické praxe, včetně kritérií představených Haroldem Nicolsonem, Hansem Morgenthauem a dalšími teoretiky diplomacie, kteří se ve svých dílech věnovali roli velvyslanců.

Annotation

This bachelor thesis, entitled 'The Role of United States Ambassadors in Cuba during the Dictatorship of Fulgencio Batista in the 1950s', deals with the diplomatic practice of Willard L. Beaulac, Arthur Gardner, and Earl E. T. Smith, as the Ambassadors of the United States in Havana between 1952 and 1958, the time of Fulgencio Batista's second rule on the island. The thesis tracks how the role of these three ambassadors developed in the context of the evolving situation in Cuba and in the broader context of Cuba-US relations. It also places their role in the perspective of both present and contemporary standards of diplomacy. Firstly, the thesis describes the general position of ambassadors in the 1950's, while taking into account the standards of established international law, various concepts of diplomatic theory, and also the Foreign Service of

the United States as it was. The second part then describes the formation of the U.S. post-war foreign policy, within which the ambassadors had to operate, and the developments in Cuba-US relations both before and during their mandates. The following three chapters represent the core of the thesis as they, according to the unclassified diplomatic correspondence, examine the activities, tasks, and instructions related to each of the three ambassadors. The last part of this thesis then further analyzes the findings, places them into context, and confronts the roles of Beaulac, Gardner, and Smith, with the defined standards of diplomatic practice, including the criteria presented by Harold Nicolson, Hans Morgenthau, and other theorists of diplomacy that dealt with the role of ambassadors in their works.

Klíčová slova

Kuba, Spojené státy, diplomacie, Batista, Castro, Willard L. Beaulac, Arthur Gardner, Earl E. T. Smith, U. S. Foreign Service, kubánská revoluce

Keywords

Cuba, United States, Diplomacy, Batista, Castro, Willard L. Beaulac, Arthur Gardner, Earl E. T. Smith, U. S. Foreign Service, Cuban Revolution

Title

The Role of United States Ambassadors in Cuba during the Dictatorship of Fulgencio Batista in the 1950s

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedení Institutu mezinárodních studií FSV UK a vedení fakulty za podporu při vypracovávání mé práce a rovněž také doc. PhDr. Mgr. Francisi Raškovi, Ph.D., jehož přístup a užitečné rady významně napomohly jejímu uskutečnění.

Obsah

Úvod	1
1 Teoretické vymezení a ukotvení role velvyslanců v mezinárodních stycích v polovině 20. století	4
1.1 Ukotvení role velvyslance v dokumentech	4
1.2 Role velvyslance v teorii	6
1.3 Velvyslanci Zahraniční služby Spojených států	11
2 Koncepce americké zahraniční politiky a diplomacie v 50. letech 20. století	14
2.1 Formování americké zahraniční politiky po 2. světové válce	15
2.2 Vývoj vztahů Spojených států a Kuby	19
3 Angažmá velvyslance Willarda L. Beaulaca (1952–1953)	24
4 Arthur Gardner a jeho angažmá (1953–1957)	33
5 Earl E. T. Smith a jeho angažmá (1957–1958)	42
6 Vyhodnocení praxe amerických velvyslanců na Kubě v době Batistovy diktatury	69
Závěr	74
Summary	76
Použitá literatura	78

Úvod

„Americký velvyslanec byl druhým nejdůležitějším mužem na Kubě, někdy i důležitějším než samotný prezident!.“ Tuto větu prohlásil 30. srpna 1960 Earl E. T. Smith, tehdy již bývalý velvyslanec Spojených států, při slyšení před americkým Senátem. Jeho slova nevzbudila velké překvapení. Od vzniku samostatné Kuby začátkem 20. století si Spojené státy užívaly prominentního postavení v kubánské ekonomice, kultuře, a rovněž i v politickém vývoji ostrovního státu. Tato éra trvala až do konce 50. let, kdy došlo k převzetí vlády Fidelem Castrem a následnému přeorientování kubánské zahraniční politiky ke druhé z velmocí soupeřících ve studené válce, Sovětskému svazu.

Konci americké dominance na Kubě však předcházelo téměř sedmileté období, během něž v čele ostrova stál autoritativní generál Fulgencio Batista. Jeho represivní režim se s postupem času stal jedním z nejbrutálnějších v tehdejší Latinské Americe. Zároveň se však téměř po celou dobu svého trvání těšil otevřené podpoře a spolupráce se Spojenými státy. Tato spolupráce přitom byla tak úzká, že když Spojené státy odřekly v roce 1958 diktátorovi svou podporu, režim se velmi krátce na to zcela zhroutil.

Celá tato spjatost Spojených států a jim přátelského Batistova režimu by se ovšem neobešla právě bez americké diplomatické mise na Kubě. V Havaně se během Batistovy diktatury vystřídali celkem tři muži s titulem velvyslance Spojených států s i v jejich aktivitách spočívalo, kam se situace v karibské zemi posune dále.

Tato práce si klade za cíl určit roli trojice velvyslanců Spojených států v kubánsko-amerických vztazích a v dění na Kubě, a to v době, kdy v čele země během 50. let stál Fulgencio Batista. Jejím cílem je zodpovězení otázky, jakou roli a jaké funkce během svého působení zastávali, jak se jejich role v průběhu času vyvíjela a také, vzhledem k signifikanci, která bývá pozici amerických velvyslanců na Kubě před počátkem Castrovy vlády přisuzována, jak tato jejich role odpovídala standardům diplomatické praxe, definovaným tehdy platnými ustanoveními či v podobě tehdejších i současných diplomatických teorií. Toho se snaží docílit pomocí analýzy vybrané sekundární literatury a zejména pak množství pramenů, které se z dané doby dochovaly a byly odtajněny.

Práce se konkrétně zabývá obdobím od 10. března 1952, kdy se Fulgencio Batista dostal po svržení vlády svého předchůdce k moci, do 31. prosince 1958, kdy diktátor z ostrova uprchl. Popisuje velmi specifickou dobu vztahů Spojených států a Kuby, v níž

¹ „Testimonies of Ambassadors Arthur Gardner and Earl E. T. Smith (August 27, 30, 1960)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/gardner-smith.pdf> (staženo 16. 8. 2021), 52.

pozici prezidenta země zastávala pro Spojené státy velmi přátelská tvář a v jejímž průběhu se v čele havanského velvyslanectví z různých důvodů vystřídal Willard L. Beaulac, Arthur Gardner a Earl E. T. Smith.

Text této práce je strukturován do úvodní části, šesti kapitol a závěru. Úvodní část představuje téma práce, její rámec a shrnuje použitou literaturu a motivy pro její vypracování. Následná první kapitola vymezuje, jakým způsobem v polovině 50. let definovalo roli velvyslanců mezinárodní právo, jak přistupovala legislativa ve Spojených státech k roli konkrétně amerických velvyslanců a jak byla tato role definována v různých teoretických konceptech. Druhá kapitola popisuje, v kontextu jaké zahraniční politiky Spojeným státům vůči Kubě museli američtí velvyslanci v poválečných 50. letech pracovat a v kontextu jakých dlouhodobých vztahů obou zemí museli působit. Následující trojice kapitol je pak pro posouzení role tří amerických velvyslanců zdaleka nejstěžejnější. Každá z nich detailně rozebírá angažmá postupně Willarda L. Beaulaca, Arthura Gardnera a nakonec Earla E. T. Smitha, sleduje pozice, v jakých se nacházeli, činnost, kterou během svého působení vyvíjeli i úkoly, kterými byli instruováni. Poslední, šestá kapitola pak poznatky z předchozích částí práce dává do vzájemné souvislosti, popisuje vývoj role amerického velvyslance v Havaně a konfrontuje jeho diplomatickou praxi s teoriemi, které se tímto zabývaly. Závěr pak poskytuje východisko pro rozebírané téma a shrnuje zjištění, která byla v předchozích kapitolách v souvislosti s rolí amerických velvyslanců učiněna.

Pro zpracování práce bylo využito širokého množství zdrojů, zahrnujících texty primární i sekundární literatury. Pro určení obecné role velvyslanců a různých teoretických přístupů k nim se stěžejním ukázalo být dílo českého historika Zdeňka Veselého *Diplomacie: (teorie – praxe – dějiny)*, jenž se velmi široce věnuje otázkám dějin diplomacie a jejího vývoje, shrnujíc jak informace o těch nejdůležitějších dokumentech v historii diplomacie, tak i o různých teoretických přístupech k rolím diplomatů. Velmi nápomocná při zpracování první kapitoly byla třídílná série sborníků *Diplomacy* od Christera Jönssona a Richarda Langhorna a taktéž oficiální dokumenty, které byly zveřejněny. Pro zpracování druhé kapitoly pak byla nejstěžejnější dvojice děl. Monografie *Thank God They're On Our Side: The United States & Right-Wing Dictatorships* od historika se zaměřením na zahraniční politiku USA Davida F. Schmitze široce pojímá formování americké zahraniční politiky i v tomto daném období a konkrétně se zabývá i vztahem Spojených států s pravicovými diktaturami, mezi než se zařadil i režim Fulgencia Batisty. Druhým zásadním dílem pro tuto kapitolu je pak kniha *Cuba and the*

United States: Ties of Singular Intimacy od jednoho z předních expertů na Kubu 19. a 20. století Louise A. Péreze, působícího v Chapel Hill na The University of North Carolina. Jeho práce popisuje dlouholetý vývoj vztahů Spojených států a Kuby a již čtvrtou dekádu složí jako velmi důležitý podklad pro celou řadu textů, které se tématem zabývají.

Jelikož je však téma role amerických velvyslanců na Kubě v období Batistovy diktatury v akademické literatuře reflektováno jen velmi sporadicky, analýza angažmá velvyslanců ve třetí, čtvrté a páté kapitole téměř zcela závisela na dostupné primární literatuře. Ta měla obvykle podobu odtajněné diplomatické korespondence z daného období, nejčastěji ve formě telegramů, depeší či memorand. Za účelem prozkoumání těchto odtajněných dokumentů bylo ve většině případů využito veřejně přístupného online archivu *Latin American Studies*, sestaveného a provozovaného před několika lety zesnulým Dr. Antoniem Rafaellem de la Covou, autorem řady publikací na téma kubánské revoluce. Těchto dokumentů bylo pro dokončení tohoto textu zpracováno několik stovek. Jelikož korespondence mezi Havanou, Washingtonem a případně dalšími aktéry vstupujícími do dění na velvyslanectví Spojených států na Kubě byla v daném období velmi rozsáhlá, výběr dokumentů pro tuto práci podléhal třem kritériím. Aby byl dokument vybrán jako relevantní pro tuto práci, musel být buď přímo podepsán některým ze tří velvyslanců, kteří v Kubě ve vymezeném období působili, musel velvyslanec přímo zmiňovat či mu musel být přímo adresován. Tento způsob omezení výběru dokumentů pak umožnil vyhnout se jednak nejednoznačností v tom, v jaké míře se velvyslanec na zpracování různých dokumentů podílel, a také tím došlo i k vyfiltrování těch nejdůležitějších artefaktů, které byly nejtěsněji spjaty s otázkou velvyslancovy role.

Právě nedostatečné probádání diplomatické korespondence mezi Havanou a Washingtonem v letech 1952 až 1958 pak bylo i jedním z motivů, proč si téma role velvyslanců Spojených států v daném období vybrat. Přestože existuje řada děl, která se zaobírá vlivem Spojených států v kubánské historii a podstatná část z nich se také zaměřuje přímo na období kubánské revoluce, konkrétně tématu angažmá amerických velvyslanců se věnují vždy pouze okrajově. Dosud nejrozsáhleji zpracoval tuto diplomatickou korespondenci Thomas G. Paterson, profesor historie působící na University of Connecticut a zaměřující se na zahraniční vztahy Spojených států. Ten ve svém díle *Contesting Castro: The United States and the Triumph of the Cuban Revolution* relativně široce popsal angažmá Earla E. T. Smitha a částečně také působení Arthura Gardnera. Velvyslanci Beaulacovi se však věnoval pouze minimálně a celkově se jeho dílo

zaměřovalo spíše na otázku působení Spojených států obecně v kontextu kubánské revoluce než na aktivity jejich velvyslanců. V současné chvíli tak neexistuje žádná práce, která by toto téma obsáhle rozebírala.

1 Teoretické vymezení a ukotvení role velvyslanců v mezinárodních stycích v polovině 20. století

Definovat ukotvení rolí velvyslanců v 50. letech 20. století je na první pohled velmi obtížný úkon. Diplomacie samotná si v první polovině století prošla velmi významným vývojem. Její podobu zásadně ovlivnily ekonomické, technologické, sociální a zejména politické faktory, vycházející jak z bezprecedentních následků obou světových válek, tak z příchodu dalšího fenoménu v podobě studené války².

Společně s diplomacií si svým vývojem procházela i pozice velvyslance. Její kodifikace v daném období je ovšem značně problematická. Diplomatická praxe a s tím související obyčej se tvořily po staletí a ačkoli na toto téma postupně vznikalo široké spektrum teoretických děl, k ukotvení funkcí diplomatických misí a jejich šéfů ovšem nedošlo dříve než roku 1961.

1.1 Ukotvení role velvyslance v dokumentech

Permanentní zastoupení se začala stávat normou v italských státech během období renesance. Spolu s těmito zastoupeními se pak rozvíjely i pozice odpovídající dnešním velvyslancům. Významným milníkem vývoje diplomatické praxe a jejího ukotvení však byl až Vídeňský kongres z roku 1815 a následná léta, kdy se evropská velmocenská politika začala provádět výhradně skrze kontinuální diplomacii³. Během kongresu zároveň došlo k přijetí tzv. Vídeňského reglementu, jenž až do roku 1961 platil za nejvýznamnější mezinárodně uznávaný dokument z oblasti diplomacie. Otázku rolí velvyslanců však nijak nerozváděl. Stanovoval zejména klasifikaci různých kategorií diplomatických zástupců, které rozděloval na 3 třídy, a to velvyslance, vyslance a chargé d'affaires. Reglement byl ještě roku 1818 rozšířen pomocí Cášského protokolu o třídu ministrů-rezidentů, zařazenou mezi původní 2. a 3. třídu diplomatů⁴.

V následných desetiletích byla uzavřena řada bilaterálních smluv definujících

² Zdeněk Veselý, *Diplomacie: teorie-praxe-dějiny* (Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014), 46.

³ Christer Jönsson a Richard Langhorne, eds., *Diplomacy: Volume II* (Londýn: SAGE Publications, 2005), 318.

⁴ Veselý, *Diplomacie*, 113–114.

diplomatické styky mezi jednotlivými zeměmi, a to i mimo Evropu. Ty však stavěly výhradně na Vídeňském reglementu a s žádnými novými koncepty, které by zahrnovaly i ukotvení samotných rolí velvyslanců na zahraničních misích, nepřicházely. Pozici velvyslanců řešily spíše ve spojitosti s uznáním reciprocit jejich privilegií a požívaných výhod. Mezi Spojenými státy a zeměmi Latinské Ameriky došlo k uzavření většiny těchto smluv již během 1. poloviny 19. století⁵.

Na multilaterální úrovni došlo po Vídeňském reglementu k první úspěšné standardizaci diplomatické praxe až na 6. mezinárodní konferenci amerických států v Havaně roku 1928, ovšem pouze v regionálním měřítku⁶. Úmluva kodifikovala právo signatářských států na svou reprezentaci v ostatních signatářských státech, imunity a privilegia diplomatů, způsoby ukončení diplomatické mise, pracovníky mise, jejich povinnosti a roli šéfů mise. Poslední jmenovaný bod, definovaný v sekci 1 uvedené úmluvy, ovšem ukotvoval zejména formální procedury spojené s velvyslancem, práva států ohledně šéfů misí a jejich kategorizaci. Hluběji havanská úmluva roli velvyslanců nespécifikovala⁷.

Ještě před havanskou úmluvou byla vážným pokusem kodifikovat mezinárodní právo a s tím i diplomatickou praxi na multilaterální úrovni iniciativa Společenství národů ve druhé polovině 20. let 20. století⁸. Tato iniciativa nakonec ke kýženému cíli nedošla, její výsledky však byly důležitým startovním bodem pro konferenci, z níž nakonec roku 1961 vzešla Vídeňská úmluva o diplomatických stycích⁹.

Vídeňská úmluva o diplomatických stycích (VÚDS) byla přijata 18. dubna 1961 na návrh Komise OSN pro mezinárodní právo během Vídeňské kodifikační konference. Jejím cílem nebylo přijít s novou agendou do oblasti diplomacie, ale aktualizovat již zastaralý Vídeňský reglement a kodifikovat existující zvykové právo (taktéž tzv. mezinárodní obyčej) týkající se bilaterálních diplomatických vztahů mezi státy¹⁰. Zatímco před rokem 1961 se diplomatická praxe řídila pravidly vycházejícími z obyčeje mezinárodního práva, zakládajícího se na praxi států v mnoha předchozích desetiletích, VÚDS tento mezinárodní

⁵ Jönsson a Langhorne, *Volume II*, 318–319.

⁶ *Ibid.*, 319.

⁷ „Havana Convention On Diplomatic Officers, 1928“, *Diplo: Effective and inclusive diplomacy*, <https://grberridge.diplomacy.edu/havana-conventions/> (staženo 22. 7. 2021).

⁸ V této snaze se mimo jiné významně angažoval i Vojtěch Mastný, československý vyslanec v Londýně a prezident české skupiny v organizaci International Law Association.

⁹ Jönsson a Langhorne, *Volume II*, 317, 323.

¹⁰ Andrew F. Cooper, Jorge Heine a Ramesh Thakur, eds., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press, 2013), 393.

obyčej kodifikovala, zúžila ho a přišla s ním v podobě mezinárodní multilaterální smlouvy¹¹. Při přijímání VÚDS byla značná pozornost věnována článku 3, popisujícímu funkce diplomatické mise. Ty byly v rámci formálního právního nástroje definovány vůbec poprvé v historii¹².

Článek 3 VÚDS definuje pět funkcí diplomatické mise. Zprvu zastupovat vysílající stát ve státě přijímajícím, zadruhé chránit zájmy vysílajícího státu a jeho příslušníků ve státě přijímajícím v rozsahu dovoleném mezinárodním právem, zatřetí vést jednání s vládou přijímajícího státu, začtvrté zjišťovat všemi zákonnými prostředky podmínky a vývoj v přijímajícím státě a podávat o nich zprávy vládě vysílajícího aparátu a zapáté podporovat přátelské vztahy mezi vysílajícím a přijímajícím státem a rozvíjet jejich hospodářské, kulturní a vědecké styky. Samotný úvod článku 3 každopádně připouští i další možné funkce. Dle článku 1 je pak šéf mise pověřen vysílajícím státem, aby vykonával povinnosti s touto funkcí spojené^{13,14}. Role šéfů misí se tak díky definici funkcí mise dočkala své, byť stále poměrně vágní specifikace, přičemž ta, stejně jako ostatní části VÚDS, vycházela z již existující diplomatické praxe předchozích desetiletí. Mimo výše zmíněné VÚDS dále definovala privilegia diplomatů, jejich imunitu, nedotknutelnost ambasády a jejího majetku a další¹⁵.

Byť tedy došlo k přijetí úmluvy až několik let po pádu režimu Fulgencia Batisty, je pro svůj základ v mezinárodním obyčejí velmi relevantním dokumentem pro účely určení a vyhodnocení role amerických velvyslanců na Kubě v 50. letech 20. století.

1.2 Role velvyslance v teorii

Na rozdíl od oficiální dokumentů se otázkou role a funkce diplomatů a potažmo velvyslanců zabývala v historii celá řada teoretiků, často v podobě profesionálních diplomatů s léty zkušeností. Za jednoho z nejvýznamnějších autorů v oblasti diplomatické teorie 20. století bývá považován Ernest Mason Satow, diplomat působící ve službách Spojeného království od 60. let 19. století až po první desetiletí 20. století na pozicích v Siamu, Uruguayi, Maroku, Japonsku a Číně. Jeho dílo *A Guide to Diplomatic Practice*,

¹¹ G. R. Berridge, *Diplomacy: Theory and Practice* (Hampshire: Palgrave, 2002), 112.

¹² *Ibid.*, 113.

¹³ „Vídeňská úmluva o diplomatických stycích“, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, https://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/videnska_umluva_o_diplomatickych_stycich.html (staženo 23. 7. 2021).

¹⁴ Šéfem mise se rozumí velvyslanci, nunciové, vyslanci, ministři, internunciové, chargé d'affaires a další hodnosti v závislosti na pověření.

¹⁵ *Ibid.*

poprvé vydané v roce 1917, je zařazováno mezi vůbec nejzásadnější texty o diplomacii z 20. století¹⁶.

Řada principů, o nichž Satow psal, vycházela z jeho praktických zkušeností a později byla přejata jako součást diplomatické praxe ve světě. Diplomacii popisoval jako nástroj pro snahu hájení zájmů státu v mezinárodní politice. Také zmiňoval, že je jejím úkolem taktéž tlumit v mezinárodním systému nápor moci politiků a za podmínku jejího úspěchu považoval permanentní komunikaci mezi ministrem zahraničí a jeho diplomatickým sborem¹⁷.

Podle Satowovy *A Guide to Diplomatic Practice* patří mezi povinnosti diplomatického činitele, tedy i velvyslance, pětice úkolů. Dohlížet na dodržování dobrých vztahů, chránit zájmy svých krajanů, informovat svou vládu o všech významných záležitostech, aniž by byl obviněn, že tak činí nestandardním způsobem a společně s jednotlivými atašé vypracovávat speciální reporty určené pro vládu své země¹⁸. Aby mohl diplomat tyto úkoly plnit, musí být dle Satowa vybaven několika vlastnostmi. V první řadě musí být schopen posoudit vyvíjející se situaci v zemi, do níž je vyslán, rozlišit důležité dění a identifikovat případná nebezpečí vůči zájmům země, kterou reprezentuje. Jako esenciální vlastnosti diplomata pak Satow shrnuje, že by se zkrátka mělo jednat o gentlemana v co nejvíce ohledech. V ideálním případě by měl velvyslanec rovněž ovládat jazyk země, do níž je vyslán, neboť jde podle Satowa o nejjistější cestu, jak se dané zemi přiblížit¹⁹.

Dalším významným teoretikem diplomacie 20. století byl britský diplomat a novinář Harold Nicolson. Ten mezi širokým spektrem svých děl hovořil i o době od 1. světové války zhruba do poloviny 20. století, kterou označoval za období přechodu mezi starou a novou diplomacií. Tvrdil, že v té době docházelo ke vzrůstu popularity tzv. konferenční diplomacie a osobních kontaktů a setkání mezi jednotlivými vedoucími státníky, kteří však dle něj na rozdíl od profesionálních diplomatů neměli atributy pro tvorbu úspěšné diplomacie. Hlavní roli měli dle něj v diplomacii hrát v první řadě profesionální diplomaté respektující principy jako trpělivost, preciznost a diskrétnost²⁰.

Primárním úkolem diplomata je dle Nicolsona reprezentace jeho vlády v cizí zemi.

¹⁶ Veselý, *Diplomacie*, 46.

¹⁷ *Ibid.*, 46–48.

¹⁸ G. R. Berridge, Maurice Keens-Soper a T. G. Otte, eds., *Diplomatic Theory from Machiavelli to Kissinger* (Hampshire: Palgrave, 2001), 133.

¹⁹ *Ibid.*, 133–135.

²⁰ Veselý, *Diplomacie*, 50.

Aby to mohl činit efektivně, musí zemi, do níž je vyslán, rozumět. Nepodmiňuje to ovšem znalostmi na úrovni experta a ani nutností umět případně složitý cizí jazyk; překlady a rady ohledně detailů mohou diplomatovi poskytnout ostatní pracovníci ambasády, kteří tyto záležitosti mají v gesci. Velvyslanec by dle Nicolsona každopádně měl umět rozeznat ambice a zájmy přijímající země, možné hrozby pro zájmy své vlastní vlády, měl by být mužem zdravého úsudku bez předsudků a odolný vůči okolí. Jeho rolí by mělo být posoudit a rozhodnout na základě svého pohledu, jaké rady bude poskytovat své vládě, aby na nich mohla stavět svou politiku vůči dané zemi a reflektovat v ní aktuální situaci. Činit by tak měl velvyslanec na základě pečlivého prošetřování základních faktů spíše než skrze různé politické a ekonomické teorie. Nepředpojatý přístup k zahraničním věcem, úcta k faktům a pevné pochopení základních principů zahraniční politiky země, v níž působí, jsou podle Nicolsona charakteristické znaky dobrého diplomata²¹.

Velvyslanec by dle Nicolsona každopádně neměl být příliš identifikován se zemí, do níž je vyslán a její vládou. Informace by měl čerpat i z dalších zdrojů, od svých vlastních expertů, od žurnalistů, dalších osobních kontaktů v zemi, i skrze výměnu informací s dalšími diplomaty či tiskovými korespondenty. Ze své zkušenosti se například Nicolson zmiňuje o době, kdy působil na britské ambasádě v Berlíně, kde se o blížícím se vzestupu nacistického hnutí dozvěděl od novinářů, s nimiž byl v kontaktu. Nicolson také zdůrazňoval klíčovou pozici velvyslance v poradním týmu ministra zahraničí. Šéf zastupitelské mise by měl mít za úkol studovat místní podmínky, posuzovat citlivá místa jednání s místními složkami a kultivovat vztahy s lokálními politiky, přičemž výsledkem tohoto jednání by měly být právě rady pro ministra zahraničí, jak daleko může při vyjednávání zajít a komu může důvěřovat²².

Velmi významně přispěl do diplomatické teorie i americký politolog Hans Morgenthau, jeden z předních zástupců tzv. realistické větve přístupu k diplomacii. Ten ve svém oceňovaném díle *Politics Among Nations*, poprvé publikovaném v roce 1948, definuje diplomacii jako nástroj k udržení míru a stanovuje ji čtveřici úkolů. Stanovení cílů státu dle jeho potenciálu je naplnit, vyhodnocení cílů jiných států a jejich potenciálu je naplnit, určit, v jaké míře tyto lze tyto cíle sloučit, a nakonec použít patřičné prostředky k dosažení těchto cílů. Zároveň varuje, že zanedbání byť jednoho úkolu z těchto čtyř povede

²¹ Berridge, Keens-Soper a Otte, *Diplomatic Theory*, 167.

²² Jönsson a Langhorne, *Volume II*, 338–340.

k neúspěchu zahraniční politiky státu²³.

Hans Morgenthau popisuje funkce pracovníků velvyslanectví jako „*oči, uši, ústa a konečky prstů zahraniční politiky a její putovní ztělesnění*“²⁴. Diplomati pak dle něj mají tři oblasti, v nichž působí – symbolickou, právní a politickou. V popisu funkcí, které diplomaté v rámci těchto oblastí plní, je pak Morgenthau velmi konkrétní. Jakožto symbolický zástupce svého státu vykonává diplomat, potažmo velvyslanec, symbolické funkce diplomatického ceremoniálu. Navštěvuje události, na které je pozván, reprezentuje na nich vládu své vlastní země, případně jejím jménem pořádá události vlastní či přijímá gratulace i kondolence. Jako právní zástupce svého státu je dle Morgenthaua diplomat zodpovědný za podepisování smluv jménem své země, vysílání či přijímání ratifikačních dokumentů, díky nimž smlouvy vstupují v platnost, poskytování právní ochrany občanům své země v zahraničí či za hlasování v mezinárodních organizacích. Nejdůležitější funkce je dle Morgenthaua však ta třetí, politická. Diplomati dle něj musí v zájmu vykonávání zahraniční politiky své země posuzovat cíle ostatních zemí a jejich reálné či potenciální schopnosti tyto cíle naplnit. Také by měli zvládnout posoudit, jaký mají na vládu dané země vliv opoziční politická uskupení či veřejné mínění. O současném i pravděpodobném budoucím vývoji vlády druhé země musí diplomat svou zemi pravidelně informovat. Zároveň pak má pracovat na tom, aby občanští i političtí lídři přijímajícího státu chápali a ideálně i schvalovali zahraniční politiku, kterou diplomat zastupuje²⁵.

Mezi velikány diplomatické teorie i praxe 20. století bývá řazen i americký diplomat a ministr zahraniční Spojených států v 70. letech Henry Kissinger. Ten se ovšem ve svých dílech zaměřoval zejména na diplomacii ve velmocenském měřítku a významnou roli jaderných zbraní v ní²⁶, tedy témata ne tolik relevantní pro diplomatickou praxi Spojených států na Kubě.

K rolím a vlastnostem diplomatů a potažmo velvyslanců se v literatuře vyjádřila celá řada dalších teoretiků. Například Zdeněk Veselý mezi nejdůležitějšími vlastnostmi diplomata zmiňuje mimo jiné „*schopnost porozumět problémům a záležitostem obou stran a jejich významu z mezinárodní perspektivy*“. Předpokládá také dostatečné odborné znalosti, předvídavost a loajalitu diplomata vůči vysílacímu státu²⁷. Zároveň zdůrazňuje i

²³ Veselý, *Diplomacie*, 53-54.

²⁴ Christer Jönsson a Richard Langhorne, eds., *Diplomacy: Volume I* (Londýn: SAGE Publications, 2005), 64.

²⁵ *Ibid.*, 64–67.

²⁶ Veselý, *Diplomacie*, 51-52

²⁷ *Ibid.*, 148–149.

rozdělení diplomatů na dva druhy v otázce jejich vztahu k jejich domácí administrativě. Diplomatické mandáty se v tomto směru dle definice Jönssona a Halla dělí na imperativní a volné. Zatímco imperativní mandát se vyznačuje tím, že diplomat jedná přesně podle pokynů svého nadřízeného, volný mandát dává zástupci řadu pravomocí podmíněných tím, že jeho jednání bude probíhat vždy v kontextu cílů vysílajícího státu²⁸. Dle slov Johna McCarthyho, bývalého australského diplomata, pak musí diplomat pro to, aby byl jeho mandát úspěšný, cestovat a dávat najevo svůj zájem o zemi, v níž působí. Bez demonstrace tohoto zájmu dle něj není možné efektivně získat přístup k informacím a s tím i ke znalostem potřebným k efektivnímu vykonávání funkce. Vytváření přátelských vztahů mezi osobnostmi z druhé strany je podle McCarthyho klíčovým požadavkem úspěšné diplomatické mise; jejich zúročení totiž přijde vhod v momentě, kdy se objeví první potenciálně obtížné vyjednávání²⁹. Další teorie pak o diplomatovi hovoří jako o pouhém nositeli zpráv, který by neměl hrát žádnou roli ve vytváření samotné politiky, v jejímž rámci působí³⁰.

S hlubším pohledem na roli diplomatů v přijímajících zemích přichází ve své knize *Diplomacy: Theory and Practice* jeden z neaktivnějších autorů současnosti v oblasti diplomacie, G. R. Berridge. Dle něj by diplomaté, včetně velvyslance, měli ctít lokální zvyky, brát v potaz důležité lokální události a angažovat se v širokém sociálním kontaktu. Profesionální velvyslanec by dle Berridge také měl umět místní jazyk, být znalý diplomatického protokolu a rozumět místním pohledům na různé záležitosti. Také by měl podporovat přátelské vztahy mezi oběma zeměmi a umět správným způsobem předat druhé straně i špatnou zprávu. Dále by měl být schopným vyjednávačem, byť tato role často bývá přenechávána vyšším představitelům zahraniční politiky dané země a velvyslanec tak při vyjednáváních hraje spíše podpůrnou roli. Jedním z dalších velmi důležitých úkolů zastupitelské mise a jejího šéfa by dle Berridge mělo být lobbování za zájmy své země u těch, kteří mají v přijímající zemi vliv. Nemusí se přitom jednat pouze o vrcholné politiky, ale taktéž o novináře či důležité byznysmeny. Funkcí velvyslance a celé mise je taktéž objasňovat záměry a pozice své vysílající země místním autoritám, ať už má jít o ujištění, varování, povzbuzení či odrazení druhé strany od určitého kroku. Dalším úkolem zastupitelské mise dle Berridge má být shromažďování informací o politickém, vojenském a ekonomickém vývoji v druhé zemi a podávání zpráv svému domácímu ministerstvu

²⁸ Ibid., 155–156.

²⁹ Cooper, Heine a Thakur, *The Oxford Handbook*, 136.

³⁰ Jönsson a Langhorne, *Volume II*, 396.

zahraničí. V souvislosti s tím může velvyslanec své domovské zemi také předávat politické rady, jak by se měla zachovat v souvislosti s aktuální situací. Velvyslanec by se taktéž měl angažovat v komerční diplomacii a napomáhat jak exportu i investicím do dané země. Dále by pak funkce diplomatů měla zahrnovat i veřejnou a kulturní diplomacii tak, aby zahraničněpolitická pozice přijímající země byla náklonná diplomatově domácí zemi³¹.

Berridge, Veselý i další autoři diplomatické teorie a praxe ve svých textech také varují před výskytem fenoménu v diplomatických kruzích známého jako *localitis*. Ten popisuje problém, kdy je funkce vyslaného diplomata oslabena tím, že se stane „domorodcem“. Stane se natolik součástí prostředí země, v níž působí, že i před svou vysílající zemí sdílí, obhajuje a prezentuje názory přijímající země. Tomu má přirozeně zabránovat relativně častá rotace diplomatických pracovníků, k jejichž střídání dochází zpravidla během několika let, a kteří jsou většinou následně vysláni do jiné země³². V nejlepším případě diplomat, kterého postihne *localitis*, ztratí sentiment ke svému původnímu domovu. V tom horším se stane „hláskou troubou“ vlády země, do níž byl vyslán³³. Berridge také zmiňuje, že vedle zastávání stanovisek přijímající země se takový diplomat rovněž běžně naučí její jazyk a začne splývat s její kulturou. Hovoří i o důležitosti personálních atributů na obou stranách. Taktéž ovšem zdůrazňuje, že náchylnost diplomatů k fenoménu *localitis* je přirozená. Aby mohli efektivně jednat s místními složkami na denní bázi, musí mít pro jejich pohled jistou míru sympatie a pochopení. Dle Berridge také velmi významně ovlivňuje výskyt *localitis* u diplomatů případná rezistence ministerstva zahraničí vůči reportům a pohledům prezentovaným daným diplomatem, respektive daným velvyslanectvím³⁴.

1.3 Velvyslanci Zahraniční služby Spojených států

Přímo ve Spojených státech byla pozice velvyslanců Zahraniční služby USA v době diktatury Fulgencia Batisty legislativně upravována zákonem *Foreign Service Act*, přijatém v roce 1946 a platném až do jeho nahrazení stejnojmenným aktualizovaným zákonem o 34 let později. *Foreign Service Act of 1946* reguloval vedle struktury a fungování Zahraniční služby USA i pozici diplomatů včetně jejich úloh³⁵. Ty zákon dělí na

³¹ Berridge, *Diplomacy*, 118–126.

³² Veselý, *Diplomacie*, 161.

³³ Berridge, *Diplomacy*, 109.

³⁴ *Ibid.*, 110.

³⁵ „Ambassadors and Other Public Ministers“, Legal Information Institute, <https://www.law.cornell.edu/constitution-conan/article-2/section-2/clause-2/ambassadors-and-other-public->

šest tříd, od velvyslanců až po konzulární agenty.

Bylo tak kodifikováno, že šéfy misí jmenuje po doporučení a schválení Senátem prezident Spojených států³⁶. V souvislosti s tím dle titulu V, části A, sekce 502 tohoto zákona informuje ministr zahraničí prezidenta na základě doporučení Board of the Foreign Service o pracovních službě kvalifikovaných pro jmenování nebo přiřazení jako vedoucí mise. Pokud tato osoba navržená na místo velvyslance (či jakýkoli post ve třídách 1-5) nebyla v minulosti pracovníkem služby ve třídě 6 (konzulární agent), musí podstoupit zkoušku, aby mohla být určena její vhodnost pro práci v Zahraniční službě USA. Taktéž musí demonstrovat svou loajalitu Spojeným státům a svou oddanost principům ústavy a její jmenování musí navazovat na alespoň čtyři roky služby na pozici spjaté se Zahraniční službou či Ministerstvem zahraničí Spojených států³⁷.

Obecně jsou pak dle titulu III, části A, sekce 301 velvyslanci, stejně jako další pracovníci Zahraniční služby Spojených států, podřízeni pokynům ministra zahraničí USA. Při své práci v zahraničí musí reprezentovat zájmy Spojených států a musí vykonávat svou službu v souladu s povinnostmi vycházejícími z povahy jejich funkce, přiřazení či úkonů dle zákonů, nařízení nebo regulací na základě zákona či mezinárodních dohod, kterých se Spojené státy účastní³⁸. Další části zákona poté zakazují všem pracovníkům Zahraniční služby jakékoli dary či jiné benefity od jakékoli cizí vlády bez souhlasu Kongresu, a to s výjimkou šéfů misí, kteří podle regulací prezidenta mohou od cizí vlády, pro níž jsou akreditováni, přijímat dary udělené Spojeným státům či jejich politickým subdivizím. Žádný z pracovníků zahraniční mise také dle tohoto zákona nesmí během svého angažmá obchodovat, mít jakýkoli podíl, či získávat profit z jakéhokoli podniku či profese v zemi nebo zemích, kam je přiřazen³⁹.

Z ustanovení ovlivňujících pozici velvyslanců Spojených států se jí Foreign Service Act z roku 1946 věnuje více již jen v titulu VI. Ten však pouze upravuje podmínky zvýšení platové kategorie jednotlivých tříd pracovníků služby včetně velvyslanců⁴⁰.

V průběhu 50. let si americká Zahraniční služba pod vedením ministra zahraničí Johna Fostera Dullesse prošla ještě jednou reformou. Roku 1954 tak proběhla reorganizace

ministers (staženo 24. 7. 2021).

³⁶ "Foreign Service Act", Tracking the U.S. Congress, <https://govtrackus.s3.amazonaws.com/legislink/pdf/stat/60/STATUTE-60-Pg999.pdf> (staženo 23. 7. 2021), 1000, 1007.

³⁷ Ibid., 1007–1008.

³⁸ Ibid., 1001.

³⁹ Ibid., 1030.

⁴⁰ Ibid., 1013–1018.

služby a byla prohloubena její integrace s Ministerstvem zahraničí. Na post a funkce velvyslance Spojených států však tato reorganizace žádný reálný vliv neměla⁴¹. Během 50. let tedy byla role velvyslanců Spojených států určována vesměs individuálně na základě zadání vycházejících z pokynů Ministerstva zahraničí, zákon ji reguloval spíše ve formálních věcech či obecných ustanoveních.

Funkcemi velvyslanců Zahraniční služby Spojených států se však, byť okrajově, zabírali Eric Arias a Alastair Smith ve své studii *Tenure, promotion and performance: The career path of US ambassadors* z roku 2018, zaměřující se na vztah mezi praxí a kariérním postupem velvyslanců Spojených států. Velvyslanci jakožto vedoucí misí dle nich v první řadě reprezentují zájmy a politiku Spojených států, a to v míře od řešení cestovatelských víz až po vyjednávání o obchodních dohodách⁴². Za cíl úspěšného velvyslaneckého mandátu, determinující zároveň i roli, kterou by velvyslanci během svého působení měli zastávat, považují Arias a Smith zlepšení ekonomických, diplomatických a bezpečnostních vztahů mezi Spojenými státy a přijímající zemí⁴³. Progres v ekonomických vztazích určují na základě růstu exportu z USA do přijímající země, podepisování obchodních dohod mezi oběma stranami a chování uvnitř mezinárodních organizací v případech obchodních sporů. Kvalitu diplomatických vztahů určují dle podobností v hlasování Spojených států a přijímající země v Organizaci spojených národů. Bezpečnostní kooperaci Arias a Smith determinují dle společně přijímaných opatření a případného vypukání ozbrojených konfliktů v přijímající zemi⁴⁴. Velvyslanec, za jehož mandátu dojde ke zhoršení v těchto oblastech, dle Ariase a Smitha selhal⁴⁵.

Obecně se pak dle Ariase a Smitha američtí velvyslanci dělí na dva typy. Political appointees (PA) jsou politicky spjatí s danou administrativou a většinou jsou prezidentem jmenováni za odměnu za jejich předchozí zásluhy. Působení těchto diplomatů obvykle trvá stejně dlouho, jako působení administrativy. Druhým typem jsou pak kariérní diplomaté Zahraniční služby Spojených států, kteří na velvyslaneckých či jiných diplomatických postech slouží většinu své profesní kariéry, víceméně bez ohledu na měnící se administrativy⁴⁶. Tomuto dělení se věnuje i Veselý, jenž ho označuje za typické pro

⁴¹ Walter H. Waggoner, „Foreign Service Faces Far-Reaching Reforms“, *The New York Times*, 20. června 1954

⁴² Eric Arias & Alastair Smith, „Tenure, promotion and performance: The career path of US ambassadors“, *The Review of International Organizations* 13 (2018): 81.

⁴³ *Ibid.*, 79.

⁴⁴ *Ibid.*, 82–83.

⁴⁵ *Ibid.*, 79.

⁴⁶ *Ibid.*, 82.

diplomacii USA, latinskoamerických a některých afrických zemí⁴⁷.

Mezi závěry, s nimiž studie Ariase a Smitha přišla, patří i poznatky související s velvyslaneckou praxí při vypuknutí vojenského konfliktu v přijímající zemi. Taková situace dle nich zvyšuje riziko výměny velvyslance v dané zemi o zhruba 240 %. Zdaleka nejsilnějším determinantem v otázce případné výměny amerických velvyslanců je ovšem změna obsazení v Bílém domě. Naopak samotné výkony velvyslanců hrají v rozhodnutích o jejich výměně jen minimální roli⁴⁸.

Přímo rolí velvyslanců Spojených států se v krátkosti ve své knize *The Fourth Floor: An Account of the Castro Communist Revolution* zabýval i jeden z velvyslanců Spojených států na Kubě v době Batistovy diktatury, Earl E. T. Smith. Jeho definice hovoří o velvyslanci Spojených států jako osobním zástupci prezidenta. Jeho povinností by mělo být budovat blízké pochopení s vládou i s lidem země, do níž je vyslán. Velvyslanec by měl dle Smitha rovněž propagovat sympatický a přesný obraz Spojených států a vytvářet pro ně přátelské vztahy. Na místě by měl koordinovat aktivity Spojených států v dané zemi a dohlížet na veškeré operace americké diplomatické mise v ní. Jednou z nejzákladnějších funkcí velvyslance Spojených států by pak mělo být udržovat Ministerstvo zahraničí informované za všech podmínek. To by mělo být dle Smithovy definice činěno skrze diplomatickou korespondenci, ohledně níž sám upřesnil, že veškerá komunikace mířící z velvyslanectví na Ministerstvo zahraničí je automaticky adresována ministru zahraničí a následně přeměrována na příslušné oddělení, ač má velvyslanec možnost korespondenci komukoli adresovat přímo. Rovněž dodal, že v emergentních situacích obecně dochází k rozšíření spektra funkcí, které velvyslanec vykonává.⁴⁹

2 Koncepce americké zahraniční politiky a diplomacie v 50. letech 20. století

Jedním z nejvýznamnějších faktorů, určujících roli velvyslanců Spojených států na Kubě během diktatury Fulgencia Batisty, byla přirozeně tehdejší zahraniční politika Spojených států. Úkoly, které měli velvyslanci dle zadání Ministerstva zahraničí plnit, vycházely ze zahraničněpolitického kurzu, jenž se v USA vyvíjel v kontextu ukončené druhé světové války a začínající studené války. Podobu americké zahraniční politiky

⁴⁷ Veselý, *Diplomacie*, 151–153.

⁴⁸ Arias a Smith, „*Tenure, promotion and performance*“, 94–96.

⁴⁹ Earl E. T. Smith, *The Fourth Floor: An Account of the Castro Communist Revolution* (New York: Random House, 1962), 209–210.

určovaly v daném období dvě administrativy, které se za dobu Batistovy diktatury v Bílém domě vystřídaly. V prvním případě šlo o druhou administrativu prezidenta Harryho S. Trumana s Deanem Achesonem v čele Ministerstva zahraničí, následně pak o obě administrativy prezidenta Dwighta D. Eisenhowera, jejichž zahraniční politiku od Eisenhowerovy inaugurace 20. ledna 1953 až po celý zbytek doby Batistova vládnutí řídil John Foster Dulles. Významně se na formování americké poválečné zahraniční politiky však pochopitelně podíleli i předchozí ministři zahraničí, zejména James F. Byrnes a George Marshall, sloužící během první administrativy Harryho S. Trumana.

Funkce velvyslanců v Havaně byla zároveň ovlivňována dlouhodobým rámcem vztahů mezi nezávislou Kubou a Spojenými státy. Ty se začaly utvářet ještě předtím, než se karibský stát definitivně osamostatnil od španělské nadvlády a roku 1902 vyhlásil republiku. Vlivem historických i geografických faktorů (ostatně Kuba se nachází pouhých 90 mil od pobřeží Floridy) pak byly tyto vztahy až do převzetí vlády Fidelem Castrem a následné změny orientace směrem k Sovětskému svazu velmi těsné.

2.1 Formování americké zahraniční politiky po 2. světové válce

Spojené státy začaly krátce po konci druhé světové války hledět na svět prizmatem konfliktu Západu a Východu a podle toho také uzpůsobovat i svou zahraniční politiku. Ještě před tím, než však začala americká zahraniční politika dělit svět na prozápadní a komunistické země, se její hlavní linií stala podpora demokratického vývoje zemí a opozice vůči diktátorům. Tento směr vycházel jak ze zkušeností z předchozích desetiletí, jejichž následkem byla nevole vůči diktaturám napříč poválečným mezinárodním společenstvím, tak i z nových poznatků amerických expertů za externí vztahy, dle nichž si Washington nemohl dovolit na jedné straně kritizovat ustanovování komunistických vlád ve východní Evropě a na druhé straně sám podporovat nesvobodné režimy⁵⁰.

Ve vztahu k zemím Latinské Ameriky byl průkopníkem podpory demokratických režimů na úkor diktatur Spruille Braden, náměstek ministra zahraničí pro americké záležitosti a předtím také velvyslanec v Bogotě, Havaně a Buenos Aires. V návaznosti na Good Neighbor Policy prezidenta Franklina D. Roosevelta Braden v polovině 40. let navrhoval, aby Spojené státy uznaly všechny vlády, které jsou v Latinské Americe u moci, avšak aby s autoritářskými režimy jednaly velmi rezervovaně, neidentifikovaly se s nimi a

⁵⁰ David F. Schmitz, *Thank God They're On Our Side: The United States & Right-Wing Dictatorships, 1921-1965* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1999), 143–144.

neposkytovaly jim ekonomickou asistenci⁵¹. Tento návrh byl Ministerstvem zahraničí přijat, avšak s úpravami týkajícími se specifík zemí, u nichž administrativa vyhodnotila, že by v nich konec diktatury vzhledem k nerozvinutosti jejich politické scény vedl k zásadnímu úpadku jejich vývoje a životní úrovně⁵². Tyto výjimky přitom předjímaly, jak bude politika Spojených států vůči diktaturám vypadat o několik let později.

S prohlubující se studenou válkou došlo ke změně tohoto přístupu. George Kennan, ještě jako pracovník amerického velvyslanectví v Moskvě, informoval roku 1946 Washington v tzv. dlouhém telegramu o tehdejších, se západním světem nekompatibilním pohledu na svět podle Sovětského svazu a cílech jeho zahraniční politiky. Na Kennanův popud pak došlo k postupnému vytváření politiky zadržování komunismu a postupnému utužování amerického přístupu vůči Sovětskému svazu⁵³.

Kennanovy návrhy z dlouhého telegramu původně podporovaly směr opozice vůči diktátorům. I vlivem vývoje situace v Řecku, kde po stažení britského angažmá hrozilo převzetí vlády komunisty, však byla s projevem prezidenta Trumana z 12. března 1947 oznámena Trumanova doktrína, hovořící o globálním souboji dvou nekompatibilních systémů: demokracie a totalitního komunismu. Americká zahraniční politika s novou doktrínou přijala bipolární vidění světa, s čímž se pojila i změna v jejím přístupu k autoritářským režimům⁵⁴. Ve svých spojencích začaly Spojené státy vyhledávat především politickou stabilitu a spolupráci na plnění protikomunisticky orientovaných cílů. S vyhlášením Trumanovy doktríny přestala být pro Spojené státy druhá světová válka hlavním paradigmatem jejich zahraniční politiky a tuto roli převzala studená válka. Hlavním determinantem přístupu Spojených států k jakékoli zemi se nově stala její pozice ve studené válce, nikoli demokratičnost její vlády⁵⁵.

Změna v zahraničněpolitickém kurzu Trumanovy administrativy se rychle projevila i v praxi. Ostatně právě v Řecku stály Spojené státy nově za vládou, jež byla na jedné straně spjata s předválečnými profašistickými silami a byla náklonná autoritářským praktikám, avšak na druhé – pro Spojené státy nyní důležitější – straně byla vládou protikomunistickou⁵⁶. Postupně došlo také k oteplení vztahů USA s režimem Francisca

⁵¹ Ibid., 146–147.

⁵² Ibid., 149.

⁵³ Rustem N. Chanyshev a Olga R. Fayzullina. „The Formation of Post-War US Foreign Policy: G.F.Kennan's ‚Long Telegram‘ And The Tradition of Political Realism“, *Laplage em Revista* 6 (září 2020), 125–126.

⁵⁴ Schmitz, *Thank God*, 161.

⁵⁵ Ibid., 144, 161.

⁵⁶ Ibid., 161.

Franca ve Španělsku. S vypuknutím války v Koreji došlo k přitvrzení protikomunistické linie také v Asii⁵⁷. Posun v americké zahraniční politice od původní opozice vůči diktátorům se projevil rovněž v případě Latinské Ameriky. Sesazení demokratických vlád v Peru a Venezuele na konci 40. let Spojené státy nijak nerozporovaly a nové nedemokratické režimy naopak velmi rychle uznaly. Ve světle přijetí Trumanovy doktríny došlo také ke upevnění vztahů USA s diktaturou Anastasia Somozy v Nikaragui i brutálním režimem Rafaela Trujilla v Dominikánské republice, a taktéž k odblokování vztahů s Argentinou. Ty byly do té doby problematické vlivem pozice Argentiny během druhé světové války a politice Juana Peróna, která Spojeným státům neimponovala⁵⁸.

Urovnání vztahů s Argentinou a změna priorit americké zahraniční politiky umožnily pokračování v dlouho očekávaných vyjednáváních o hemisférické kooperaci Spojených států se zeměmi Latinské Ameriky. V létě roku 1947 tak byla uskutečněna konference amerických států v Riu de Janeiru, jež položila základ pro meziamerické obranné programy, z pohledu Spojených států významné instrumenty pro odvrácení hrozby mezinárodního komunismu. Toto téma pak hrálo jednu z ústředních rolí při 9. mezinárodní konferenci amerických států v Bogotě na jaře 1948. Ta měla za cíl vytvořit Chartu Organizace amerických států. Spojené státy si však ještě před jejím začátkem nechaly vypracovat několik dokumentů adresujících komunistickou hrozbu a možné kroky proti ní⁵⁹. Mezi výsledky konference se tak zařadilo jak přijetí kýžené Charty OAS, díky níž byl vytvořen rámec pro systém vztahů mezi americkými státy a byla umožněna reálná implementace ustanovení z konference v Riu, tak mimo jiné i rezoluce 32, hovořící o zachování a obraně demokracie v Americe. Tento dokument signatářské státy, mezi něž se zařadila i Kuba, přímo zavazoval k obraně před mezinárodním komunismem a přijmutí opatření, aby se předcházelo jeho šíření⁶⁰.

Patrně nejvýznamnějším dokumentem pro poválečný vývoj zahraniční politiky Spojených států vůči Latinské Americe se stal report George Kennana z roku 1950, tou dobou již vedoucího oddělení pro plánování politik na Ministerstvu zahraničí. Ten poté, co navštívil několik zemí Latinské Ameriky, prezentoval ministru zahraničí Achesonovi svůj koncept politiky USA vůči tomuto regionu. Podle Kennana kvůli klimatu a geografii

⁵⁷ Ibid., 186, 192–193.

⁵⁸ Ibid., 162–165, 174–175.

⁵⁹ Michael J. LaRosa and Frank O. Mora, eds., *Neighborly Adversaries: Readings in U.S.-Latin American Relations* (Lanham: Rowman & Littlefield, 2015), 133–136.

⁶⁰ Robert H. Holden and Eric Zolov, *Latin America and the United States: A Documentary History* (New York: Oxford University Press, 2000), 193–194.

latinskoamerických zemí, jakožto i kvůli historickému odkazu destrukce a zločinů španělských kolonizátorů vůči původním obyvatelům, v nich nejsou vhodné podmínky pro politickou stabilitu, demokracii a prosperitu. V reportu upozorňoval, že si Spojené státy musí udržet Latinskou Ameriku ve své sféře vlivu a musí zastavit komunistické plány na přetvoření regionu na nepřátelské území vůči Spojeným státům, a to i za cenu podpory režimů, které pro tento účel zavádí tvrdá a krutá opatření, „*režimů, jejichž původ a metody by neustály standardům amerických konceptů demokratických procedur*“⁶¹. Dle Kennana komunistická hrozba představovala pro USA největší a velmi urgentní problém v regionu. Navrhoval, aby Spojené státy vytvářely podněty k tomu, aby vlády a občané latinskoamerických zemí úspěšně čelili tlakům komunistů a aby jim v tom Spojené státy asistovaly bez toho, aby samy byly tím, kdo tomuto náporu čelí⁶².

V širším kontextu Trumanovy doktríny zadržování komunismu a Kennanovy koncepce americké zahraniční politiky vůči Latinské Americe operovala v průběhu 50. let i nově nastoupivší administrativa Dwighta D. Eisenhowera. Ten sám sice souhlasil s tím, že zájmy Spojených států se zabezpečují nejlépe v situaci, kdy jsou okolní země stabilními demokraciemi. Problém v případě řady latinskoamerických států dle Eisenhowera a jeho ministra zahraničí Dullese ovšem spočíval v tom, že těmto zemím chyběla historie svobodných vlád. Vzniklé demokracie považovali za křehké, nestabilní a náchylné k převzetí komunistickou mocí, zatímco v diktaturách se mohli spolehnout na stabilitu jakožto pojistku vůči komunismu. Dulles tak na začátku roku 1955 dokonce přímo instruoval pracovníky Ministerstva zahraničí, aby nečinili nic, co by šlo proti spřáteleným diktátorům, neboť dle něj šlo o „*jediné lidi, na které se můžeme spolehnout*“⁶³.

Mobilizace proti sovětské hrozbě se stala jádrem zahraniční politiky Eisenhowerovy administrativy. Ta proti komunistickým elementům v zahraničí začala i aktivně vystupovat, a to i za pomoci služeb CIA vedené Allenem Dullosem, bratrem ministra zahraničí Johna Fostera Dullese⁶⁴. Krom pokračující podpory spřáteleného diktátora Fulgencia Batisty na Kubě či svržení vlády v Íránu v srpnu 1953 se tak Spojené státy angažovaly i v Guatemale v roce 1954, a to při sestrojení puče proti tannímu demokraticky zvolenému prezidentovi Jacobu Árbenz Guzmánovi a jeho nahrazení vojenskou diktaturou plukovníka Carlose Castillo Armase. Árbenzovy reformní aktivity,

⁶¹ LaRosa a Mora, *Neighborly Adversaries*, 145–146.

⁶² *Ibid.*, 147–149.

⁶³ Schmitz, *Thank God*, 202, 206.

⁶⁴ *Ibid.*, 216.

ovlivňující i americké podniky v zemi, Trumanova a následně i Eisenhowerova administrativa vyhodnotily jako nebezpečné pro zájmy Spojených států a jeho vládu obecně vnímaly jako potenciální vstupní bránu komunistického vlivu do regionu⁶⁵.

S postupujícími lety pak začala značně sílit kritika kroků Spojených států v Latinské Americe. Eisenhower se v reakci na to rozhodl změnit způsob, jakým je americká latinskoamerická politika komunikována, obsahově se však až do konce jeho administrativy začátkem 60. let změnila jen minimálně⁶⁶.

2.2 Vývoj vztahů Spojených států a Kuby

Kuba a Spojené státy spolu poprvé navázaly diplomatické styky 27. května 1902, týden poté, co byla oficiálně vyhlášena nezávislá republika Kuba. Prvním vyslancem na tehdejší vyslanectví v Havaně se toho dne stal Herbert Goldsmith Squiers. Trvalo ovšem celých 21 let, než Spojené státy povýšily status havanského vyslanectví na velvyslanectví. Prvním americkým velvyslancem na Kubě tak byl 10. února 1923, po schválení Kongresem Spojených států amerických, jmenován generál Enoch H. Crowder⁶⁷.

Vztah obou zemí v prvních dekádách kubánské nezávislosti bývá často popisován jednoduše jako kompletní americká dominance na ostrově. Noam Chomsky dokonce ve svém díle *Rogue States* nazval Kubu první poloviny 20. století „virtuální kolonií“ Spojených států⁶⁸.

Historicky byly Spojené státy s Kubou spjaty jak pro svou roli ve španělsko-americké válce, jejímž výsledkem byla mimo jiné právě nezávislost Kuby, tak i vlivem ekonomické provázanosti. Ještě před vypuknutím války na konci 90. let 19. století byly Spojené státy pro španělský ostrov nejzásadnějším obchodním partnerem a tento stav přetrval i po roce 1902. Tehdy byly kubánsko-americké obchodní vztahy formalizovány několika recipročními dohodami, díky nimž sice Kuba před velkou hospodářskou krizí zažila největší ekonomický boom ve své historii, souběžně ale došlo k významnému posílení její závislosti na severoamerickém partnerovi⁶⁹.

Nejzásadněji každopádně vztah Spojených států a Kuby během prvních třiceti let kubánské nezávislosti definoval Plattův dodatek, přijatý ještě během americké okupace

⁶⁵ Ibid., 211, 215.

⁶⁶ Ibid., 236–237.

⁶⁷ „A Guide to the United States’ History of Recognition, Diplomatic, and Consular Relations, by Country, since 1776: Cuba“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/countries/cuba> (staženo 4. 8. 2021).

⁶⁸ Noam Chomsky, *Rogue States: The Rule of Force in World Affairs* (Boston: South End Press, 2000), 88.

⁶⁹ Samuel Farber, *The Origins of the Cuban Revolution* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 2006), 8–10.

ostrova po ukončení španělsko-americké války. Ten kodifikoval mimo jiné i právo Spojených států na intervenci na Kubě a ospravedlňoval veškeré americké aktivity na Kubě při její okupaci. Američané na ostrově v následných dekadách intervenovali hned několikrát, suverenity nově nezávislé země tak až do první poloviny 30. let v podstatě zcela podléhala Spojeným státům⁷⁰. Rok 1933 následně značil významný přelom nejen pro historii Kuby, ale zejména pro její vztah se Spojenými státy. Politické změny, v nichž se významnou měrou angažoval tehdy ještě z pozice seržanta a posléze plukovníka Fulgencio Batista, vedly až k unilaterálnímu zneplatnění Plattova dodatku a zahájení reformních procesů v kubánské ekonomice. Na toto dění reagovaly Spojené státy podnícením sesazení tehdejší revoluční vlády prezidenta Ramóna Grau San Martína, přičemž protagonistou ukončení Grauovy vlády byl právě plukovník Fulgencio Batista, s nímž si právě pro tento účel udržoval blízké vztahy tehdejší velvyslanec USA v Havaně Sumner Welles⁷¹.

Odvolání Plattova dodatku pro Spojené státy každopádně znamenalo zrušení většiny bodů ze smlouvy o vzájemných vztazích z roku 1903, přejetých právě z ustanovení dodatku a umožňujících Spojeným státům zasahovat do suverenity Kuby⁷². Mezi zástupci USA a Kuby následně 29. května roku 1934 došlo k podepsání nové dohody o vzájemných vztazích. Tato dohoda modifikovala a nahradila předchozí dohodu o vzájemných vztazích podepsanou v Havaně 22. května 1903. Vedle formálních záležitostí obsahovala i ustanovení o nepostižitelnosti jednání Američanů během jejich okupace ostrova před 20. květnem 1902, rovněž potvrdila pokračování pronájmu základny Guantánamo a také stanovila možnosti svobodného zavření provozu v přístavech při vypuknutí nakažlivé choroby na teritoriu jedné ze zemí⁷³,

Vztah Kuby a USA se tak po událostech let 1933 a 1934 značně proměnil. Na jedné straně došlo k odvolání Plattova dodatku a kubánská vláda a Kubánci obecně získali nad ostrovem a jeho ekonomikou značně vyšší míru kontroly. Na straně druhé však došlo k ustanovení nové reciproční obchodní dohody mezi Kubou a Spojenými státy a z přímé americké dominance na ostrově se tak postupně stala dominance nepřímá⁷⁴.

Dohoda o vzájemném obchodu z roku 1934 zajišťovala Kubě jistotu odbytu svých

⁷⁰ Ibid., 71.

⁷¹ Louis A. Pérez, Jr., *Cuba and the United States: Ties of Singular Intimacy* (Athens: University of Georgia Press, 1990), 192–201.

⁷² Ibid., 202.

⁷³ „Treaty of Relations between the United States of America and the Republic of Cuba, Signed at Washington, May 29, 1934“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/treaty-5-29-34.htm> (staženo 5. 8. 2021).

⁷⁴ Farber, *The Origins*, 72.

zemědělských produktů na americkém trhu. Za to ovšem snížila cla na import čtyř stovek položek ze Spojených států, a to v míře od 20 do 60 procent. Naopak, Spojené státy snížily cla pouze na import 35 typů zboží z Kuby, a to o 20 až 50 procent. Vlivem toho došlo mezi lety 1933 a 1940 k rapidnímu zvýšení hodnoty importů z USA na Kubu z 22,6 milionu dolarů na 81 milionů. Za to samé období USA rovněž zvýšily svůj podíl na kubánských importech z 53,5 % na 76,6 %. Kuba navíc poprvé od hospodářské krize začala navyšovat svůj podíl na americkém trhu s cukrem, a to z 25,4 % v roce 1933 až na 31,4 % o čtyři roky později. Spojené státy snížily clo na importy cukru, legislativně ho však v rámci zákona Jones-Costigan Act roku 1937 nahradily pro Kubu nevýhodným systémem kvót. Asymetrický vztah obou zemí tedy byl ještě prohlouben⁷⁵.

Během Batistova prezidentského mandátu mezi lety 1940 a 1944 byly vztahy mezi Spojenými státy a Kubou dále utuženy. Kubánský obchod s USA profitoval z útlumu cukrové produkce válkou rozvrácené Evropy a Asie. Zároveň došlo k uzavření nových obchodních dohod s USA a poskytnutí půjček ze Spojených států. USA si také vyjednaly zakoupení kompletní kubánské úrody cukru za rok 1942 za zvýhodněnou cenu a podobně postupovaly i v následujícím roce. Jelikož byl obchod Kuby s evropskými zeměmi vlivem války de facto minimalizován, volné místo v kubánském importu rovněž zacelily Spojené státy. Roku 1941 také obě země podepsaly dohodu, díky níž Kuba získávala dodávky zbraní výměnou za umožnění Spojeným státům využívat kubánská vojenská zařízení⁷⁶.

Dominance USA v kubánské ekonomice pokračovala i po válce. Roku 1948 Kuba s USA podepsala další exkluzivní dohodu, dle níž v případě, kdy by Kuba jakémukoli třetímu státu nabídla stejné celní podmínky, které na daný produkt na Kubě využívaly Spojené státy, musela by Spojené státy kompenzovat dalšími výhodami⁷⁷. Mezi lety 1946 a 1950 se přímé americké investice na Kubě zvýšily z 568 milionů dolarů na 712 milionů dolarů. Začátkem 50. let pak americké společnosti kontrolovaly více než 90 % trhu s telefonními službami a elektřinou, 83 % kubánské železnice a 42 % celé produkce cukru Kuby. Téměř 70 % ropy importované, zpracované a distribuované na Kubě bylo kontrolováno dvěma americkými korporacemi. Koncem 40. let tvořil obchod se Spojenými státy téměř tři čtvrtiny celého kubánského zahraničního obchodu. Mezi lety 1946 a 1950 tvořily importy z USA 80,5 % kubánských importů, byť během let 1951-1953 vlivem snah o diversifikaci kubánského obchodu americký podíl lehce klesl na stále dominantních 75,9

⁷⁵ Pérez, *Cuba and the United States*, 202, 204–205.

⁷⁶ *Ibid.*, 205.

⁷⁷ Farber, *The Origins*, 13.

%. Během 40. a 50. let 20. století, kdy došlo k významnému zvyšování poptávky Kubánců po spotřebním zboží, této kategorii taktéž vévodily americké společnosti, a to i skrze lokální produkci na ostrově, kterou mnohdy kontrolovaly⁷⁸.

I díky tomu si kubánský každodenní život ve 40. a 50. letech 20. století získal silný americký otisk. Z Kellogg's Corn Flakes, mýdla Ivory, Coca-Coly či Fordu se na ostrově staly všudypřítomné značky. Stejně tak se na ostrově velmi výrazně projevoval i import americké kultury. Mladí Kubánci, a to včetně pozdějších vůdčích postav kubánské revoluce, si díky Hollywoodu idealizovali Spojené státy jako zemi filmových hvězd, kovbojů a vítězných vojáků nad nacismem. Řada z nich se rovněž vzdělávala na amerických univerzitách a vyrůstala na dílech spisovatele Ernesta Hemingwaye. Kulturní přesah USA na Kubě byl dokonce tak veliký, že si na ostrově našla působiště i kubánská frakce Ku-Klux Klanu⁷⁹.

Poválečná léta sledovala přiblížení Kuby a Spojených států také v dalších odvětvích. Díky rozvoji transportu a dalších technologií se zvýšila frekvence pravidelných lodních linek mezi oběma zeměmi, došlo i k rozšíření leteckých spojení⁸⁰. Havana se také stávala stále častější destinací pro severoamerické turisty a námořníky, s čímž se pojil rozvoj sektorů hazardních her, prostituce, drog a dalších příbuzných odvětví. Svou návštěvu hlavního města tehdy popsal i Arthur M. Schlesinger Jr., historik a jeden z poradců pozdějšího amerického prezidenta Johna F. Kennedyho. „*Pobuřovalo mě, když jsem viděl, jak bylo půvabné město Havana degradováno na gigantické kasino a bordel pro americké byznysmeny. Moji krajané se táhli ulicemi a vybírali si čtrnáctiletá kubánská děvčata a házeli na zem mince, aby se pro ně lidé plazili v odpadu,*“ popsal svou zkušenost s kubánskou metropolí. S přílivem amerických turistů a otevíráním kasin, hotelů a nevěstinců se bezprostředně pojil i příliv amerického organizovaného zločinu. Na Kubě tak dokonce během 40. a 50. let velmi aktivně působila i nechvalně známá osobnost americké mafie, Meyer Lansky⁸¹.

Když Fulgencio Batista 12. března 1952 uskutečnil puč, s nímž došlo ke zvrácení dvanáctiletého politického ústavního vývoje Kuby a uchopení moci do jeho rukou, Trumanova administrativa s uznáním nastoleného diktátorského režimu nijak výrazněji

⁷⁸ Pérez, *Cuba and the United States*, 219–220.

⁷⁹ Julia E. Sweig, *Cuba: What Everyone Needs to Know* (New York: Oxford University Press, 2009), 26–27, 33–34.

⁸⁰ *Ibid.*, 207.

⁸¹ Jaroslav Fiala, *Jak se zbavit Castra: Kuba, Spojené státy a Českoslovenko ve studené válce* (Praha: Rybka Publishers, 2016), 35.

neotálela. V souladu s protikomunistickou politikou Spojených států v Latinské Americe ministerstvo Deana Achesona sice přirozeně odsoudilo způsob, jakým se Batista dostal k moci, Acheson však i na radu tehdejšího velvyslance v Havaně doporučil prezidentu Trumanovi, aby Spojené státy novou vládu uznaly. Batista byl na ministerstvu považován za „*prokázaného přítele Spojených států*“ a počítalo se s ním jako s někým, kdo povede proti komunistické hrozbě ještě tvrdší linii, než předchozí kubánské administrativy⁸².

Během Batistovy diktatury v 50. letech zvyšování dominance Spojených států v kubánské ekonomice ještě zesílilo. Zákon Sugar Act z roku 1956 zajistil v následujících třech letech Spojeným státům zvýšení jejich exportu rýže na Kubu o celých 40 %, Kuba tak dohromady skupovala 70 % veškerého exportu rýže ze Spojených států, a to na úkor rozvoje své vlastní domácí produkce⁸³. S rokem 1958 probíhalo 80 % veškerého obchodu Kuby se Spojenými státy⁸⁴. V roce 1959 pak činila hodnota přímých amerických investic na Kubě přes 1 miliardu dolarů, tedy o více než 300 milionů více než na počátku Batistova režimu. Severoamerické společnosti v té samé době zaměstnávaly na Kubě 150 000 Kubánců a rozpínaly se skrze všechny ekonomické sektory. Kubánská ekonomika byla se Spojenými státy strukturálně provázána⁸⁵.

Až do jara roku 1958 Washington v rámci programů hemisférické obrany proti šíření mezinárodního komunismu podporoval Batistův režim dodávkami zbraní, těžké vojenské techniky i letectva a od roku 1955 působilo přímo na Kubě několik desítek vlivných amerických vojenských poradců. Ve spolupráci s CIA nechal Batista také založit speciální složku tajné policie BRAC, která měla sloužit jako nástroj pro odhalování a potírání komunismu na ostrově⁸⁶.

Tato podpora byla však předčasně ukončena 14. března 1958. Jelikož Batista s postupující revolucí v čele s Fidelem Castrem a jeho Hnutím 26. července nebyl schopen nastolit v zemi pořádek a uspořádat regulérní prezidentské volby, Eisenhowerově administrativě tehdy došla trpělivost. Spojené státy uvalily na režim zbraňové embargo a obvinily Batistu ze zneužívání prostředků hemisférické obrany k boji proti vnitřní hrozbě v podobě partyzánů v horách. S koncem roku 1958 pak Washington ztratil kompletně víru v Batistu a jeho budoucnost v čele Kuby. Na ostrově stále převládala pro Washington

⁸² Schmitz, Thank God, 238–239.

⁸³ Marifeli Pérez-Stable, *The Cuban Revolution: Origins, Cause, and Legacy* (New York: Oxford University Press, 1993), 26.

⁸⁴ Schmitz, Thank God, 238.

⁸⁵ Sweig, Cuba, 76.

⁸⁶ Fiala, Jak se zbavit Castra, 23, 31.

nekomfortní politická nestabilita, americké společnosti trpěly kvůli partyzánským operacím milionové ztráty a s rostoucími represemi ze strany diktátorského režimu zároveň Batista sám rychle ztrácel podporu v zemi. Když nakonec na podzim 1958 byly uspořádány Spojenými státy vyžadované prezidentské volby, vítězem se stal Batistův vlastní kandidát, načež Eisenhowera administrativa odmítla výsledky těchto voleb uznat. Tehdy se cílem americké politiky na Kubě stalo vyměnit Batistu tak, aby se zároveň předešlo převzetí moci Castrem. Když však selhala snaha Ministerstva zahraničí přemluvit diktátora k rezignaci, aby se tak stalo ještě předtím, než se k moci stihne dostat stále populárnější Castro, bylo Batistovi z úst velvyslance Spojených států v Havaně oznámeno, že se mu již nedostává jejich podpory. S tím byl vztah Spojených států s vládou Fulgencia Batisty fakticky ukončen⁸⁷.

3 Angažmá velvyslance Willarda L. Beaulaca (1952–1953)

V období diktatury Fulgencia Batisty, tedy mezi 10. březnem 1952, kdy došlo k násilnému převzetí moci následkem jím sestrojeného puče, a 31. prosincem roku 1958, kdy prezident z ostrova uprchl a jeho režim se zhroutil, se na postu velvyslance Spojených států na Kubě vystřídal trojice jmen. Prvním z nich byl Willard Leon Beulac.

Beulac pozici velvyslance v Havaně zastával již od 20. června 1951, kdy na ni byl jmenován administrativou Harryho S. Trumana. Pověřovací listiny tehdejšímu prezidentovi Kubě Carlosovi Prío Socarrásovi prezentoval 20. září téhož roku. Jakožto kariérní diplomat působil v Havaně již před svým jmenováním velvyslancem, a to v letech 1940 a 1941 na pozici poradce Ministerstva zahraničí. Během 40. a začátkem 50. let, než se do Havany vrátil, pak působil jako velvyslanec Spojených států v Paraguayi a následně v Kolumbii⁸⁸.

Angažmá Willarda L. Beaulaca v kontextu Batistova režimu v 50. letech bylo zahájeno již se samotným pučem, který Batista se svými spojenci v řadách ozbrojených složek 10. března 1952 provedl. Komunikace v prvních dvou dnech puče mezi Beulacem a americkým Ministerstvem zahraničí byla velmi intenzivní. Beulac do Washingtonu odeslal téměř dvě desítky telegramů a účastnil se několika telefonních hovorů. 10. března 1952 tak velvyslanec reportoval o vojenských manévrech započatých ve 4 hodiny ráno toho dne a o Batistově obsazení Havany prakticky bez jakékoli opozice, popisujíc pouze

⁸⁷ Pérez, *Cuba and the United States*, 235-237.

⁸⁸ „Willard Leon Beulac (1899–1990)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/beulac-willard-leon> (staženo 15. 8. 2021).

probíhající stávky a happeningy na univerzitě na podporu Pría i Batisty. Zmínil, že mu Batista nechal zaslat dvě zprávy, v nich vyjádřil přání spolupráce a přislíbil dodržování mezinárodních závazků jeho režimem⁸⁹. V prvním telefonním rozhovoru s Harveyem Wellmanem z kanceláře pro středoamerické záležitosti na Ministerstvu zahraničí Spojených států požádal Beaulac o předání informací americkým vojenským misím na Kubě a upozornil, že pravděpodobně bude docházet ke snahám spojit puč s podpisem dohody ze 7. března 1952 o vojenské pomoci pro Kubu.

Později podal informace o obsahu Batistova projevu z podvečera téhož dne a o obsazení nově sestavené vlády. V souvislosti s pučem doporučil, aby americké námořnictvo zatím pozdrželo návštěvu svých válečných lodí na Kubě. Beaulac rovněž předal informaci o pozastavení ústavních záruk na ostrově a o zvýšení mezd pracovníků policie, armády a námořnictva. V korespondenci informoval i o zatčení a následném propuštění exprezidenta Ramóna Grau San Martína a o nejasnostech, kde se nachází dosluhující prezident Prío. Ke konci dne poté Beaulac zmínil nejasnosti v tom, kdo je reálně prezidentem Kuby a reportoval, že přestože je na ostrově klid, události toho dne překvapily celou zemi. Večer 10. března ještě informoval ministra zahraničí o neúspěšné žádosti odborového předáka Eusebia Mujal-Leona o azyl na americkém velvyslanectví a o dílčích změnách ve vedení armády⁹⁰.

Den po puči, 11. března 1952, začal Beaulac s reportováním již ve 2 hodiny ráno. V telegramu adresovaném ministrovi zahraničí rozvedl obsah Batistova projevu ke Kubáncům z předchozího dne. K tomu doplnil údaje o očekávaném otevření škol a obnovení leteckých spojení do Spojených států. V následné zprávě informoval, že se Batista stal ministerským předsedou Kuby a generál Francisco Tabanilla šéfem kubánského vojska⁹¹. K poledni v krátkém telegramu informoval Ministerstvo zahraničí, že stávky již pominuly a na Kubě se opět pracuje⁹².

Později toho dne pak Beaulac podal rozsáhlejší report shrnující dění na Kubě od zahájení puče. S ránem 11. března dle něj již byla celá země v rukou Batistovy vlády, Havanu pak označil za tichou a klidnou, byť zmínil ustanovení několika dočasných vojenských stanovišť, nižší frekvenci automobilového provozu a starostlivé výrazy Kubánců v ulicích. Batistův puč v tomto reportu také kontextualizoval, zmiňujíc

⁸⁹ „U.S. Embassy Havana, Telegram 599, March 10, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R2-599-3-10-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021), 1.

⁹⁰ Ibid., 6–21.

⁹¹ Ibid., 18–19.

⁹² Ibid., 46.

probíhající cukrovou sezónu, připravované čtvrté svobodné volby v zemi i rozsáhlé problémy dosluhující Príoovy a předcházející Grauovy vlády. V textu každopádně vyjádřil nejistotu nad tím, zdali Batistův režim bude reálně v něčem jiný a dodal, že pravděpodobným důvodem velkého entuziasmu ozbrojených složek k příchodu nového režimu bylo zejména slíbené a následně provedené značné zvýšení jejich platů. Rovněž vyjádřil názor, že by Batista v očekávaných volbách nevyhrál. K reportu připojil i přesné časové rozvržení svého předešlého dne a zmínil své rozhodnutí odmítnout osobní schůzku s Batistou⁹³. V další telefonní konverzaci z toho dne s Wellmanem rozebral Beaulac novou proklamaci Batisty o tom, že přebírá veškeré exekutivní a legislativní pravomoci v zemi. Proklamaci okomentoval s tím, že „*nezní dobře*“ a že bude nutné ji detailně prostudovat. V další konverzaci Beaulac informoval o obsazení pozice ministra zahraničí Miguelem Ángelem de la Campou a zopakoval nejasnosti v obsazení prezidentského křesla. Rovněž reportoval o osudech představitelů předchozí vlády. Zmínil se také o relativně bezproblémovém fungování průmyslu v zemi, o zatím neznámé pozici Batisty vůči kubánskému kongresu a informoval Wellmana, že se havanskému velvyslanectví podařilo skrze prostředníka získat neformální spojení s Batistou, kterého bude možné využít, bude-li to žádoucí⁹⁴.

K večeru 11. března reportoval Beaulac o prohlášení politické strany Ortodoxo odsuzující Batistův puč a odeslal do Washingtonu detailnější rozbor předešlé Batistovy proklamace. Také potvrdil Príoovu přítomnost na mexickém velvyslanectví v Havaně. O den později pro ministerstvo shrnul reakce různých kubánských médií na převrat, zmiňujíc i dle něj nejsilnější reakci od tisku spjatého se stranou Ortodoxo⁹⁵.

V následných dnech Beaulac reportoval o Príoově opuštění Kuby⁹⁶, o zahájení jednání v kubánském senátu a s tím spjaté rezignaci Príoova viceprezidenta⁹⁷ i o Batistových vesměs negativních vyjádřeních ohledně působení komunistické strany na Kubě⁹⁸. Z dění na ostrově každopádně nebyl velvyslanec nadšený. Považoval ho za zásadní ránu pro demokracii. Navzdory tomu ovšem ve své konverzaci s britským velvyslancem na

⁹³ Ibid., 28–35.

⁹⁴ Ibid., 36–40.

⁹⁵ Ibid., 42–48.

⁹⁶ „U.S. Embassy Havana, Telegram 633, March 13, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R8-633-3-13-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

⁹⁷ „U.S. Embassy Havana, Despatch 1514, March 18, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R8-1514-3-18-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

⁹⁸ „U.S. Embassy Havana, Despatch 1517, March 18, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-1517-3-18-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

Kubě Adrianem Holmanem krátce po puči zmínil, že pokud se má země vydat touto cestou, je na to Batista „nejlepší materiál“⁹⁹.

Koncem března 1952 se patrně hlavním tématem, kterým se Beulac musel zabývat, stala otázka uznání nové Batistovy vlády ze Spojenými státy. 22. března 1952 se tak sešel s ministrem zahraničí Batistovy vlády de la Campou, jenž chtěl probrat, proč Spojené státy s uznáním Batistovy vlády stále váhají. Beulac mu připomněl, že od puče ještě ani neuplynuly dva týdny a že urychlené uznání vlády, která se dostala k moci tímto způsobem, by mohlo povzbudit převraty a revoluce v dalších latinskoamerických zemích. Následně Beulac konfrontoval de la Campu s řadou otázek. Kubánský ministr musel Beulaca ujistit v otázce toho, jak bude Kuba s novým režimem dále plnit své mezinárodní závazky. Beulac mu taktéž připomněl, že měl Batista v minulosti blízké vztahy s kubánskými komunisty a vyzval ho k vyjádření, zdali tento vztah bude dále pokračovat. Na to získal ujištění, že svobody a privilegia komunistů na Kubě budou s novým režimem limitovány v míře umožněné zákonem. Taktéž de la Campu konfrontoval ohledně plánů Batisty na naložení s legislativou ohledně soukromého kapitálu. Velvyslanec se na setkání také zajímal o pokračování ústavnosti vládnutí na Kubě vzhledem k tomu, že se režim dostal k moci převratem a o další detaily v souvislosti s převratem. De la Campa musel také vysvětlovat, proč nebyl připravovaný puč se Spojenými státy konzultován. Nakonec, ačkoli bylo z úst Beulaca de la Campovi sděleno, že nemůže počítat s automatickým uznáním nové vlády, se velvyslanec ujistil, že prodlení v uznání ze strany Spojených států neohrozí stabilitu režimu¹⁰⁰.

V následném telegramu z 24. března, jehož přílohou bylo memorandum konverzace Beulaca a de la Campy, Beulac informoval Washington o svém závěru, že americké podmínky pro uznání Batistovy vlády byly splněny a navrhl tak uznání nového režimu¹⁰¹. O 5 dní později uznaly Batistovu administrativu jako legitimní kubánskou vládu¹⁰².

Během dalších měsíců pokračoval Beulac ve sběru poznatků ohledně nové vlády a v jejich pravidelném reportování na Ministerstvo zahraničí. Ještě 26. března se sešel s newyorským právníkem a osobním přítelem Fulgencia Batisty Lawrenceem Berensonem. Tomu v konverzaci mimo jiné doporučil, aby se jakožto Američan co nejméně vyjadřoval

⁹⁹ Thomas G. Paterson, *Contesting Castro: The United States and the Triumph of the Cuban Revolution* (New York: Oxford University Press, 1994), 17.

¹⁰⁰ „Memorandum of Conversation, by Ambassador Beulac with Minister de la Campa, March 22, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-22-52.htm> (staženo 15. 8. 2021).

¹⁰¹ „U.S. Embassy Havana, Despatch 1561, March 24, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-1561-3-24-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹⁰² Paterson, *Contesting Castro*, 17.

k politickým záležitostem na Kubě, a to s ohledem na osočování Spojených států ze vměšování se do kubánských věcí¹⁰³. Později taktéž informoval o první schůzce kubánské poradní rady a jmenování členů jednotlivých výborů¹⁰⁴.

2. června 1952 psal Beaulac náměstkovi ministra zahraničí pro meziamerické záležitosti Nedu Millerovi. V telegramu hovořil o plánovaném setkání se zástupci obchodní komory ohledně připravované smlouvy o přátelství a obchodu mezi Kubou a Spojenými státy¹⁰⁵. Zmínil, že po puči s Batistou krátce mluvil jen dvakrát či třikrát a že se mu od převratu spíše snažil vědomě vyhýbat s cílem vyčkat, jak se situace dále vyvine. Vyjádřil však překvapení nad tím, že Batista ani téměř čtvrt roku po puči neuspořádal recepci, na níž by se setkal se šéfy diplomatických misí na Kubě. Rovněž poznamenal, že mluvil s ministrem de la Campou o ekonomických otázkách mezi USA a Kubou a souvisejících problémech a že se plánuje sejít s Carlosem Saladrigasem¹⁰⁶ ohledně slibu předchozího prezidenta Pría o kubánské participaci ve válce v Koreji. Tu každopádně Beaulac vzhledem k tomu, že by vyslání kubánských vojáků do Koreji mohlo oslabit Batistovu zatím nekonsolidovanou pozici a podnítit nestabilitu v zemi, nedoporučoval. Také psal o svém možném povolání na konzultace do Washingtonu, které chtěl co nejvíce oddálit, aby před cestou do USA mohl ještě sledovat dění a přijít se specifitějšími doporučeními. Nad celou situací na Kubě pak v korespondenci vyjádřil znepokojení a lítost nad tím, že možnosti Spojených států limitovat nepříznivý vývoj tamní politické i ekonomické situace jsou velmi úzké. Obecně nakonec doporučil, že primární otázkou je nyní stabilita režimu, kterou by dle něj měly Spojené státy nejdříve trpělivě sledovat a až poté se rozhodnout, jak dále postupovat¹⁰⁷.

V pozdějších depeších na Ministerstvo zahraničí z léta a podzimu 1952 informoval Beaulac o záměru kubánské vlády přejmenovat park před novou budovou amerického velvyslanectví na počest oslav 4. července a uspořádat tam vojenskou přehlídku za účasti veteránů ze španělsko-americké války¹⁰⁸ a o svých setkáních s kubánskými představiteli.

¹⁰³ „U.S. Embassy Havana, Despatch 1604, March 27, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R2-1604-3-27-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹⁰⁴ „U.S. Embassy Havana, Despatch 2006, May 26, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R8-2006-5-26-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹⁰⁵ K dokončení této smlouvy nakonec nikdy nedošlo.

¹⁰⁶ Kubánský politik a diplomat, ministerský předseda Kuby během Batistova prezidentství začátkem 40. let.

¹⁰⁷ „The Ambassador in Cuba (Beaulac) to the Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Miller), June 2, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-2-52.htm> (staženo 15. 8. 2021).

¹⁰⁸ „U.S. Embassy Havana, Despatch 2179, June 25, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R31-2179-6-25-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

25. června měl setkat s prezidentem Batistou. V reportu z této konverzace Beulac zmínil, že k setkání došlo na základě Batistovy vlastní žádosti, a to na jeho venkovském sídle mimo Havanu. Batista byl dle Beulaca v dobré náladě, konverzace se pak týkala zejména problematiky kubánsko-amerických vztahů a nepříznivého stavu rozpočtu Kuby¹⁰⁹. V depeši z 5. září 1952 dále informoval Beulac o své předešlé konverzaci s kubánským ministrem informací Ernestem de la Fé, s nímž probíral otázku komunismu na Kubě. Během této konverzace Beulac zdůraznil, že by partneři Spojených států měli učinit kroky proti komunistické hrozbě, které jim právní rámec umožňuje. V případě Kuby zmínil jako příklad možnost zakázat členům komunistické strany cestovat do zahraničí. Uvedl však, že jednotlivé kroky si musí každá země určit sama. V reportu pak zmínil možné konání protikomunistického happeningu pořádaného kubánskou vládou¹¹⁰. Den před jeho konáním pak Beulac informoval Washington o snaze komunistů přeměnit akci na protivládně orientovanou¹¹¹. 9. října se velvyslanec také účastnil ceremonie u pomníku americké lodi USS Maine, kde mu byla předána vlajka Spojených států ušitá dětmi z lokálního sirotčince. Při svém projevu pak toto symbolické gesto označil jako velkorysou demonstraci přátelství mezi Kubou a Spojenými státy¹¹².

S koncem roku 1952 a začátkem roku 1953 informoval Beulac své nadřízené o problémech, které Batistův režim a jeho stabilitu sužují. 1. prosince 1952 reportoval do Washingtonu o nucené rezignaci armádního generála Jorge Garcíe Tunóna. V souvislosti s tím Beulac rovnou připojil i shrnutí stability Batistova režimu. Zmínil hrozbu připravované opoziční revolty a zhoršení politického klimatu v zemi. Dle závěrů Beulaca se Batistovi dosud nepodařilo získat si dostatečnou podporu politických lídrů v zemi, a to i z důvodu jejich ekonomických problémů, které s příchodem Batisty do čela Kuby korelovaly. Vyjádřil však naději ve zlepšení podmínek se změnou na pozici ministra práce a s kooperativním přístupem vedení Kubánské dělnické konfederace. Také zmínil svou domněnku, že Batista odkládá založení vlastní politické strany, která by jeho moc pomohla konsolidovat, do doby, než za jeho vládou budou stát viditelné úspěchy¹¹³. O tři týdny

¹⁰⁹ „U.S. Embassy Havana, Despatch 2193, June 25, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R39-2193-6-25-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹⁰ „U.S. Embassy Havana, Despatch 347, Sept. 5, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-347-9-5-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹¹ „U.S. Embassy Havana, Telegram 154, Sept. 11, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-154-9-11-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹² „U.S. Embassy Havana, Despatch 573, Oct. 15, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R39-573-10-15-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹³ „U.S. Embassy Havana, Despatch 878, Dec. 1, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-878-12-1-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

později, 22. prosince 1952, pak Beaulac odeslal do Washingtonu telegram informující o zatčení devíti bývalých důstojníků kubánského námořnictva a jejich obvinění ze spiknutí¹¹⁴.

9. ledna 1953 informoval Beaulac Ministerstvo zahraničí o několika skutečnostech ohledně Batistova režimu. Adresoval problém zpomalující se kubánské ekonomiky a s tím související odrazení soukromých investorů od investic na Kubě. Psal o postupu v programech, v nichž Kuba a Spojené státy spolupracovaly. Zmínil také, jaké problémy představuje puč z předchozího roku pro vojenskou spolupráci vojenských sil Spojených států a Kuby, načež navrhoval, aby vojenská asistence v zemi probíhala co nejdiskrétněji a související ceremonie byly co nejvíce limitovány. Zmínil, že výpadek příjmů kubánské vlády a nepříznivá životní úroveň řady Kubánců by měly být reflektovány Spojenými státy, které by měly minimalizovat požadavky na kubánské příspěvky do programů kontinentální obrany. Korespondenci uzavřel vyhodnocením, že násilný převrat v předchozím roce a snížení cen cukru vlivem nadměrné úrody sice limitují možnosti Batistovy vlády kooperovat Spojenými státy, ale že ta je ke spolupráci zavázaná a v některých směrech i nakloněnější než předchozí konstituční režim¹¹⁵.

O měsíc později pak proti návrhu Ministerstva zahraničí, aby zahájil vyjednávání s kubánskou stranou o vytvoření sedmičlenné mise Military Assistance Advisory Group (MAAG) Spojených států a jejím zaplacení, namítl i v souvislosti se svým předchozím reportem několik skutečností. Zmínil, že se USA již v minulosti rozhodly MAAG na Kubě neustanovovat a poznamenal prezenci 38 vojenských pracovníků Spojených států operujících na Kubě. Zmínil, že vytvoření MAAG by bylo nadbytečné. Také upozornil, že tlak na kubánskou vládu pro vytvoření MAAG by mohl mít negativní dopadu na celkovou vojenskou spolupráci obou zemí. Ministerstvo zahraničí následně pověřilo Beulaca vyjednáváním o redukované, dvoučlenné misi. I to ovšem kubánská strana nakonec odmítla¹¹⁶.

V další korespondenci Beaulac informoval Ministerstvo zahraničí, že Batista podepsal dekret o udělení širokých daňových výjimek pro americkou továrnu na nikl

¹¹⁴ „U.S. Embassy Havana, Despatch 998, Dec. 23, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-998-12-23-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹⁵ „The Ambassador in Cuba (Beaulac) to the Department of State, January 9, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-9-53.htm> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹⁶ „Editorial Note, p. 876“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-52-p876.htm> (staženo 15. 8. 2021).

Nicaró, jež v zemi operovala¹¹⁷. 14. července 1953, necelý měsíc před koncem své mise, pak zaslal na Ministerstvo zahraničí čtvrtletní report o operacích mise a stavu programů fungujících na Kubě pod hlavičkou amerického podpůrného programu vycházejícího ze zákona Mutual Security Act z roku 1951. Zmínil, že vláda vzešlá z puče sice dokázala udržet pořádek, avšak stále se jí nepodařilo získat si širší politickou podporu. Upozornil tak na slabou pozici Batisty mimo svou vlastní stranu a armádní kruhy, úspěchy ve sjednocení opozice a šířící se spekulace o rebelii, a také problémy na v kubánské ekonomice. V reportu konstatoval, že Batistova vláda je přátelská vůči Spojeným státům a spolupracuje s nimi, byť přiznával limitovanost spolupráce vzhledem k nutnosti Batistovy vlády se věnovat řešení vnitropolitických otázek. Ekonomický vývoj Kuby byl dle Beulaca také zpomalen korupcí a demagogií ve vládě v kombinaci s nacionalistickými a restriktivními zákony, které měly odrazovat zahraniční investory. Informoval o stavu projektu americko-kubánské spolupráce v oblasti rozvoje odvětví výroby a zpracování kenafu¹¹⁸ a zmínil důležitost programu pro Kubu i s ním spjatý progres. Beulac v reportu také psal o inkorporaci dvou dohod o rozšíření technologické spolupráce USA a Kuby v oblasti těžby a zpracování minerálů, o něž měly Spojené státy zájem. Taktéž reportoval, že americká vojenská podpora vzhledem k nepříznivé politické situaci v zemi probíhá v režimu maximální diskretnosti. Nakonec zopakoval svá předchozí doporučení, aby Spojené státy minimalizovaly své požadavky na kubánské příspěvky do programů hemisférické obrany a aby na ostrov neposílaly další pracovníky těchto programů, jejichž aktuální stavy považoval za vyhovující¹¹⁹.

Ještě než Willard L. Beulac své působení jako velvyslanec na Kubě vzhledem ke změně administrativy ve Spojených státech ukončil, musel se věnovat dění v zemi souvisejícímu s útokem skupiny Fidela Castra na kasárny Moncada v Santiagu de Cuba.

V sérii šesti telegramů ze dnů 26. a 27. července 1953 velvyslanec o útoku na kasárny informoval Ministerstvo zahraničí. Na základě kontaktu s americkým konzulem v Santiagu de Cuba reportoval nejasnosti v tom, kdo proti komu útočí, informoval však, že podle kubánských oficiálních míst se jedná o nevelkou záležitost a že vše bude brzy pod kontrolou. Taktéž se zmínil o výstupech oficiálních kubánských institucí, včetně vyjádření

¹¹⁷ „Memorandum by the Deputy Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Mann) to the Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Cabot), March 23, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-23-53.htm> (staženo 15. 8. 2021).

¹¹⁸ Pytlovací materiál, jehož dodávky do Spojených států z Asie byly začátkem 50. let značně redukovány

¹¹⁹ „Ambassador Beulac to the Department of State, July 14, 1953 (No. 99)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-14-53.htm> (staženo 15. 8. 2021).

tamního ministerstva informací o údajné spojitosti akce s exprezidentem Priem. Večer 26. července pak Beulac na základě nově získaných informací upřesnil, že se jednalo o útok civilních složek, upřesnil počty padlých a zraněných a ujistil Washington, že v Havaně je klid.

27. července ráno následně reportoval, že byl pořádek obnoven i v Santiagu de Cuba a informoval o plánu Batisty na vystoupení v rádiu před národem. To dle něj pak nepřineslo žádné nové informace. V jednom z dalších telegramů pro Ministerstvo zahraničí z toho dne pak vyvrátil informaci o tom, že by kubánský ministr veřejných prací Luís Casero požádal o azyl na americkém konzulátu v Santiagu de Cuba¹²⁰. Následně také informoval, že kubánské státní složky vykonaly zátah na komunistické noviny Hoy a uzavřely jejich sídlo. Dle informací Beulaca se tak mělo stát v reakci na zjištění jejich údajné zapletenosti do událostí 26. července¹²¹.

30. července 1953 reportoval Beulac na Ministerstvo zahraničí, že byl informován kubánským ministrem zahraničí o zásilce zbraní, která měla být propašována povstalcům ze Spojených států. Beulac dle telegramu ministra požádal, aby mu zajistil ohledně zásilky co nejvíce detailů, aby mohly Spojené státy zahájit vyšetřování. Rovněž s ním probral otázku zapojení komunistů a strany Ortodoxo do dění z 26. července, přičemž v reportu do Washingtonu zmínil, že u několika zabitých povstalců byly podle kubánského ministra nalezeny komunistické dokumenty¹²².

Ještě v ten den se Beulac také setkal s Aureliem Fernándezem Conchesem, kubánským velvyslancem pro Spojené státy. Probíral s ním vývoj na Kubě v souvislosti s útokem na kasárny Moncada a rovněž i nalezenou zásilku zbraní ze Spojených států. Ohledně útoku na kasárny upozornil Beulac na nesrovnalosti v informacích od Conchese, podle nichž měly kubánské státní složky informace o zapojení komunistů i strany Ortodoxo, a to ještě před samotným útokem. Beulac poznamenal, že pokud měla kubánská vláda tyto informace předem, není mu srozumitelné, proč byli vládní vojáci v Santiagu de Cuba útokem překvapeni a nebyli na něj připraveni. Concheso Beulacovi také sdělil detailnější informace o útočící skupině a průběhu útoku. Poprvé tak bylo zmíněno i jméno Fidela Castra, tehdy ještě člena strany Ortodoxo, přičemž byl Beulac detailně

¹²⁰ „U.S. Embassy Havana, Telegrams 15-20, July 26-27, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-15-7-26-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹²¹ „U.S. Embassy Havana, Despatch 162, July 27, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R34-162-7-27-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹²² „U.S. Embassy Havana, Despatch 179, July 30, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-179-7-30-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

seznámen o jeho pozadí a informován, že probíhá pátrací akce pro jeho zatčení. V souvislosti s propašovanou dodávkou zbraní ze Spojených států byl Beulac informován, že se zabavené střelivo shodovalo s tím, které bylo použito při útoku v Santiagu de Cuba. V telegramu reportujícím tuto konverzaci Beulac také osvětil nedorozumění, podle kterého proti sobě u kasáren Moncada měli údajně bojovat příslušníci pozemních sil armády s kubánským námořnictvem¹²³.

Mise Willarda Leona Beulaca v Havaně skončila 9. srpna 1953. Vzhledem k faktu, že se jednalo o kariérního diplomata a nikoli tzv. *political appointee*, jeho působení v Zahraniční službě Spojených států nadále pokračovalo, a to nejprve postem velvyslance v Chile a následně v Argentině¹²⁴. I po odchodu z Havany se však Kubě nadále věnoval a pro Ministerstvo zahraničí se k dění na ostrově vyjadřoval¹²⁵.

4 Arthur Gardner a jeho angažmá (1953–1957)

Druhým velvyslancem, který v Havaně působil v době Batistova režimu v 50. letech, se stal Arthur Gardner. Ten byl jmenován šéfem mise Spojených států na Kubě nově inaugurovanou administrativou Dwighta D. Eisenhowera 28. května 1953¹²⁶. Stal se jím jako tzv. *political appointee*, bez předchozích zkušeností v diplomacii jako veterán z první světové války a loajální člen republikánské strany¹²⁷.

Gardner do Havany dorazil 5. října 1953¹²⁸, své pověřovací listiny prezidentu Batistovi prezentoval 16. října¹²⁹. O čtyři dny později pak zaslal osobní dopis Harveyemu R. Wellmanovi z kanceláře pro středoamerické záležitosti na Ministerstvu zahraničí Spojených států, v němž zmínil velmi přátelský a příjemný přístup Batisty při předání pověřovacích listin a popsal průběh ceremonálu.

19. října se pak dle tohoto dopisu setkal s kubánským velvyslancem pro Spojené státy Aureliem F. Conchesem, s nímž měl povečeřet a diskutovat o problémech Kuby.

¹²³ „U.S. Embassy Havana, Despatch 191, July 31, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-191-7-31-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹²⁴ „Willard Leon Beulac (1899–1990)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/beulac-willard-leon> (staženo 15. 8. 2021).

¹²⁵ „Crisis Situation Report, August 6, 1957 (293)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-6-57.htm> (staženo 15. 8. 2021).

¹²⁶ „Arthur Gardner (1889–1967)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/gardner-arthur> (staženo 15. 8. 2021).

¹²⁷ Paterson, *Contesting Castro*, 74.

¹²⁸ „U.S. Embassy Havana, Despatch 516, Oct. 9, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R5-516-10-9-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹²⁹ „Arthur Gardner (1889–1967)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/gardner-arthur> (staženo 15. 8. 2021).

Následovat pak měla schůzka s Batistou v jeho venkovském sídle. Gardner v dopise popsal, že téměř dvouhodinové setkání bylo velmi přátelské a upřímné, přičemž dospěl k názoru, že s ním byly položeny základy velmi těsného přátelství.

Gardner taktéž zmínil průběh dvou konverzací s novinářem New York Times Herbertem Matthewsem, jenž v té době přijel do Havany udělat rozhovor s prezidentem Batistou. Wellmanovi se svěřil, že byt' došlo k některým shodám, těžko pohledům novináře rozuměl. Před druhou konverzací s Matthewsem pak Gardner dle svých vlastních slov navrhl kubánskému velvyslanci pro Spojené státy, aby vytvořil seznam pozitiv, které Batistova vláda pro život na Kubě dosud učinila. Tento seznam pak Gardner z vlastní iniciativy předal Matthewsovi, dle svých vlastních slov za účelem toho, aby v následném článku v New York Times byl kubánský prezident pochválen. Nakonec shrnul, že vše ohledně jeho angažmá probíhá v pořádku a že zaměstnanci havanského velvyslanectví pracují výborně¹³⁰.

Z dochovaných záznamů není zřejmé, v jakých aktivitách se Gardner v průběhu roku 1953 dále angažoval. Na základě absence jeho předchozí diplomatické zkušenosti se lze domnívat, že jistou část tohoto času strávil seznamováním se s úřadem velvyslance a chodem velvyslanectví. Diplomatičká korespondence mezi havanským velvyslanectvím a Ministerstvem zahraničí v této době nicméně nadále probíhala. Gardner se zřejmě také účastnil různých ceremonií a diplomatických recepcí, jichž, jak uvedl v jednom z telegramů ze začátku roku 1954, mělo být až příliš moc¹³¹. Taktéž se patrně účastnil každoročního předávání trofeje Ambassador's Cup pro nejlepšího kubánského hráče baseballu vybraného kubánskými sportovními novináři¹³².

7. ledna 1954 pak odeslal Gardner na Ministerstvo zahraničí dopis, v němž zdůrazňoval důležitost připravovaných voleb na Kubě. Vyzdvihl přitom Batistu jako jediného muže kvalifikovaného pro administraci Kuby, ač vyjádřil obavu, zdali volby skutečně dopadnou v jeho prospěch¹³³. Také požádal, aby Spojené státy limitovaly počet oficiálních návštěv na Kubě, případně je s ním předtím prodiskutovaly či je prováděly neoficiálně. Zmiňoval v této souvislosti nepřízeň kubánské strany v neustálé nutnosti

¹³⁰ „U.S. Embassy Havana, Letter to Harvey R. Wellman, Dept. of State, Oct. 20, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R39-Letter-10-20-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

¹³¹ „Confidential U.S. State Dept. Central Files (August 1953-Oct. 1954)“, Latin America Studies, http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/Confidential_Files-Aug-1953-Oct-1954.pdf (staženo 15. 8. 2021), 78.

¹³² Paterson, *Contesting Castro*, 49.

¹³³ Batista volby nakonec vyhrál poté, co jeho oponent v podobě exprezidenta Ramóna Grau San Martína den před jejich konáním z volebního souboje odstoupil.

zajišťovat veškeré náležitosti, které s oficiálními návštěvami souvisí¹³⁴.

22. května 1954 informoval Gardner ministra zahraničí o protikomunistickým krokům Batistovy administrativy, a to včetně připravované legislativy, která měla členy komunistické strany zbavit celého spektra jejich práv. Ve zprávě Gardner uvedl, že se Batista rozhodl tyto kroky s ním nejdříve projednat, neboť nabyl dojmu, že se předchozí americký velvyslanec Beaulac stavěl proti nim. Na konci telegramu Gardner Spojeným státům doporučil, aby Batistu v jeho konání podpořily. Ministr zahraničí Dulles tyto kroky v odpovědi na Gardnerův telegram následně schválil¹³⁵. O tři dny později pak Gardner informoval Washington o zadržení dvou mužů, kteří měli v Havaně plánovat spiknutí a atentát na prezidenta Batistu. Jeden další měl dle Gardnerova reportu při pronásledování utéct. 4. června 1954 Gardner tento report doplnil o informaci, že spiklenci, které se původně nepodařilo zadržet, opustili Kubu směrem do Panamy a Mexika¹³⁶.

V červenci 1954 musel Gardner své působení v Havaně ze zdravotních důvodů přerušit, načež se přesunul do Washingtonu, kde podstoupil rozsáhlou zdravotní prohlídku¹³⁷. Velvyslancova absence se pak znovu opakovala v říjnu toho roku, kdy se s blízcími se listopadovými volbami a přetrvávajícími ekonomickými problémy na Kubě 26. října 1954 sešel ve Washingtonu s ředitelem kanceláře středoamerických záležitostí na Ministerstvu zahraničí. Zopakoval, že budoucnost Kuby bude záviset na opětovném zvolení Batisty 1. listopadu toho roku a že jeho oponent, exprezident Ramón Grau San Martín, by byl velmi špatnou volbou. Ohledně ekonomických problémů Kuby Gardner hájil, aby Spojené státy pokračovaly v nakupování kubánského cukru, zmiňujíc, že „*každý dolar, který Spojené státy neutratí za kubánský cukr, neutratí Kubánci za americká auta a produkty*“. Také zmínil, že sám navrhl kubánské vládě, aby vytvořila 400 000dolarový fond, z něhož následně platila svou cukrovou lobby v USA.

Během rozhovoru padl ve směru ke Gardnerovi také návrh, aby ze svých setkání s kubánskými činiteli nechával vypracovávat zápisy, jež by mohly být pro ministerstvo užitečné. Na to velvyslanec opáčil, že svá setkání s Batistou nereportoval kvůli obavám z úniků. Na otázku, zda má velvyslanectví v Havaně dostatečnou síť kontaktů pro

¹³⁴ „Confidential U.S. State Dept. Central Files (August 1953-Oct. 1954)“, Latin America Studies, http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/Confidential_Files-Aug-1953-Oct-1954.pdf (staženo 15. 8. 2021), 78–79.

¹³⁵ Ibid., 96–97.

¹³⁶ Ibid., 98, 108.

¹³⁷ „Memorandum by Harvey R. Wellman of the Office of Middle American Affairs to the Deputy Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Woodward), July 26, 1954“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-26-54.htm> (staženo 16. 8. 2021).

posuzování tamní politické a ekonomické situace, pak Gardner odpověděl kladně a dodal, jak dobré mínění mají Kubánci o americkém velvyslanci a kolik času on sám měl věnovat kultivaci vztahů s nimi. Gardner si ve Washingtonu také stěžoval na personální změny na velvyslanectví, jejichž vlivem nabyl pocitu, že z velvyslanectví odešli ti, kteří Kubě velmi dobře rozuměli. Také se vyjádřil k programu FOA určeného pro diverzifikaci kubánské ekonomiky, v němž dle něj již nemělo smysl dále pokračovat, neboť si to kubánská strana nepřála¹³⁸. K otázce amerických programů na Kubě se Gardner vyjádřil znovu 22. listopadu 1954, kdy v odpovědi na žádost amerického senátora Bourke B. Hickenloopera zmínil hladký průběh a fungování většiny z nich. Zmínil však, podobně jako Beulac, problematickou finanční situaci kubánské strany při jejich hrazení. V souvislosti s tím však vyzdvihl Batistovu vládu v jejím nasazení své závazky plnit¹³⁹.

Téma nevalné ekonomické situace na Kubě a chvály na Batistu se později opakovalo i v Gardnerových telegramech Henrymu Hollandovi, tehdejšímu náměstkovi ministra zahraničí pro meziamerické záležitosti. Tomu během roku 1955 napsal, že si Kuba díky Batistovi prošla „*znovuzrozením a opravdovou obnovou*“, přičemž kubánského prezidenta označil jako „*expertního správce*“. V dalším telegramu pak Gardner popisoval, že zatímco ve městech vládne prosperita, stovky tisíc lidí na venkově žijí jen s tím nejnужnějším. Upozornil, že pokud tato nerovnost nenajde řešení, bude pnutí v zemi pokračovat¹⁴⁰.

Během roku 1955 se Gardner taktéž krátce angažoval v diskusi o připravované legislativě ve Spojených státech, od roku 1956 známé jako Sugar Act. V telefonátu s Ministerstvem zahraničí z dubna 1955 Gardner upozornil, že Batistova vláda při přebytku cukrové třtiny v roce 1952 počítala s tím, že dle tehdejší legislativy Spojených států bude moci přebytek postupně rozprodat do USA a zdůraznil, že změna v tehdy platné legislativě Spojených států by mohla vést až k pádu Batistova režimu. Ministerstvo zahraničí toto tvrzení nepřejalo v celém jeho znění, v Gardnerův pohled však vyjádřilo důvěru¹⁴¹. Ve druhé polovině roku 1955 se velvyslanec také angažoval ve sjednávání bilaterální dohody mezi Spojenými státy a Kubou o leteckém transportu. V telegramu pro Ministerstvo

¹³⁸ „Memorandum of Conversation, by the Director of the Office of Middle American Affairs (Newbegin), October 26, 1954“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-26-54.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹³⁹ „The Ambassador in Cuba (Gardner) to Senator Bourke B. Hickenlooper, November 22, 1954“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-22-54.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁴⁰ Paterson, *Contesting Castro*, 26, 40.

¹⁴¹ „Memorandum of a Conversation, Washington, April 7, 1955“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-7-55.htm> (staženo 16. 8. 2021).

zahraničí ze začátku prosince 1955 v této záležitosti informoval, že Kuba souhlasí s přijetím amerického návrhu na odložení diskusí o dohodě na leden příštího roku¹⁴².

S koncem roku 1955 a začátkem následujícího roku se americký velvyslanec Gardner zajímal o diplomatickou roztržku mezi Kubou a Dominikánskou republikou. Útočné texty na dominikánského diktátora Trujilla ze strany kubánského tisku, které se začaly objevovat po zavraždění dominikánského exilanta na Kubě v létě 1955, vedly ke zhoršení vztahů mezi oběma zeměmi. Podle setkání Gardnera se zástupcem kubánského ministra zahraničí Gonzalem Güellem z prosince 1955 měla dominikánská strana dokonce zvažovat jejich úplné přerušování. Gardner byl na tomto setkání Güellem ujištěn, že kubánská diplomacie dělá vše pro to, aby byla roztržka zažehnána¹⁴³. Gardner s Güellem v této věci znovu setkal 10. ledna 1956, načež pro ministerstvo uvedl, že ho Güell informoval o pokračujících útocích na Trujillův režim ze strany kubánského tisku, zejména pak z opozičního magazínu Bohemia. Tyto útoky měly dle Güella vykreslit dominikánského diktátora jako hrozbu pro bezpečnost Kuby. Güell na setkání Gardnera taktéž informoval o neuspokojivé výměně stanovisek mezi kubánskou a dominikánskou vládou¹⁴⁴.

V době od 8. května 1956¹⁴⁵ do 5. června 1957¹⁴⁶ se Gardner rovněž angažoval při zaslání celkem patnácti týdenních reportů v podobě depeší na Ministerstvo zahraničí. Ty shrnovaly události na ostrově za každý týden a následně se zaměřovaly na konkrétní podsekcce podle dané situace; ve většině případů tak byl součástí reportu rozbor dění v politice Kuby, v dělnických organizacích, v kubánských médiích a v kubánské armádě, námořnictvu a letectvu. Ačkoli byl každý z těchto reportů opatřen podpisem Arthura Gardnera, není z jejich povahy jasné, zdali se reálně participoval i na jejich utváření. Informace o dalších přispěvatelích do každé ze sekcí uvedené v zápatí reportu však indikují, že texty byly sepsány zejména ostatními pracovníky velvyslanectví. I vzhledem k jejich hloubce a rozsahu je tak nepravděpodobné, že by za těmito reporty stál přímo Arthur Gardner. Jeho souvislost s nimi tak patrně spočívala pouze v jejich

¹⁴² „U.S. Embassy Havana, Despatch 163, Aug. 26, 1955“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R25-163-8-26-1955.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁴³ „U.S. Embassy Havana, Telegram 180, Dec. 16, 1955“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-180-12-16-1955.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁴⁴ „U.S. Embassy Havana, Despatch 211, January 11, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-211-1-11-1956.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁴⁵ „U.S. Embassy Havana, Despatch 800, May 8, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-800-5-8-1956.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁴⁶ „U.S. Embassy Havana, Despatch 830, June 5, 1957“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-830-6-5-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

schvalování.

Zmíněným reportům i Gardnerově náplni práce brzy ve značné míře začala dominovat problematická bezpečnostní situace na Kubě. Zejména pak v souvislosti s vyložením posádky lodi Granma, složené z revolučních sil Hnutí 26. července Fidela, v provincii Oriente 2. prosince 1956.

Gardner již v telegramu z 16. října 1956 informoval Washingtonu o spekulacích, které se na Kubě šíří o připravovaném povstání. Tvrzení kubánské vlády o tom, že za něj má z velké míry nést zodpovědnost bývalý prezident Prío, považoval Gardner za zatím nepodložené. Konkrétně pak zmínil hrozbu ze strany hnutí vedeného Fidelem Castrem a skupiny zvané Revoluční direktorium. Zmínil, že dle zdrojů velvyslanectví je připravována generální stávka a že jí budou kubánští komunisté chtít využít ve svůj prospěch, navzdory velmi nízkým šancím na její reálný úspěch. Velvyslanec rovněž informoval o tom, že armádní složky odmítají, že by se k ozbrojenému povstání přidaly. Občany Kuby pak Gardner označil za politicky apatické a zmínil, že žádná z už tak rozdrobených opozičních skupin se netěší širší podpoře ve společnosti. Pokus o ozbrojené povstání bez podpory armády označil v telegramu nanejvýše za gesto a doplnil, že nic nenaznačuje tomu, že by zajištění takové podpory vůbec bylo možné. Nakonec v telegramu dodal, že hrozba spáchání atentátu na Batistu stále trvá a, v referenci na stále trvající roztržku mezi Kubou a Dominikánskou republikou, že kubánský prezident nemá v plánu pracovat na zlepšení těchto vztahů¹⁴⁷.

18. října 1956 se Gardner účastnil telefonní konverzace s ředitelem kanceláře pro kubánské záležitosti na Ministerstvu zahraničí, Terrencem G. Leonhardym. Ta se týkala sdělení kubánského ministra zahraničí Güella, že toho rána se jedenáct kubánských mladíků vyloďilo na ostrově Cayo Sal, kde následně strhli vlajku Spojeného království. Güell Gardnerovi zdůraznil, že tento incident nemá oporu v kubánské vládě a že spor, který mezi Kubou a Spojeným královstvím o ostrov Cayo Sal existuje, chce administrativa řešit přes oficiální diplomatické kanály. Gardner se v reakci na to pokusil spojit s britským velvyslanectvím v Havaně, avšak neúspěšně¹⁴⁸.

V telegramu pro Ministerstvo zahraničí z 15. února 1957 informoval Gardner o nesrovnalostech ve tvrzeních kubánské vlády o zabití několika opozičníků v Havaně.

¹⁴⁷ „Gardner to Secretary of State, October 16, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-16-56.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁴⁸ „Office of Middle American Affairs Memo, Oct. 18, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-Memo-10-18-1956.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

Oficiální vysvětlení o jejich zabití jinými povstalci dementoval informacemi o participaci kubánské policie a armády, které za tato zabití dle velvyslanectví nesly zodpovědnost. V telegramu navrhl, aby Spojené státy informovaly kubánskou vládu, že jsou si nesrovnalostí vědomy. Vyjádřil se i ke zrušení cenzury 1. března, jenž Batista oznámil. To dle něj mělo vést k těžkým útokům tisku na administrativu a k celkovému poklesu důvěry a respektu v Batistovu vládu. Nakonec zmínil, že si o těchto skutečnostech plánuje pohovořit s kubánským ministrem vnitra¹⁴⁹.

V únoru 1957 opět navštívil Kubu novinář New York Times Herbert Matthews. Tam uskutečnil a následně v několika částech vydal rozhovor s Fidelem Castrem, jehož partyzánským silám se následkem toho začalo dostávat značné publicity. Právě Gardner dle svých slov umožnil uskutečnění tohoto rozhovoru. Matthews ho měl oslovit s žádostí o zařízení interview, což Gardner po dohodě s Batistou údajně učinil pod podmínkou, že dostane od Matthewse veškeré informace, které novinář získá. Zároveň tak činil s domněním, že tento rozhovor nebude mít na situaci na Kubě žádný dopad¹⁵⁰. Ve zprávě z 28. února 1957 poté Gardner vyjádřil souhlas s řadou tvrzení a závěrů článků Herberta Matthewse, zejména pak s tím, že Batistova administrativa čelí nejdohodlanější opozici v celé své historii. Zmínil však, že na rozdíl od odlišných tvrzení Matthewse mají Batistovy síly situaci stále dobře pod kontrolou a že Matthews přehnaně zdůraznil některé negativní aspekty situace a celkově velikost a důležitost Castrova hnutí. Nakonec Gardner ve zprávě hovořil o rozdělení opozice vůči Batistovi na dvě kategorie. Ta první, zahrnující i Castrovo hnutí, měla usilovat o nastolení nových podmínek na Kubě obecně. Ta druhá, v čele s exprezidentem Priem a dalšími politiky předešlé éry, dle něj usilovala primárně o nahrazení Batistovy administrativy jako takové¹⁵¹.

Když během Matthewsova rozhovoru s Castrem utekli ze základny Guantánamo tři mladí Američané, potomci tamního personálu, aby se následně připojili k rebelským silám, musel Gardner nesrovnalosti ve tvrzeních kubánské vlády a reality vysvětlovat ve svých reportech do Washingtonu. V nich se rekrutování trojice mladých Američanů rebely snažil bagatelizovat slovy o tom, že své rozhodnutí udělali čistě za účelem hledání dobrodružství, nikoli kvůli svému politickému přesvědčení. Taktéž se snažil Washington přesvědčit, že

¹⁴⁹ „Ambassador Gardner to the Secretary of State, February 15, 1957 (289)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-15-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁵⁰ „Testimonies of Ambassadors Arthur Gardner and Earl E. T. Smith (August 27, 30, 1960)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/gardner-smith.pdf> (staženo 16. 8. 2021), 20.

¹⁵¹ „Editorial Note, February, 1957 (290)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-editorial-note.htm> (staženo 16. 8. 2021).

jejich rozhodnutí bylo velmi atypické v kontextu obecného cítění Američanů na ostrově vůči Castrovi¹⁵².

13. března 1957 se v Havaně uskutečnil pod vedením opoziční skupiny Revoluční direktorium útok na tamní Prezidentský palác. Krátce po jeho potlačení Gardner reportoval, že má Batista vše pod kontrolou a zopakoval, že většina Kubánců je politicky apatická. Zmínil, že má Batista stále dobrou šanci na udržení se u moci do konce svého mandátu. Den po přepadení Prezidentského paláce se pak Gardner uvnitř něj zúčastnil ceremoniálu k vydání dekretu o zvýšení telefonních poplatků Cuban Telephone Company, kde byl za jeho účasti Batistovi od vedení americké společnosti za odměnu slavnostně předán zlatý telefon¹⁵³. Gardner se účastnil i dalších různých ukázek americko-kubánské kooperace. O několik týdnů později navštívil společně s vysokými kubánskými představiteli akci k uctění památky amerických pilotů. Angažoval se také při zprostředkování návštěvy starosty Kansas City na Kubě. Sám se zároveň na základě urgování kubánské vlády v té době snažil přesvědčit Washington k akcím proti revolučním aktivitám bývalého prezidenta Pría, který v té době přebýval ve Spojených státech, tyto snahy však nepadaly na úrodnou půdu¹⁵⁴.

V memorandu do Washingtonu z 1. dubna 1957 pak Gardner informoval o svém postavení v otázce kubánsko-amerických vztahů. Přiznal v něm, že Batistův režim užívá postupně silnější represivní opatření. Zároveň ale zmínil, že Batista s veřejným míněním soucítí a že bez toho by byla přijatá opatření mnohem přísnější. Tvrdil, že navzdory některým brutálním zásahům jsou podmínky opatření v pořádku. Také zopakoval, že na Kubě není jiného politika schopného vést stabilní vládu a že očekává, že Batista zůstane prezidentem až do konce svého mandátu. To dle něj mělo být i v nejlepších zájmech USA. Jinak měl dle Gardnera hrozit návrat ke gangsterismu v politice a rozsáhlé korupci. Také zmínil, že je Batista spřízněný se Spojenými státy i díky jeho pozitivnímu přístupu k soukromému podnikání na Kubě¹⁵⁵. V dalším telegramu z dubna toho roku informoval Gardner Ministerstvo zahraničí o jmenování nového kubánského velvyslance pro Dominikánskou republiku¹⁵⁶.

4. května 1957 otrásko Havanou pět bombových výbuchů. Ty pokračovaly až do

¹⁵² Paterson, *Contesting Castro*, 81.

¹⁵³ *Ibid.*, 82–83.

¹⁵⁴ *Ibid.*, 83.

¹⁵⁵ *Ibid.*, 83–84.

¹⁵⁶ „U.S. Embassy Havana, Telegram 503, April 18, 1957“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-503-4-18-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

konce měsíce, přičemž Gardner následně Ministerstvu zahraničí sdělil, že podmínky na Kubě se stávají stále vážnějšími a že pnutí mezi vládou a opozicí se stále zvětšuje. Každopádně však zmínil, že Spojené státy nesmí stáhnout svou podporu Batistova režimu a dále obhajoval nutnost použití více síly ze strany Batistových sil proti jeho oponentům¹⁵⁷.

V druhé polovině května 1957 zaslal Gardner na Ministerstvo zahraničí několik telegramů informujících o stávce pracovníků společnosti Cuban Electrical Company. Gardner ve svém iniciálním shrnutí dění reportoval, že akce začala 14. května 1957 jako následek roztržky po změně obsazení pozice vedoucí oddělení blahobytu zaměstnanců a jejího následného rozeznání policií. Stávka pak měla být dle Gardnera prohlášena za ilegální a začalo zatýkání osob s ní spjatých. Gardner rovněž reportoval, že dodávky elektrické energie do Havany nebyly nijak ovlivněny a vyjádřil domněnku, že se stíháním odborového předáka Ángela Cofiña a jeho podporovatelů bude docházet k dalšímu vyhrocení situace¹⁵⁸. V následném telegramu z 22. května velvyslanec reportoval o policejním dohledu nad pracemi v elektrárnách CEC a zdůraznil vážnost situace¹⁵⁹. 24. května pak informoval, že je již zpět v práci okolo 95 % všech zaměstnanců společnosti, ovšem že kolují spekulace o připravovaném blackoutu ze strany Cofiña s podporou Hnutí 26. července¹⁶⁰. 29. května shrnul Gardner dosavadní průběh s novinkou týkající se exploze z rána předešlého dne, která přerušila dodávky elektřiny z elektrárny nedaleko Havany do historické části metropole. Doplnil, že není jasné, zda za sabotáží stojí Cofiño a zmínil, že kolují spekulace, že by měl vycestovat do Spojených států¹⁶¹. Tou dobou už do konce jeho mandátu velvyslance na Kubě zbývaly pouze necelé tři týdny.

Když byl Dwight D. Eisenhower roku 1956 opětovně zvolen, rozhodla se jeho administrativa dle zvyklosti vyměnit nekariérní diplomaty a s tím přišlo i odvolání Gardnera. Ten, jako ostatní, předložil svůj oficiální dopis s rezignací. Později se však začal snažit o to, aby si pozici velvyslance v Havaně ještě udržel. Argumentoval, že pouze v jeho rukách bude americká politika vůči Kubě fungovat. Mimo Eisenhowera a ministra zahraničí Dullese se snažil získat podporu pro udržení své pozice i u Batistova režimu;

¹⁵⁷ Paterson, *Contesting Castro*, 88.

¹⁵⁸ „U.S. Embassy Havana, Telegram 548, May 16, 1957“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-548-5-16-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁵⁹ „U.S. Embassy Havana, Telegram 560, May 22, 1957“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-560-5-22-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁶⁰ „U.S. Embassy Havana, Telegram 565, May 24, 1957“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-565-5-24-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁶¹ „U.S. Embassy Havana, Telegram 577, May 29, 1957“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-577-5-29-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

například kubánský velvyslanec v USA tak na to vyjádřil Ministerstvu zahraničí Spojených států hlubokou lítost nad odvoláním Gardnera, jehož označil za „dobrého přítele Kuby“. Gardner měl mít obavy, že si opoziční skupiny jeho výměnu vyličí jako odklon americké administrativy od podpory Batistova režimu. Tyto obavy však nebyly Washingtonem sdíleny. Než Gardner Kubu opustil, uspořádal rozlučkovou oslavu v havanském Country Clubu, kam dorazili prominentní členové Batistova režimu, včetně vysoce postavených kubánských příslušníků armády, policie a dalších složek¹⁶².

Arthur Gardner z postu velvyslance Spojených států na Kubě oficiálně odešel 16. června 1957, po téměř čtyřech letech působení¹⁶³. Pro svou spjatost s režimem Fulgencia Batisty byl během svého mandátu i po jeho ukončení často kritizován, a to v některých případech i z oficiálních míst kubánského režimu, dokonce i od samotného prezidenta Batisty. „*Neuměl Španělsky a pohyboval se pouze v úzkém kruhu bohatých, anglicky mluvících Kubánců. Za každým zločinem Batisty navíc následovala Gardnerova omluva,*“ hovořilo se o velvyslanci na Kubě¹⁶⁴. Tato spjatost každopádně pokračovala i v letech poté, co svůj post opustil. Když začátkem roku 1959 vypukly oslavy pádu Batistova režimu, Ernesto Betancourt, hlavní zástupce Hnutí 26. července v USA, navštívil kubánské velvyslanectví, aby z něj donutil odejít Batistova velvyslance Nicoláse Arroya a zkonfiskoval inkriminující složky před tím, než budou zničeny. Na velvyslanectví s Arroyem tou dobou neseděl nikdo jiný, než bývalý velvyslanec Gardner, který se Betancourtovi v zabavení složek snažil zabránit¹⁶⁵.

5 Earl E. T. Smith a jeho angažmá (1957–1958)

Po odchodu Arthura Gardnera se třetím a posledním velvyslancem Spojených států působícím v Havaně během Batistova režimu stal Earl Edward Tailer Smith. Jeho oficiální jmenování administrativou Dwighta D. Eisenhowera proběhlo 3. června 1957, své pověřovací listiny prezentoval Batistovi 23. července 1957¹⁶⁶. Stejně jako jeho předchůdce přicházel na velvyslanectví jako tzv. *political appointee*, opět bez předchozích zkušeností v diplomacii a taktéž jako armádní veterán a prominentní člen republikánské strany¹⁶⁷.

¹⁶² Paterson, *Contesting Castro*, 88–89.

¹⁶³ „Arthur Gardner (1889–1967)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/gardner-arthur> (staženo 15. 8. 2021).

¹⁶⁴ Paterson, *Contesting Castro*, 89.

¹⁶⁵ *Ibid.*, 227.

¹⁶⁶ „Earl Edward Tailer Smith (1903–1991)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/smith-earl-edward-tailer> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁶⁷ Paterson, *Contesting Castro*, 90.

Do Havany byl Smith v reakci na působení jeho předchůdce vyslán s novými instrukcemi. Měl zajistit, aby se změnilo převládající přesvědčení na Kubě, že americký velvyslanec koná ve jménu Batistovy vlády a změnit na ostrově obraz Spojených států, které byly za svou spolupráci s tamním režimem stále častěji kritizovány¹⁶⁸.

Jeho první týdny ve funkci byly velmi turbulentní. Ještě na své první tiskové konferenci z 24. července 1957 Smith vychválil kubánskou stranu za vytvoření tajné policie BRAC ve spolupráci se Spojenými státy. Také zmínil, že americká vojenská asistence Kubě slouží jako prostředek hemisférické obrany proti komunistické hrozbě a zdůraznil, že Spojené státy nebudou zasahovat do vnitřních záležitostí ostrova. Když byl jedním z novinářů konfrontován o tom, že měl jeho předchůdce k režimu velmi blízko, Smith opáčil, že Gardner byl připravený hovořit s jakoukoli stranou, pokud by ho oslovila skrze běžné způsoby¹⁶⁹.

Aby se nový velvyslanec o zemi dozvěděl více, rozhodl na přelomu července a srpna učinit sérii návštěv jednotlivých částí ostrova. Rozhodnutí učinit první zastávku v provincii Oriente, baště Castrových rebelů, probral i s prezidentem Batistou, a to již při prezentaci svých pověřovacích listin. Při návštěvě Santiaga de Cuba, hlavního městě provincie, pak byl Smith svědkem brutálního zásahu režimní policie proti tamní demonstraci žen. Na následné tiskové konferenci tak vyjádřil lítost nad tím, že jeho návštěvy bylo využito pro pořádání protivládní demonstrace, zásah policie však označil za odporný, vyzval k propuštění zatčených a pověřil zaměstnance ambasády, aby apelovali na režimní autority a zajistili zatčeným svobodu. Později toho večera se zúčastnil recepce spolu s řadou prominentních občanů Santiaga. Smith byl každopádně za své výroky z tiskové konference kubánskou vládou nařčen z intervenování v záležitostech Kuby a Batista měl dokonce uvažovat, že jej označí za *persona non grata*¹⁷⁰. Již se začátkem Smithova působení tak hrozilo, že mezi Kubou a Spojenými státy dojde k diplomatické roztržce. O dění v Santiagu rovněž Smith později reportoval v depeši do Washingtonu¹⁷¹.

Smith incident nakonec řešil i osobně s Batistou a ministrem zahraničí Güellem, a to při jejich setkání 21. srpna toho roku. Během něj Batistovi vysvětlil, že Spojené státy čelí vlně kritiky pro jejich přílišné přátelství s režimem a pokračující dodávky zbraní, které Smith označil jako „*používané na vraždění Kubánců*“. Batista dle Smithova reportu ze

¹⁶⁸ Ibid., 92.

¹⁶⁹ Ibid., 93.

¹⁷⁰ Ibid., 93–96.

¹⁷¹ „U.S. Embassy Havana, Despatch 107, Aug. 7, 1957“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-107-8-7-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

setkání porozuměl záměrům velvyslance. Smith kubánského prezidenta také ujistil, že spolupráce mezi Spojenými státy a Kubou zůstává nedotčena. Batista měl Smithovi rovněž oznámit, že demonstrace, které velvyslanec viděl v provincii Oriente, byly inspirované komunisty, což Smith v reportu z tohoto setkání označil za klasickou vládní propagandu. Zmínil však, že pokud by mu Batistova vláda oznámila, že si uskutečnění velvyslancova výjezdu do Oriente nepřeje, zrušil by ho. Na svou obhajobu měl také dodat, že pokud by na tiskové konferenci neučinil své prohlášení, bylo by to Kubánci přijato jako akt schválení činů režimní policie. Smith dále kubánskému prezidentovi sdělil, že po dobu svého velvyslaneckého angažmá nebude činit nic, co by jeho administrativu mělo dostat před domácím publikem do choulostivé situace a že bude pokračovat v zachování dobrých vztahů Spojených států a Kuby.

V reportu ze setkání pak Smith dodal, že dle jeho názoru uspěl v přesvědčení Batistovy vlády i kubánského lidu o tom, že Spojené státy jsou zavázány politice neintervence a že zastávají v kubánských záležitostech striktně neutrální pozici. Sentiment kubánské vlády i Kubánců vůči Spojeným státům v následném telegramu označil za převážně pozitivní. O den později se Smith zúčastnil ceremonii ke spuštění nového ropného vrtu v provincii Camaguey¹⁷².

Začátkem září 1957 vypukla na námořní základně v Cienfuegos v provincii Las Villas protivládní revolta. Přestože Batistovy síly akci potlačily a Cienfuegos obsadily, Smith reportoval do Washingtonu, že Batista sice stále vyhrává, ale oslabuje. Konkrétně zmínil, že základ jeho moci, tedy armáda, se začíná drodit¹⁷³. V souvislosti s vládní akcí v Cienfuegos poté na vyzvu Ministerstva zahraničí zaslal do Washingtonu report, jenž měl adresovat možné zneužití vybavení poskytnutého Spojenými státy skrze program vojenské asistence MAP. V něm informoval o komplikované nátuře určení, které vybavení spadá pod program MAP a které nikoli, avšak zmínil, že v bojích proti Castrovu hnutí v horách Sierra Maestra Batistova armáda vybavení z MAP aktivně používala a pravděpodobně se část z něj i dostala do rukou rebelů. V souvislosti s tím Smith zmínil, že jelikož Kuba nemá žádné vnější nepřátele, používá vojenské vybavení z amerických programů na zajištění své vnitřní bezpečnosti, byť to s Američany předem nekonzultuje. Také nastínil, že sice neexistuje důkaz o participaci kubánských komunistů v rebelii, avšak vzhledem k jejich obecné opozici vůči režimu posoudil, že akce rebelů podporují či jim dokonce asistují.

¹⁷² „U.S. Embassy Havana, Telegram 117, Aug. 23, 1957“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R25-117-8-23-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁷³ Paterson, *Contesting Castro*, 96.

Nakonec v reportu upozornil, že při případném vyšetřování zneužití vybavení z programu MAP bude kubánská vláda argumentovat tím, že zajištění její vnitřní bezpečnosti spadá pod kritéria hemisférické obrany. Doporučil velmi opatrné zvážení dalšího postupu, neboť kritika Batistovy vlády kvůli zneužití MAP, zejména pokud by se dostala na veřejnost a implikovala zastavení dodávek vybavení, by dle něj vedla k pádu režimu¹⁷⁴.

V reportování o konfliktech mezi vládou a rebely Smith nadále pokračoval. Ve zprávě z 16. září 1957 informoval o aktivitách ozbrojených rebelů v pohoří Sierra Maestra. Zmínil, v rozporu s oficiálními stanovisky Batistovy vlády, že se nejedná o menší bezvýznamné potyčky. Rebelům se dle jeho reportu podařilo lépe se vyzbrojit, což mělo armádě působit potíže. Nakonec dodal, že Batistova vláda selhává v likvidaci rebelie v pohoří Sierra Maestra a že situace neindikuje, že by se potlačení povstání mělo v blízké budoucnosti podařit¹⁷⁵.

Od revolty v Cienfuegos a následné americké žádosti o prošetření možného použití zbraní z programů vojenské asistence až po samotný konec Batistova režimu se jedním z hlavních témat, v nichž se Smith musel angažovat, stala právě problematika dodávek amerického vojenského vybavení na Kubu.

V této věci se začala situace vyhrcovat právě v září 1957, kdy byl Smith i kvůli silné kritice zásahu v Cienfuegos instruován Ministerstvem zahraničí, aby vysvětlil prezidentu Batistovi rozhodnutí Spojených států odložit dodávku osmi tanků typu M-4 A-3, které si Kuba v květnu toho roku objednala¹⁷⁶. O svém setkání s Batistou a ministrem Güellem následně Smith 23. září reportoval do Washingtonu, zmiňujíc, že jim pozici Spojených států jim vysvětlil. Batista dle něj vysvětlení pochopil, vzápětí ovšem objednávku zcela zrušil.

Kubánský prezident si dle Smithova reportu rovněž stěžoval na americkou toleranci revolučních aktivit exprezidenta Pría v USA. Smith na to Batistu dle reportu požádal, aby o Príově inkriminujícím konání předložil důkazy a zároveň Batistu ujistil, že mezi odložením dodávky tanků a přístupem amerických úřadů k Príovi neexistuje spojitost. Batistovi oznámil, že je pro USA stále prioritou mít na Kubě stabilní vládu. Z konverzace pak Smith učinil několik observací. Jednak, že byl Batista svými tvrzeními o Príovi zcela přesvědčen.

¹⁷⁴ „Ambassador Smith to the Secretary of State, September 13, 1957 (294)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-13-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁷⁵ „Ambassador Smith to the Secretary of State, September 16, 1957 (295)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-16-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁷⁶ „298. Memorandum From the Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Rubottom) to the Deputy Under Secretary for Political Affairs (Murphy)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-23-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

Dále, že počítá s uspořádáním svobodných a otevřených voleb. Nakonec Smith dodal, že se prezident snaží jeho neutrální přístup ovlivnit a získat si ho na svou stranu¹⁷⁷.

V souvislosti s kubánskými požadavky na podniknutí kroků Spojenými státy proti aktivitám exprezidenta Pría napsal Smith na Ministerstvo zahraničí 2. listopadu 1957 další telegram. V něm doufal, že se podaří přijít se způsobem, jak Príovy aktivity ve Spojených státech ukončit a odkázal na postoj kubánské vlády, že na Kubě nebude možné obnovit ústavní záruky, dokud nebudou potlačeny revoluční aktivity Pría a Castra. Pokud by se tak stalo, dostal by se dle svého názoru do vyjednávací pozice umožňující dialog o obnovení ústavních záruk, které Batistova vláda kvůli povstaleckým aktivitám pozastavila. Pokud by tento dialog neuspěl, navrhl Smith v telegramu následně zrevidovat americkou politiku ohledně dodávání vojenského vybavení na ostrov¹⁷⁸. V odpovědi z Ministerstva zahraničí byl pak instruován, aby Batistovi vyjasnil, že Spojené státy o vyšetřování nebudou s kubánskou vládou vyjednávat a aby kubánskému prezidentovi zdůraznil, že vyšetřování probíhá striktně podle amerického právního řádu¹⁷⁹.

Začátkem prosince 1957 vypracoval Smith pro Ministerstvo zahraničí obsáhlý dokument nazvaný *Policy Recommendations for the Restoration of Normalcy in Cuba*. V něm konstatoval, že teroristické aktivity povstalců a na to reagující represe ohrožují budoucnost demokracie na Kubě a s tím i bezpečnost Spojených států. Zmínil, že ani jedna strana není schopná vyhrát, pád vlády by dle něj ovšem zemi uvedl do chaosu, z něž by mohly profitovat komunistické elementy. Smith v reportu predikoval, že pokud by Batista pokračoval v nastoleném kurzu, stala by se z Kuby plnohodnotná diktatura, s níž by přišla další vlna násilí, terorismu a krveprolití. Podle Smithova názoru by každopádně nejlepší cestou mělo být pokračování aktuální administrativy, a to do konce jejího mandátu a její následné nahrazení ve volbách. Aby to bylo možné, musely by být podle Smitha na Kubě v první řadě obnoveny ústavní záruky. Požádal tak ministerstvo o povolení, aby od Batisty získal příslib o obnově ústavních záruk a vyzval ho k veřejnému prohlášení. V depeši pak hovořil o dalších bodech svého návrhu, dle něž by USA měly zintenzifikovat své snahy o obnovení ústavních záruk na Kubě, o ukončení teroristických i protiteroristických akcí a o uspořádání svobodných a otevřených voleb. Jejich průběh by pak dle návrhu měly Spojené

¹⁷⁷ „Ambassador Smith to the Secretary of State, September 23, 1957 (299)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-23-57a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁷⁸ „Ambassador Smith to the Secretary of State, November 2, 1957 (302)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-2-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁷⁹ „Dulles to the Embassy in Cuba, November 18, 1957 (304)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-18-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

státy důkladně sledovat¹⁸⁰.

Ministerstvo zahraničí v odpovědi na Smithův report reflektovalo několik jeho doporučení, mimo jiné však dodalo, že pokud by Batistova vláda odmítla vyjednávat, měly by Spojené státy přistoupit k urychlení pádu současné administrativy. Tuto variantu Smith následně zkritizoval a doplnil, že Batistova vláda získává stále větší kontrolu nad situací¹⁸¹.

V průběhu roku 1957 se Smith účastnil také řady ceremonií a dalších setkání. Ze srpna toho roku například existují záznamy o jeho setkání s prezidentem americké společnosti Freeport Sulphur Company, s nímž měl následně zamířit za Batistou, aby jeho vláda udělila společnosti daňové výjimky. V prosinci pak na velvyslanectví například přivítal prominentní návštěvu v podobě tehdejších senátorů Johna F. Kennedyho a George Smatherse, s nimiž se sám přátelil¹⁸².

Problematika dodávek amerického vojenského vybavení na ostrov sužovala vztahy Kuby a Spojených států dále i v roce 1958. V telegramu z 11. ledna 1958 informoval Smith Ministerstvo zahraničí o naléhání kubánské vlády na dodávku 20 obrněných vozidel, načež z obavy z možné ztráty vyjednávací pozice s Batistou urgoval, ať se tak stane co nejdříve¹⁸³. V polovině ledna byl Smith povolán do Washingtonu na konzultace. Tam vedle informace o příslibu Batisty obnovit ústavní záruky do konce ledna taktéž sdělil svůj pohled ohledně pokračování tehdejší politiky Spojených států vůči Kubě a pokračování dodávek zbraní¹⁸⁴. S koncem návštěvy Washingtonu pak Smith získal mandát Batistovi potvrdit, že dodávka 20 obrněných vozidel bude splněna v původním termínu a, pakliže uzná Smith za vhodné, sdělit, že ostatní kubánské objednávky jsou již v procesu schvalování. Zároveň měl Batistovi zdůraznit nutnost mírnit publicitu americké vojenské pomoci, aby nemuselo dojít k jejímu omezení¹⁸⁵.

Ještě před svým odletem zpět do Havany se Smith účastnil tiskové konference. Tam vedle zopakování, že Spojené státy respektují kubánskou vládu a jsou zavázány k politice neintervence, zmínil i datum 27. ledna, kdy podle něj mělo dojít k obnovení

¹⁸⁰ „Ambassador Smith to the Secretary of State, December 7, 1957 (306)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-7-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁸¹ Paterson, *Contesting Castro*, 111–112.

¹⁸² *Ibid.*, 36, 52.

¹⁸³ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, January 11, 1958. (4)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-11-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁸⁴ „Sale of Arms to Cuba, January 17, 1958 (5)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-17-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁸⁵ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, January 22, 1958. (7)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

ústavních záruk na ostrově^{186,187}. Právě kvůli této zmínce, která přišla z úst amerického velvyslance ještě dříve, než z úst kubánské vlády, později informoval Ministerstvo zahraničí, že Batista pravděpodobně oznámí obnovení záruk ještě v dřívějším datu. Když se Smith 23. ledna 1958 sešel s Batistou, jeho domněnka se potvrdila. K obnovení ústavních záruk v celé zemi mimo provincii Oriente mělo nově dojít již 25. ledna. Na setkání kubánskému prezidentovi také doporučil, co by měl zmínit v proslovu pro svou politickou stranu před tím, než ústavní záruky obnoví. Batista pak měl Smitha také ujistit, že v očekávaných volbách předá prezidentské křeslo komukoli, koho kubánští občané zvolí. Ministerstvo zahraničí pak Smith požádal, aby vydalo prohlášení vítající tyto kroky¹⁸⁸. Této žádosti nakonec nebylo vyhověno s poznámkou, že se tak nemůže stát, dokud Batista neučiní další kroky, například v podobě částečné amnestie¹⁸⁹.

V dalším telegramu z konce ledna 1958 pak Smith doporučil schválení dalších objednávek vybavení od kubánské vlády a doporučil, aby Spojené státy tyto dodávky, budou-li doporučeny i americkou vojenskou misí na Kubě, obecně schvalovaly¹⁹⁰.

Toto doporučení zopakoval i v následné korespondenci. Začátkem února byl Smith požádán o shrnutí aktuálních informací ke zneužívání vybavení a vycvičených vojáků z programu MAP v operacích kubánské vlády proti rebelům v Oriente. 7. února 1958 velvyslanec v telegramu shrnul, že k tomuto dochází extenzivně. Sdělil však svůj názor, dle něž měly být tyto aktivity kubánské armády legitimním způsobem obrany kubánské vlády, a to navzdory občasným excesům. Silně pak nedoporučil, aby Spojené státy jakkoli vstupovaly do toho, jak Kuba program MAP využívá. Kritika by dle něj mohla oslabit Batistovu vládu a posílit revoluční opozici, což označil za nekompatibilní s americkou politikou vůči Kubě. V telegramu zmínil, že by Spojené státy dokonce měly být rády, že kubánská vláda nevyžaduje vyjádření USA k jakémukoli využití MAP proti rebelským silám, neboť by to mohlo Spojené státy opakovaně dostávat do choulostivé pozice¹⁹¹.

¹⁸⁶ „Editorial Note (6)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-006-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁸⁷ Mimo záznam měl být Smith také dotázán, jestli budou Spojené státy schopné případně spolupracovat s Fidelem Castrem. Na to údajně odpověděl, že nikoli, neboť mohou spolupracovat jen s vládami, které respektují mezinárodní pořádek a dokáží ve své zemi udržet právo a pořádek (Smith, *Fourth Floor*, 56–60.)

¹⁸⁸ „Editorial Note (8)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-008-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁸⁹ „Letter from Wieland to Smith, Feb. 3, 1958 (10)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹⁰ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, January 31, 1958. (9)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-31-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹¹ „Telegram from the Embassy in Cuba to the Department of State, Feb. 7, 1958 (11)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-7-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

V telegramu z 10. února Smith odmítl požadovat po Batistově vládě širší amnestii, zmíněnou v předchozí korespondenci z Ministerstva zahraničí. Místo toho zmínil zrušení cenzury tisku na celém ostrově a vyjádřil se, že rebelové ve své kampani selhávají. V telegramu také hovořil o opozičních plánech pro očekávané prezidentské volby a o očekávané výhře vládního kandidáta Agüery. Nakonec požádal o povolení, aby Batistovi doporučil k volbám 1. července pozvat mezinárodní pozorovatele a tisk a zopakoval doporučení, aby k volbám vyslaly pozorovatele i Spojené státy¹⁹².

Požadované povolení Smith dostal a na následné schůzce s Batistou z 19. února 1958 mu tato doporučení sdělil, na což měl prezident reagovat pozitivně. Smith se v reportu ze setkání také zmínil, že Batista působí odhodlaně uspořádat spravedlivé volby. Rovněž předal informace o zvýšené aktivitě revolučních sil a domněnce kubánského prezidenta, že se tak děje za účelem zrušení voleb a opětovného pozastavení ústavních záruk. Dle Smitha však tento krok Batista nezvažoval. V telegramu na Ministerstvo zahraničí rovněž ocenil Batistův přístup k věci a jeho upřímnost¹⁹³. V dalším telegramu z toho samého dne také informoval Ministerstvo zahraničí o Batistově přesvědčení, že Castrovo hnutí aktivně podporují komunisté a o očekávaných důkazech, které by mu měly být poskytnuty¹⁹⁴. Ve třetím telegramu z toho dne Smith zmínil, že se s Batistou bavil i o otázce zadržení Pría. Na to předal Ministerstvu zahraničí své doporučení, aby s Ministerstvem spravedlnosti projednalo možnost Pría donutit opustit Spojené státy, neboť by z něj případné odsouzení mohlo učinit mučedníka a zvýšit jeho vliv¹⁹⁵.

V telegramu z 26. února 1958 odpověděl Smith na obavy vyjádřené ministrem zahraničí Dullesem k připravovaným volbám na Kubě. Ohledně vyjádřené nejistoty v Batistovu schopnost uspořádat spravedlivé volby velvyslanec zopakoval, že byl prezidentem i vládou ujištěn o jejich férovém průběhu. Požádal však o povolení kubánské vládě doporučit, aby s oficiálním pozváním mezinárodních pozorovatelů a tisku dále nečekala, aby uspořádala debaty s představiteli opozičních skupin a občanských organizací a aby veřejně ujistila Kubánce, že zákony budou při volbách dodržovány. K Dullesově poznámce o změnách obsazení v čele opozice, tlaku na její představitele a prohlášení

¹⁹² „Telegram from Smith to Rubottom, Feb. 10, 1958 (12)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-10-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹³ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, February 20, 1958. (15)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-20-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹⁴ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, Feb. 20, 1958 (16)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-20-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹⁵ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, Feb. 20, 1958 (17)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-21-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

některých kubánských institucí pak Smith zmínil, že jde o rozdělené subjekty bez silných lídrů. Smith však ministerstvo znovu upozornil, že revoluční skupiny dělají vše pro to, aby volbám zabránily. Roli exilantů ve volbách pak označil jako marginální a dodal, že vláda počítá s výhrou Agüery¹⁹⁶.

S pokračujícím prošetřováním využívání prostředků hemisférické obrany proti kubánským rebelům došlo k nejzásadnějšímu vyhocení situace v březnu 1958. Když Ministerstvo zahraničí Smithovi oznámilo, že v této věci plánuje proti Batistově vládě podniknout patřičné kroky, velvyslanec se v telegramu ze 3. března ohradil, že by taková akce mohla vést až k pádu Batistovy vlády ještě před očekávanými volbami. Místo toho navrhl informovat Batistu, že USA podniknou kroky, pokud nebude urychleně konat v návrzích, které Smith uvedl v telegramu z 26. února¹⁹⁷. Tento postup byl s drobnými úpravami následně schválen Spojenými státy¹⁹⁸ i kubánským ministrem zahraničím Güellem, s nimž se Smith začátkem měsíce sešel¹⁹⁹. Ten mu měl také zmínit, že by publicita Spojenými státy zvažovaných kroků byla pro kubánskou vládu zničující²⁰⁰.

V následných dnech však situace na Kubě nabrala bezprecedentní spád. Smith v telegramu z 11. března 1958 o své konverzaci s představiteli katolické církve na Kubě reportoval, že vliv Hnutí 26. července výrazně stoupá²⁰¹. Následně, 12. března, po další schůzce s kubánským ministrem zahraničí oznámil Washingtonu, že Batistova vláda považuje situaci za velmi vážnou a že prezident považuje za nutné jednak opět pozastavit ústavní záruky na ostrově, a v případě žádosti opozice i posunout termín prezidentských voleb.

Smith poté informoval Güella, že Spojené státy stále věří v mírové řešení a že politická scéna i tisk v USA budou tyto kroky silně kritizovat, přičemž dodal, že Spojené státy nehodlají na Kubě jakkoli intervenovat. V telegramu na ministerstvo pak Smith také zmínil, že plán na zahájení vyjednávání mezi církví a oběma stranami konfliktu selhal. Zároveň požádal, aby mohl kubánského prezidenta upozornit, ať nejprve zváží všechny

¹⁹⁶ „Telegram from Smith to the Department of State, Feb. 26, 1958 (20)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-26-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹⁷ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 3, 1958. (26)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-3-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹⁸ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba. March 5, 1958. (29)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-5-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

¹⁹⁹ Místo pozorovatelů z Organizace amerických států však Batista navrhl pozvání pozorovatelů OSN.

²⁰⁰ „Telegram from Smith to the Department of State, March 4, 1958 (28)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁰¹ „Telegram from Smith to the Department of State, March 11, 1958 (30)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-11-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

možnosti mírového řešení, než ústavní záruky skutečně pozastaví²⁰². To bylo později schváleno, Ministerstvo zahraničí však Smitha požádalo, aby vyhodnotil, jak reálné jsou šance na udržení režimu Fulgencia Batisty²⁰³.

Ještě 12. března Fulgencio Batista oznámil, že znovu pozastavuje ústavní záruky v celé zemi²⁰⁴. Na to se Smith s Batistou 13. března opět sešel. V rozsáhlém reportu z konverzace pak uvedl, že zvýšená frekvence teroristických útoků a sabotáže kubánského prezidenta donutila pozastavit ústavní záruky. Batista se Smithem také hovořil o nutnosti odložit volby a o plánu splnit velvyslancovy předchozí návrhy včetně pozdějšího vyhlášení amnestie²⁰⁵. Pro Washington poté Smith zmínil očekávání, že Batista spravedlivé volby opravdu uspořádá, byť revoluční síly budou dělat vše pro to, aby se volby neuskutečnily²⁰⁶. V dalším telegramu pak Smith potvrdil, že Batistův pohled sdílí a že Castro nemá dostatečnou podporu, aby Kubu vedl. Dodal, že pokud ozbrojené síly zůstanou věrné Batistovi, vydrží vláda v úřadu až do konce jejího mandátu²⁰⁷.

Během setkání z 13. března měl Smith Batistovi ještě sdělit, že očekávané dodávky zbraní by měly dorazit dle dohody. 14. března večer však informovalo americké Ministerstvo zahraničí svého velvyslance o zastavení připravené dodávky pušek M-1 pro kubánskou armádu. Batista dle Washingtonu nedokázal zajistit podmínky pro spravedlivé volby a Spojené státy tak vyhodnotily, že je v jejich zájmu všechny dodávky zbraní na Kubu přerušit²⁰⁸.

V reakci na to Smith poslal do Washingtonu telegram shrnující jeho konverzaci s kubánským ministrem zahraničí Güellem, jenž mu jménem kubánské vlády vyjádřil znepokojení nad situací. Velvyslanec rovněž uvedl, že kubánská vláda již připravuje nótu pro Spojené státy a že Güell krom opakovaného ujištění, že budou volby konány spravedlivě, hovořil i o obavě ze široké publicity amerického embarga na export zbraní na Kubu. Smith Güella dle telegramu informoval, že v obecném přístupu USA ke kubánské

²⁰² „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 12, 1958 (31)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-12-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁰³ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 12, 1958 (33)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-12-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁰⁴ „Editorial Note on Fidel Castro Ultimatum, March 12, 1958 (32)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-3-12-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁰⁵ Vyhlášení amnestie Batista podmínil tím, že rebelové složí zbraně.

²⁰⁶ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 14, 1958 (34)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-14-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁰⁷ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 14, 1958 (35)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-14-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁰⁸ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 14, 1958 (36)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-14-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

vládě jinak nedošlo k žádným změnám a že stále zůstávají přátelskou zemí²⁰⁹. Při předání zmíněné kubánské nóty pak Smith zmínil, že sdílí pohled Kuby o posílení rebelů a hrozícím pádu Batistovy vlády v reakci na kroky USA a že by Ministerstvo zahraničí mělo důkladně zvážit, jestli podniknuté kroky činí v souladu s ustanoveními kubánsko-amerických dohod²¹⁰. Hrozbu pádu Batistova režimu pak Smith zopakoval v telegramu ze 16. března, kde dodal, že z neúspěchu mírového jednání budou obviňovány právě Spojené státy. Navrhl, aby politika USA dále pokračovala ve směru využívání amerického vlivu na ostrově k vytvoření vhodné atmosféry pro konání voleb, bez otevřené intervence²¹¹.

V souvislosti s vyhrocenou situací se Smith s ministrem zahraničí Güellem sešel ještě několikrát. Po schůzce z 28. března 1958 reportoval o Güellově žádosti, aby Spojené státy informoval, že kubánská vláda bojuje s povstáním aktivně podporovaným komunisty, snaží se zachovat vládu práva a pořádku a ochraňovat i americké životy a majetek na ostrově a je značně znepokojena změnou v přístupu Spojených států vůči Kubě²¹². Güell měl také zmínit zrušení požadavku na 20 obrněných vozidel. Smith také předal Güellův apel, že vybavení kubánské armády je v žalostném stavu. Ministerstvu pak velvyslanec doporučil, aby došlo k obnově dodávek vybavení nutných pro zachování vlády práva a pořádku na ostrově. Zároveň zmínil cíl svého konání v podobě mírového řešení stávajícího konfliktu a dodal, že počítá s brzkým prohlášením církve volajícím po míru v zemi²¹³.

Při dalším setkání, které Smith do Washingtonu reportoval 1. dubna 1958, měl Güell zopakovat nevyhnutelnost pozastavení ústavních záruk a jeho víru v jejich brzké obnově. Konverzace se pak měla týkat i hrozby nástupu Castra k moci a Batistova závazku respektovat výsledek voleb. Smith reportoval, že následně Güellovi doporučil, aby tato prohlášení udělala kubánská vláda veřejně, aby tím zvýšila jejich důvěryhodnost a znovu ministrowi vysvětlil, že se v přístupu Spojených států ke Kubě navzdory zastavení dodávek zbraní nic nemění. Na konci telegramu Smith uvedl, že většina Kubánců chce konflikt vyřešit mírovou cestou a že zatímco výměna diktátora může být jednoduchá,

²⁰⁹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 16, 1958 (37)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹⁰ „Editorial Note (40)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-040-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹¹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 16, 1958 (38)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-16-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹² „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 26, 1958 (43)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-26-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹³ „ARA William P. Snow to Acting Secretary, March 19, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R11-3-19-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

zbavení se diktatury je obtížnější²¹⁴.

Koncem března a během dubna 1958 se velvyslanec Smith angažoval v několika aktivitách. Ještě 28. března 1958 po velmi medializovaném ceremoniálu k povýšení generála Francisca Tabernilly, jenž se konal s účastí řady pracovníků americké vojenské mise na Kubě, dostal od Ministerstva zahraničí instrukce, aby se vzhledem k opakované kritice Američané spíše vyhýbali vyjadřování podpory kubánským armádním představitelům. Smith opáčil, že se jedná o běžnou praxi, šéfy vojenské mise však patřičně instruoval. Na konci března pak vyslal do provincie Oriente několik pracovníků velvyslanectví, aby prověřili možné ohrožení amerických podniků a majetku v regionu. Do Washingtonu reportoval, že tak učinil, aby obě strany probíhajícího konfliktu v zemi viděly starost Spojených států o své obchodní zájmy. Rovněž komunikoval s pořadatelem baseballové International League, kteří měli na konfliktu zmínané Kubě naplánovaný úvodní zápas sezony. Nejistě jim sdělil, že rozhodnutí, zda zápas uskutečnit, je na nich²¹⁵. Začátkem dubna se pak Smith na několik hodin sešel s novinářem Herbertem Matthewsem²¹⁶.

9. dubna se protivládní opozice neúspěšně pokusila uspořádat v zemi generální stávkou. O celé situaci Smith během dne informoval Ministerstvo zahraničí, zmiňujíc zejména relativně klidné dění²¹⁷. 13. dubna pak zaslal telegram Royi Rubottomovi, náměstkovi ministra zahraničí pro meziamerické záležitosti. V něm zmínil, že se ohledně kubánských otázek snaží být objektivní. Vyjádřil však domněnku, že Spojené státy působí, jako by přistupovaly ke kubánské vládě i revolučním silám identicky. Také zdůraznil, že kubánská vláda vždy vyhověla všem požadavkům USA, ať byly jakékoli. V telegramu velvyslanec také zkritizoval kroky Ministerstva zahraničí, které měly pomoci revolučním silám. Požádal, aby vzalo v potaz, že pokračující tlak americké opozice může vést buď k úplnému ukončení Batistovy spolupráce nebo až k jeho pádu. Nakonec velvyslanec vyjádřil pokračující víru v mírové řešení konfliktu²¹⁸.

V polovině května 1958 byl Smith povolán do Washingtonu na konzultace. Tam

²¹⁴ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, April 1, 1958 (46)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-1-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹⁵ Paterson, *Contesting Castro*, 138–140.

²¹⁶ „Report on Situation in Cuba, April 3, 1958 (48)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹⁷ „Editorial Note, April 9, 1958 (49)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-4-9-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²¹⁸ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, April 13, 1958 (50)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-13-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

byl vyrozuměn, aby se pracovníci havanské ambasády vyhýbali jakýmkoli aktivitám, které by mohly být považovány za prospěšné pro jednu či druhou stranu konfliktu. Sám Smith rovněž ministerstvu prezentoval svůj návrh na obnovení dodávek zbraní na Kubu, aby získal pozici k přesvědčení Batisty o obnovení ústavních záruk. Odešel bez úspěchu²¹⁹. Po svém návratu na Kubu se Smith s Batistou sešel 2. června. Do Washingtonu pak zaslal zprávu, že k volbám 3. listopadu toho roku budou přizváni novináři i pozorovatelé z OAS a OSN. Batista měl také stále počítat s podmíněnou amnestií pro rebely. S obnovením ústavních záruk chtěl dle Smitha kubánský prezident vyčkat, dokud nenajde řešení pro Castro, Pría a další povstalce. Smith pak vyjádřil názor, že se Batista stává méně přístupným pro diskuse o rozvolnění režimu²²⁰.

V polovině června se Smith dále sešel s kubánským podnikatelem José Ferrerem. Ten si schůzku vyžádal kvůli mučení, znásilnění a zavraždění jeho dvou zaměstnankyň, Marie a Cristiny Giral, Batistovými silami. Smith každopádně Ferrerovi vzkázal, ať se obrátí na kubánské soudy, či, paradoxně, na kubánskou policii²²¹.

Když byl ve Washington Postu začátkem června 1958 publikován rozsáhlý článek o použití americké vojenské techniky v ofenzivě kubánských vojsk proti revolučním silám v provincii Oriente, proběhlo mezi velvyslancem Smithem a šéfem sekce kubánských záležitostí na Ministerstvu zahraničí Spojených států Terrencem Leonhardym několik telefonních hovorů. Leonhardy instruoval Smitha, aby co nejrychleji získal vyjádření od kubánského ministerstva zahraničí a připomněl mu nezodpovězenou americkou nótu z března ohledně té samé otázky²²².

Smith později reportoval zpět do Washingtonu, že 750 z 800 mužů trénovaných Američany a vybavení poskytnuté skrze MAP bylo přítomno v provincii Oriente. Navrhl pokusit se vyjednat stažení těchto jednotek, s čímž Leonhardy souhlasil. Ohledně nezodpovězené nóty z března Smith předal informaci, že pouze došlo k nedorozumění při doručení odpovědi. V další korespondenci pak Leonhardy informoval Smitha o odpovědi kubánské vlády, dle níž si administrativa nebyla vědoma žádného porušení bilaterální dohody o vojenské asistenci. Smith se následně pokusil zdržet snahu amerického Ministerstva zahraničí předložit konkrétní důkazy o porušení ustanovení smlouvy, dokud

²¹⁹ „Editorial Note (56)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-056-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²⁰ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, June 3, 1958 (59)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²¹ Paterson, *Contesting Castro*, 156.

²²² „Washington Post Article on use of MAP Unit in Oriente Province, June 3, 1958 (60)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-3-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

sám neobdrží stanovisko od kubánské vlády. Leonhardymu pak sdělil, že kubánského ministra Güella požádal o nalezení způsobu, jak oddělit Američany vycvičené jednotky od zbytku vojska. V posledních konverzacích poté Smith reportoval, že prapor využívající vybavení MAP byl rozdělen do několika dalších jednotek, ovšem že rozdělení vybavení podle toho, které bylo Spojenými státy darováno pro hemisférickou obranu a které bylo běžně zakoupeno, je téměř nemožné. Nakonec se Smith nechal slyšet, že jednotky, které prošly výcvikem v rámci MAP, jsou to nejlepší, co Kuba má a že jejich stažení z boje by významně ochromilo vládní síly. Leonhardymu doporučil, aby místo stažení jednotek a vybavení z Oriente již nebyla poskytována další asistence. Ten však odvětil, že došlo k porušení smluvních ustanovení a již není možné ho přehlížet²²³.

Dle následných instrukcí z Ministerstva zahraničí měl Smith Batistu či Güella žádat, aby byly z boje staženy jednotky trénované přímo v rámci MAP a vybavení poskytnuté skrze MAP a aby byla jednotka vytvořená z podpory MAP reorganizována. Smith měl kubánské vládě také sdělit, že vybavení a výcvik poskytnuté přes MAP nesmí být dle podmínek dohody o vzájemné obranné asistenci použity na nic jiného než hemisférickou obranu bez předchozího souhlasu Spojených států. Rovněž měl, pakliže by mu to přišlo vhodné, v konverzaci zmínit, že podobná situace nastala i v Kolumbii a v Hondurasu, které na následné podmínky přistoupily. Smith se s Güellem později setkal, ten měl dle Smithova reportu americké argumenty pochopit, rozhodl se však situaci nekomentovat bez předchozí rady s Batistou²²⁴.

V následném telegramu z 16. června 1956 Smith upozornil na zhoršující se vztahy mezi Batistovou administrativou a Spojenými státy a požádal, aby mohl kubánské vládě doporučit zaslání nóty s prohlášením, že k žádnému porušení smluvních ustanovení nedošlo, neboť akce kubánské armády měly dle Smitha přispět k hemisférické obraně a boji proti komunistickým elementům. Na Smithův telegram nebylo zodpovězeno²²⁵. V dalším telegramu z toho samého dne žádal o přehodnocení zamítnuté dodávky leteckých strojů T-28 pro kubánské letectvo²²⁶. Žádosti bylo později vyhověno, 2. srpna však bylo její splnění pozastaveno vzhledem k vývoji v zemi, načež Smith varoval Ministerstvo

²²³ „Use of MAP Equipment in Oriente Province, June 4, 1958 (61)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²⁴ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, June 13, 1958 (64)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-13-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²⁵ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, June 16, 1958 (65)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²⁶ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, June 16, 1958 (66)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-16-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

zahraničí, že další prodlevy povedou k celkovému snížení vojenské spolupráce Kuby a Spojených států a že Batista je těmito akcemi velmi znepokojen, neboť má na dodání této letecké techniky osobní zájem²²⁷.

Jedním z nejvýznamnějších důvodů pro pozdější pozastavení dodávky letounů T-28 se staly události 26. června. Jednotky 26. července pod vedením Raúla Castra tehdy zajaly 11 pracovníků americké společnosti Moa Bay Mining Company. S počátkem záchranné operace pak byla zahájena i intenzivní korespondence, a to mezi Ministerstvem zahraničí Spojených států, kubánskou vládou, americkým konzulátem v Santiago de Cuba, který záchrannou operaci prováděl a havanským velvyslanectvím, jenž na ni dohlíželo.

Velvyslanec Smith v prvním reportu o situaci původně zmínil, že rebelové únos uskutečnili v protestu proti využívání kubánské ropy Američany. Později report opravil, zmiňujíc, že akce je mířena na protest proti silám Batistovy administrativy a připojil svou domněnku, že se zřejmě jedná pouze o výstřelek za účelem co největší publicity²²⁸. V následné korespondenci Smith navrhl udělení 48hodinového ultimáta rebelům na propuštění zajatců, v případě jehož nesplnění by požádal kubánskou vládu o udělení souhlasu, aby Spojené státy učinily vše možné, aby dosáhly osvobození rukojmích²²⁹. Tento návrh byl ministerstvem zamítnut, Smith pak v průběhu záchranné akce vedené americkým konzulem Parkem Wollamem informoval Washington o nových zjištěních a postupu. Zároveň jednal s představiteli kubánské vlády, urgentně pak v momentě, kdy kubánské letectvo bombardovalo pozice, v jejichž blízkosti se měli zajatí Američané nacházet²³⁰. V korespondenci z Ministerstvem zahraničí ze 3. července 1958 Smith reportoval o podmínkách propuštění zajatců podle informací od Wollama, o dalším postupu i o návrzích, jak by měl Wollam s rebely jednat²³¹. Velvyslanec také vyjádřil obavu ohledně otázky plnění některých z požadavků, zmiňujíc, že by takové kroky implikovaly uznání legitimacy revolučních sil Spojenými státy²³². V dalších dnech proběhlo

²²⁷ „Editorial Note (76)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-076-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²⁸ „Editorial Note, June 26, 1958 (69)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-30-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²²⁹ „Telegram From Guantanamo Commander Ellis to the Chief of Naval Operations Burke, June 30, 1958 (72)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-30-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁰ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 1, 1958 (73)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-1-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³¹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 3, 1958 (78)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-3-58d.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³² „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 3, 1958 (80)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

i několik telefonních konverzací mezi velvyslancem Smithem a Washingtonem. V nich Smith vedle informací o progresu také zdůraznil, že Spojené státy nesmí působit dojmem, že plní požadavky rebelů²³³ a že se rozhodl nekontaktovat přímo Fidela Castra, vedle snahy o minimalizaci oficiálního jednání s rebely i proto, že předávání rukojmích s jeho bratrem Raúlem probíhalo hladce²³⁴.

V následujících dnech se však situace s rukojmími začala zpomalovat. Smith tak Washingtonu navrhl nové 72hodinové ultimátum pro únosce a doporučil, aby USA s ohledem na požadavky rebelů vydaly prohlášení, že již dříve pozastavily dodávky zbraní na Kubu²³⁵. Smithovo ultimátum ministerstvo následně opět zamítlo, byl však instruován, aby situaci konzultoval s kubánskou vládou. Telegram z ministerstva taktéž poznamenával, že kontaktování Fidela Castra neimplikuje uznání legitimacy jeho hnutí²³⁶.

10. července se pak Smith sešel s prezidentem Batistou, načež informoval Washington, že všechny návrhy Spojených států ohledně možného kontaktování rebelského vůdce, jenž měl na rozdíl od Raúla požadovat okamžité propuštění zajatců, Batista zamítl. Vedle dalších informací od Batisty však zmínil, že byla z oblasti stažena vládní vojska, což ovšem, jak Smith dodal, způsobilo rozšíření teritoria ovládaného rebely²³⁷. Smith měl během setkání také vyvrátit Batistovu obavu, že by Spojené státy připravovaly jeho svržení²³⁸.

V další korespondenci informoval Smith o pokračujícím progresu konzula Wollama v navrácení propuštěných a v konverzacích s nimi, mimo jiné i ohledně komunistických vlivů mezi rebely, které ale Smith označil za neprůkazné²³⁹. V reportu z 12. června 1958 pak dosavadní průběh shrnul, zmiňujíc, že se rebelům již podařilo dosáhnout několika cílů, a to získat publicitu, vyjednávat přímo se Spojenými státy a zastavit operace kubánské armády v oblasti. Doporučil, aby Spojené státy vůči rebelům zaujaly tvrdou pozici, a to z obavy, aby se další únosy již neopakovaly. Vedle toho také

²³³ „Memorandum of a Telephone Conversation Between Smith and Wieland, July 4, 1958 (83)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁴ „Memorandum of a Telephone Conversation Between Smith and Stewart, July 6, 1958 (84)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-6-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁵ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 9, 1958 (86)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-9-58c.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁶ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, July 9, 1958 (87)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-9-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁷ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 11, 1958 (93)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-11-58f.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁸ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 11, 1958 (96)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-11-58c.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²³⁹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 12, 1958 (101)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-12-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

naznačil, aby USA incident neřešily u Organizace amerických států, aby se rebelům nedostalo další mezinárodní pozornosti²⁴⁰.

V telegramu ze 13. července Smith znovu zopakoval závěry ze svého setkání s Batistou. Zdůraznil svůj dojem, že Batista považuje akce Spojených států od pozastavení ústavních záruk 12. března za nápomocné rebelům a celkově americké kroky vidí jako nevlídné vůči jeho vládě. V souvislosti s tím Smith v telegramu navrhl, aby před tím, než bude s kubánským prezidentem řešit další věci, projeví Spojené státy jeho vládě dobrou vůli dokončením dodávky letounů T-28²⁴¹. Další telegram s obdobným doporučením odeslal Smith na Ministerstvo zahraničí i o tři dny později. Dle něj by měly Spojené státy okamžitě doručit dodávky komunikační techniky pro kubánskou armádu, okamžitě propuštění rukojmích dodat objednané letouny T-28 a měly by přehodnotit své zbraňové embargo vůči Kubě²⁴².

17. července pak Smith informoval o dalších prodlevách v propouštění rukojmích a o dopisu od Raúla Castra. Také reportoval o ofensivě rebelů v provincii Oriente s cílem ji celou získat pod kontrolu a incidentu u základny Guantánamo, kde několik rebelů přemohlo hlídku a zmocnilo se jejích zbraní²⁴³. V ten den se Smith také setkal s kubánským ministrem zahraničí Güellem, jenž mu sdělil, že by kubánská vláda chtěla brzy probrat možnosti, jak podobným akcím revolučních sil společně předcházet. Tuto výzvu Smith předal na americké Ministerstvo zahraničí a přidal návrh, aby Spojené státy varovaly rebely, že v budoucnu již podobné akce nebudou v žádném případě tolerovat.

18. července byli propuštěni všichni zbylí rukojmí²⁴⁴, načež Smith urgoval Washington, aby byla dokončena odložená dodávka letounů T-28. Varoval, že další odložení dodávky by si mohla kubánská vláda vyložit tak, že byly Spojené státy počínáním rebelů zavražďeny²⁴⁵.

V reakci na požadavek Ministerstva zahraničí na přiblížení vlivu komunistů na Kubě zpracoval velvyslanec Smith koncem července 1958 report adresující tuto žádost. V

²⁴⁰ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 12, 1958 (100)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-12-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴¹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 13, 1958 (102)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-13-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴² „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 16, 1958 (103)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴³ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 17, 1958 (104)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-17-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴⁴ „Editorial Note (106)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-106-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴⁵ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 20, 1958 (108)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-20-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

něm na základě rozhovorů s prezidentem Batistou a generálním tajemníkem kubánské dělnické konfederace Eusebiem Mujalem navrhl, aby Spojené státy značně navýšily svůj tehdejší odhad počtu komunistických sympatizantů na Kubě a zmínil, že jejich reálná síla spočívá především v jejich organizovanosti. V reportu také poukázal, že čísla, která mu Batista a Mujal poskytlí, korespondují s rostoucí podporou komunistů ve volbách v předchozích 10 letech a poznamenal, že do Castrova Hnutí 26. července měly proniknout komunistické vlivy²⁴⁶.

Smith 25. července také pro Ministerstvo zahraničí vypracoval návrh možných cest, kudy se americká zahraniční politika mohla vůči Kubě vydat. Pokud by Spojené státy zůstaly nadále nečinné, vedlo by to dle Smitha k další polarizaci mezi vládou a revolucionáři a dalšímu násilí, z něhož by byly Spojené státy obviňovány ze všech stran. Pokud by však Spojené státy udělaly vše pro to, aby v zemi proběhly svobodné a spravedlivé volby a diskrétně dovedly opozici ke sjednocení za jedním kandidátem, mohla by dle Smitha v čele Kuby stanout nová vláda a země by se mohla vrátit k normálu. Na základě svých setkání s představiteli opozičních stran pak Smith popsal jejich plány do voleb. Poznamenal však, že pro konání spravedlivých voleb musí panovat patriční atmosféra, daná i nutností mít alespoň 60 dnů před nimi obnovené ústavní záruky a zrušenou cenzuru tisku. Věřil, že se na těchto podmínkách s Batistou dokáže dohodnout, avšak opět za předpokladu, že Spojené státy obrátí svou nepřívětivou politiku vůči Batistově administrativě. Považoval za nutné, aby Spojené státy poskytly Batistovi záruky, že jejich nehostinná politika zahrnující i embargo na vývoz zbraní do země bude ukončena. To by USA dle havanského velvyslance měly učinit i pro to, aby mohl Batistův režim efektivně čelit komunisty podporované ofenzivě rebelů v provincii Oriente, jejichž eliminaci označil za nutnou pro obnovení klidu v zemi. Ministerstvu zahraničí nakonec Smith doporučil, aby obě možné cesty co nejrychleji zvážilo a případně potvrdilo, že učiní Smithem navržené kroky²⁴⁷.

31. července 1958 se Smith znovu sešel s Batistou. Ze setkání reportoval, že kubánský prezident působil kooperativně a navrhl, že postaví 2000 jednotek vojska na ochranu amerického majetku v Nicaru a Moa Bay, pokud Spojené státy dodají 2000 pušek a další podpůrné vybavení. Ohledně objednávky letounů T-28 pak americký velvyslanec

²⁴⁶ „Increase of Communist Influence in Cuba, July 24, 1958 (110)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-2-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴⁷ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 25, 1958 (113)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-25-58c.htm> (staženo 16. 8. 2021).

Batistovi sdělil, že je dodávka stále zvažována. Společně pak vedle dalšího jednali i o rozmístění amerických jednotek v blízkosti vodního díla v Yateras, dodávajícího vodu do základny Guantánamo.²⁴⁸. V této otázce pak Smith i v následujících dnech fungoval jako spojka mezi Spojenými státy a Kubou. 1. srpna informoval kubánského ministra zahraničí o plánu Spojených států stáhnout své jednotky z oblasti, načež byl kubánskou stranou informován, že po odchodu Američanů dojde v Yateras k rozmístění jednotek kubánské armády. Tyto informace Smith předal do Washingtonu²⁴⁹.

V telegramu do Washingtonu ze 7. srpna zmínil Smith svůj dojem, že Ministerstvo zahraničí počítá s pádem Batistova režimu a příchodem Hnutí 26. července k moci. S tím vyjádřil nesouhlas, zmiňujíc, že podpora Castrova hnutí není dostatečně velká a že po případném konci Batistova režimu by hrály ve vedení země hlavní roli armádní složky. Vyjádřil názor, že předběžná vyjednávání s povstalcí nejsou v zájmu Spojených států a apeloval, aby Ministerstvo zahraničí před dalšími kroky ve své politice vůči Kubě nejprve vyčkalo na připravovaný poziční dokument z havanského velvyslanectví²⁵⁰. Ten odeslalo velvyslanectví 8. srpna 1958. Jeho rozsáhlý text adresoval pokračující politickou polarizaci na Kubě, absenci kapacit obou stran konfliktu dojít k vítězství, hrozbu komunistické infiltrace v Hnutí 26. července, šance kandidátů v očekávaných volbách i rozsáhlou kritiku Spojených států s pokračujícím konfliktem. Dokument pak hovořil o možnostech Spojených států, jak se ke konfliktu dále stavět. Z těch Smith doporučil podpořit sjednocenou opozici a pomoci zemi k volbám, případně, nebude-li to možné, se ke konfliktu postavit zcela neutrálně²⁵¹.

S reportem další konverzace s kubánským ministrem zahraničí Güellem velvyslanec znovu zopakoval svou víru v uskutečnění spravedlivých voleb a pravděpodobnou výhru vládního kandidáta Agüery. Smith však upozornil, že nově zvolený prezident bude muset jednak odstranit Fidela Castra z centra opozice a jednak, pokud Batista po odchodu z úřadu zůstane na ostrově, čelit i případnému tlaku od něj a jemu loajálních složek. Také opět zdůraznil nutnost vhodné atmosféry pro konání voleb, byť

²⁴⁸ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, August 1, 1958 (117)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-1-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁴⁹ „Conflicting Press Statements on Removal of United States Marines from Yateras Water Works in Cuba, August 5, 1958 (119)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-5-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵⁰ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, August 7, 1958 (120)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-7-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵¹ „Policy Paper on Cuba, August 8, 1958 (121)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-8-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

zmínil, že v situaci pokračujících bojů s revolučními silami nepočítá s tím, že by byly ústavní záruky v brzkém časovém horizontu obnoveny²⁵².

18. srpna byl velvyslanec Smith povolán do Washingtonu na konzultace. Tam byl seznámen s plánem dalšího postupu v otázce amerických dodávek zbraní na Kubu. Ten vesměs neindikoval žádnou změnu od aktuálního kurzu, proti čemuž Smith neprotestoval. Vyjádřil se však k rozhodnutí dále odkládat dodávku letounů T-28, o níž doufal, že se nakonec uskuteční. Přivítal však snahu Ministerstva zahraničí najít pro Spojené státy ideální čas, kdy dodávku učinit²⁵³. Po návratu do Havany se pak znovu sešel s ministrem zahraničí Güellem. Na schůzce si nechal vysvětlit, že kubánská vláda neplánuje letouny T-28 použít v boji s povstanci. Ve světle těchto informací poté Smith zaslal do Washingtonu telegram, v němž urgoval k co nejrychlejšímu schválení a provedení slíbené dodávky. Mezi důvody Smith také uvedl, že nedodání letounů by jednak znamenalo další selhání Spojených států při plnění závazků vůči Kubě, jednak by absence těchto strojů neumožnila otevření potřebného výcvikového střediska pro kubánské piloty a jednak by to donutilo Kubu zajistit si jiné vybavení od jiných dodavatelů, čímž by snaha Spojených států o standardizaci vybavení svých partnerů utrpěla značnou ztrátu. Rovněž připomněl, že původní důvod pro odložení dodávky, tedy zajetí Američanů rebelskými silami, již pominul²⁵⁴. Ani poté však k dodávce nedošlo.

20. září došlo k několikahodinovému setkání velvyslance Smitha a prezidenta Batisty. V konverzaci dle následného reportu do Washingtonu došlo na otázku voleb, očekávané výhry kandidáta Agüery, rozhodnutí Batisty dále neobnovit ústavní záruky a na údajné zajištění důkazních materiálů o propojení Hnutí 26. července s komunisty²⁵⁵. V otázce dodávek zbraní Smith oznámil Batistovi, že se politika Spojených států, dokud bude konflikt probíhat, nijak nezmění. K dodávce letounů T-28 však zmínil svůj telegram odeslaný na Ministerstvo zahraničí 11. září, byť s informací, že dosud nebyl zodpovězen. Smith s Batistou rovněž probíral snahy revolucionářů vybírat daně od amerických podniků operujících na území ovládaném rebely²⁵⁶. O tomto problému pak Smith informoval

²⁵² „General Political Situation, August 15, 1958 (123)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-15-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵³ „Editorial Note (125)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-125-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵⁴ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, September 11, 1958 (129)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-11-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵⁵ To se však ani po poskytnutí těchto dokumentů havanskému velvyslanectví nepodařilo spolehlivě prokázat.

²⁵⁶ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, September 22, 1958 (131)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

ministerstvo i v separátním telegramu, dle nějž představiteli United Fruit Company, který ho o konání rebelů informoval, sdělil, ať rebelům nezaplatí ani jeden cent²⁵⁷.

V telegramu z Havany do Washingtonu z 24. září 1958 Smith kritizoval snahy Ministerstva zahraničí odradit další země od dodávání zbraní kubánské vládě. Považoval to za intervenci v kubánských záležitostech a za protichůdné vůči zájmům Spojených států, argumentujíc hrozícím pádem tehdejšího režimu a zneužitím takové situace kubánskými komunisty. Vyzval Ministerstvo zahraničí k neutralitě a zopakoval, že je v zájmu Spojených států, aby Batista vydržel v prezidentském křesle až do konce svého mandátu 24. února 1959²⁵⁸. Smith pak měl dokonce, byť zcela proti přáním amerického Ministerstva zahraničí, později nabádat britského velvyslance v Havaně, aby Spojené království prodávalo zbraně Batistovi²⁵⁹.

S pokračujícími úspěchy revolučních sil se otázka jejich požadavků na výběr příspěvků od amerických firem působících na nimi ovládaném teritoriu stávala stále více akutní. Smith na to Ministerstvu zahraničí navrhl, aby bylo vydáno veřejné prohlášení odsuzující požadavky a vyděračské praktiky rebelů. Ministerstvo se oproti Smithovým doporučením však rozhodlo do prohlášení zapracovat i informace o obdobně vyděračských praktikách provládních stran. Na to Smith zmínil, že nejlepším řešením v takovém případě bude zcela upustit od vydání veřejného prohlášení. Prohlášení nakonec bylo publikováno večer 2. října, načež byl Smith informován o Batistově rozhořčení²⁶⁰. Později také došlo k vypracování zprávy, kterou měl konzul Wollam doručit rebelům v Santiagu de Cuba. Smith s tímto plánem souhlasil a doporučil Wollamovi, aby s rebely jednal tvrdě a neústupně²⁶¹.

Ještě před volbami 3. listopadu se musel Smith potýkat s dalšími nepřízněmi souvisejícími s aktivitami revolučních sil. 20. října došlo k únosu dvou pracovníků americké společnosti Texaco rebelskými silami v okolí Santiago de Cuba. Smith v reakci na to pověřil konzula Wollama, aby rebelům sdělil, že doporučí obnovení dodávek zbraní ze Spojených států na Kubu, pokud nedojde neprodleně k propuštění zajatců. Ministerstvo

²⁵⁷ „Cuban Rebel Demands of Tribute on United Fruit Company, September 26, 1958 (137)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-26-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵⁸ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, September 24, 1958 (133)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-24-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁵⁹ Paterson, *Contesting Castro*, 188.

²⁶⁰ „Letter From the Deputy Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Snow) to the Ambassador Smith in Cuba, September 29, 1958 (140)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-29-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶¹ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, October 7, 1958 (144)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-7-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

zahraničí použití této výhrůžky zamítlo. Dvojice Američanů byla propuštěna 23. října. V ten samý den došlo k unesení dvou zaměstnanců United Fruit Company, hned následující den však byli propuštěni, Smith o tomto únosu tak reportoval pouze velmi stručně²⁶².

Koncem října pak byl Smith konzulem Wollamem zpraven o zmizení letadla společnosti La Cubana na východě země a následném ukončení pátrání²⁶³. Když pak byly trosky letounu nalezeny, informoval Smith 3. listopadu 1958 ministra zahraničí o svědectví přeživších, dle nichž se na únosu letadla podíleli i občané Spojených států. Následovala pak série telefonních hovorů a telegramů mezi Smithem a Ministerstvem zahraničí. Během nich byly průběžně předávány informace o probíhajícím vyšetřování a jeho problémech, o participaci Hnutí 26. července na únosu, o trase letadla a také o přeživším Osirisi Martinezovi²⁶⁴. Jehož svědectví, zprostředkované Smithem, napomohlo objasnit celou řadu otázek, včetně identifikace amerického občana Edmunda Ponce de Leona jako jednoho z rebelů²⁶⁵. Během této korespondence také Smith na základě komunikace s konzulátem v Santiagu de Cuba informoval o zmizení dalšího letadla²⁶⁶ a o naléhání kubánské vlády na prošetření incidentu v Miami, kde měli kubánští exilanti ručními granáty utočit na kanceláře kubánských aerolinek²⁶⁷.

Ještě před volbami, které se na Kubě uskutečnily 3. listopadu 1958, se Smith účastnil několika prominentních setkání. 13. října jako čestný host společně s Batistou navštívil oslavu sta let od narození Theodora Roosevelta, uspořádanou kubánským senátem²⁶⁸. 22. října pak reportoval o detailech své schůzky s prezidentským kandidátem Márquezem Sterlingem, při níž byl informován o vysoké komunistické participaci v Hnutí 26. července. Mimo další informace a domněnky pak Sterling v odpovědi na otázku, zda věří, že budou volby spravedlivé, odvětil, že dle jeho názoru budou spravedlivé v provinciích Pinar del Rio, Camaguey a Las Villas²⁶⁹.

²⁶² „Editorial Note (148)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-148-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶³ „U.S. Embassy Havana, Telegram 398, Oct. 23, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-207-10-22-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶⁴ „Memorandum of Conversation, Ambassador Smith, Terrance G. Leonhardy, Nov. 6, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-Memo-11-6-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶⁵ „U.S. Embassy Havana, Telegram 483, Nov. 7, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-483-11-7-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶⁶ „U.S. Embassy Havana, Telegram 484, Nov. 7, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-484-11-7-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶⁷ „Department of State, Memorandum of Conversation, Nov. 7, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-Memorandum-11-7-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

²⁶⁸ Paterson, *Contesting Castro*, 189.

²⁶⁹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, October 22, 1958 (147)“, Latin

3. listopadu 1958 prezidentské volby na Kubě skutečně proběhly. O den později Smith reportoval o předběžných výsledcích, které měly naznačovat rozhodující výhru vládního kandidáta Rivera Agüery. Zmínil, že Havana byla během voleb velmi klidná a že se bezesporu brzy objeví nařčení z volebních podvodů²⁷⁰. Mimo volební dění v ten den Smith také odeslal telegram, kde zmínil, že je v bezprostředním zájmu Spojených států nade vší pochybnost zjistit, zdali a do jaké míry je Castrovo hnutí infiltrováno a ovlivněno komunisty, přičemž dodal, že informace velvyslanectví jsou nebezpečně nejednoznačné²⁷¹.

Konečné vyhlášení výsledků voleb, které potvrdilo vítězství Rivera Agüery, pak pro Smitha znamenalo sérii setkání s kandidáty i s prezidentem Batistou. Tři dny po volbách se znovu setkal s neúspěšným kandidátem Sterlingem. Ten velvyslanec varoval, že deziluze z dle něj neférových voleb může vést k vyšší podpoře Hnutí 26. července. V reportu pro pak Smith zmínil, že i kdyby neměly Spojené státy obnovit dodávky zbraní, měly by alespoň zamezit podpůrným dodávkám pro rebely, uskutečňovaným letecky z USA. V reportu z konverzace Smith také zkritizoval veřejnou komunikaci ministerstva, které dle něj působilo dojmem, že aktivity Hnutí 26. července neoficiálně uznává. Nakonec Smith dodal, že pokud by Spojené státy vyjádřily nové administrativě podporu v boji s rebely, mohl by být nově zvolený prezident Rivero Agüero náklonný opustit svůj úřad dříve a vyhlásit nové, spravedlivé volby²⁷².

S Agüerem se Smith na svou žádost setkal 15. listopadu 1958. Probral s ním témata týkající se tehdejší situace ohledně revolučních sil v zemi, možnosti neoficiální návštěvy Agüera v USA, vojenských kapacit kubánské vlády a jeho obecného přístupu ke vztahu se Spojenými státy. Konverzace byla reportována do Washingtonu, společně pak s návrhy prezidenta Batisty na řešení situace u vodního díla v Yateras, které měly v dané době hlídat špatně vybavené kubánské jednotky. Smith později informoval ministra zahraničí Güella o přání Spojených států zachovat v Yateras status quo²⁷³. Ze setkání s Batistou z toho samého dne Smith reportoval, že někteří členové kubánské vlády nabývají názoru, že Spojené státy intervnují v kubánských záležitostech tím, že Kubě neumožňují zakoupit

American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷⁰ „Editorial Note (151)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-151-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷¹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 4, 1958 (152)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷² „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 6, 1958 (153)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-6-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷³ „Plans of President-Elect Andres Rivero Aguero, November 15, 1958 (154)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-15-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

potřebné zbraně a že naopak umožňují rebelům jednoduše získávat zbraně a munici ze Spojených států²⁷⁴. Smith v této záležitosti opět urgoval Washington, aby dodávkám zbraní rebelům zabránil²⁷⁵.

Ve druhé polovině listopadu 1958 byl velvyslanec Smith povolán na konzultace do Washingtonu. Během setkání s dalšími vysokými funkcionáři Ministerstva zahraničí sdělil svůj pohled na aktuální situaci na Kubě. Tu označil jako slepou uličku, v níž se vládní ani revoluční síly neblíží vítězství a ani se netěší dostatečné podpoře veřejnosti. Také sdělil, že poprvé zaznamenal informace o ekonomických problémech v zemi vycházejících z aktivit rebelů a zopakoval závěry ze svého předchozího setkání s vítězem voleb Agüerem. Ohledně návrhu ministerstva, aby Batista pro dobro nové vlády alespoň na několik měsíců opustil zemi, se Smith vyjádřil, že ho nepovažuje za vhodný, byť sám předpokládá, že Agüerovy kroky budou vždy muset být posvěceny Batistou. Ohledně charakteru budoucího prezidenta se Smith nechal slyšet, že jde o milého a upřímného muže, v porovnání s Batistou však o ne tak silnou osobnost. Vyjádřil každopádně důvěru v Agüerovu inteligenci a posílení jeho pozice po inauguraci²⁷⁶.

Po návratu do Havany se Smith s Agüerem sešel znovu. Doporučil mu vycestovat do Washingtonu až oficiálně jako inaugurovaný prezident a navrhl mu, aby vyslal do Washingtonu vlastního vyslance pro seznámení Ministerstva zahraničí seznámit s jeho plánem na mírové řešení konfliktu na Kubě. Smith také hovořil o svých obavách z dopadů rebelských operací na ekonomiku ostrova a vyjádřil svůj názor, že pokud by se Agüero dokázal zaručit, že jako prezident nebude ze zákulisí ovládán Batistou, mohla by ustát narůstající podpora Castra²⁷⁷.

29. listopadu informoval Smith Washington, že Batista plánuje vyslat skupinu kubánských námořních sil na obranu vodního díla v Yateras a požaduje její podporu ze základny Guantánamo. Smith pak urgoval Ministerstvo zahraničí, aby schválilo prodej komunikačního vybavení požadovaného Batistou. Ministerstvo následně navrholo zcela odlišný plán a instruovalo Smitha, aby s kubánskou vládou vykomunikoval souhlas s

²⁷⁴ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 16, 1958 (156)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷⁵ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 17, 1958 (157)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-17-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷⁶ „The Situation in Cuba and the Possibility that the New President-elect will Endeavor to Form a Government of Reconciliation, November 22, 1958 (160)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷⁷ „Further Discussion with President-Elect Rivero Agüero Concerning his Plans for the New Administration, November 25, 1958 (162)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-25-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

případným nasazením amerických jednotek v oblasti²⁷⁸. Velvyslanec následně zdůraznil důležitost dodání komunikačních technologií pro kubánské jednotky. Od Washingtonu si však vyžádal povolení, aby Batistu od poslání jednotek do Yateras odradil, neboť by dle jeho názoru fungovaly pouze jako návnada pro útok revolučních sil²⁷⁹. Smithův návrh byl odsouhlasen, načež později reportoval, že kubánská stran uvítala, že nebude muset posílat jednotky do Yateras²⁸⁰.

Když během listopadu 1958 schválilo americké Ministerstvo zahraničí plán, dle něž měl floridský businessman William Pawley jménem prezidenta Eisenhowera dohodnout s Batistou rezignaci jeho vlády a ustanovení prozatímní vlády v podobě vojenské junty, stalo se tak zcela bez vědomí velvyslance Smitha. Ten se o něm dozvěděl jen náhodou při setkání s kubánským právníkem Mariem Lazem. Smith byl informacemi údajně velmi překvapen²⁸¹.

Začátkem prosince 1958 se Smith setkal s americkými byznysmeny na Kubě, aby s nimi probral otázku dalšího směřování politiky Spojených států vůči Kubě. V reportu ze setkání poznamenal, že se se všemi závěry konference plně neztotožňuje, zejména pak s tvrzením, že Batistův režim nevydrží do konce mandátu. Probírané nastolení vlády junty Smith označil za nebezpečné, ale poznamenal, že by pohledy byznysmenů měly být brány v potaz. Sám následně navrhl Ministerstvu zahraničí, aby Spojené státy přesvědčily Batistu k předání moci Riveru Agüerovi v co nejkratším časovém horizontu a poskytly podporu nové vládě. Pokud by se USA měly dále držet své striktně neutrální pozice, jediný, kdo by z toho dle Smitha profitoval, by byli komunisté²⁸².

4. prosince 1958 Smith opět opustil Havanu a zamířil na konzultace do Spojených států²⁸³. Tam se mj. podílel i na vytvoření telegramu o situaci na Kubě určeného diplomatickým misím v několika latinskoamerických zemích²⁸⁴. Dva dny před odjezdem

²⁷⁸ „Editorial Note (166)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-166-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁷⁹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 30, 1958 (167)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-30-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸⁰ „Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, December 2, 1958 (168)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-2-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸¹ „Editorial Note (164)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-164-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸² „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 2, 1958 (169)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-2-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸³ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 5, 1958 (170)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-5-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸⁴ „Circular Telegram From the Department of State to Certain Diplomatic Missions in the American Republics, December 8, 1958 (172)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-8-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

zpět do Havany pak byl informován, že než se na ostrov vrátí, dojde k provedení plánu s Williamem Pawleym. K tomuto rozhodnutí se Smith vyjádřil kladně. Zpět do Havany se Smith vrátil 12. prosince²⁸⁵.

Ještě 16. prosince reportoval Smith do Wasingtonu, že byl osloven Hnutím 26. července s nabídkou zajištění setkání zástupců revoluční skupiny s Fulgenciem Batistou, a to se Smithem jako prostředníkem mezi oběma stranami. Nabídku velvyslanec odmítl, vzhledem k nepříznivé situaci v zemi však doporučil, aby návrh zvážilo rovnou Ministerstvo zahraničí. Na tento telegram ani další, který v této věci Smith z Havany odeslal, ministerstvo neodpovědělo²⁸⁶.

17. prosince 1958 proběhlo setkání velvyslance Smitha s prezidentem Batistou a ministrem zahraničí Güellem, navržené už během Smithovy návštěvy Washingtonu o několik dní dříve. Již 14. prosince Smith oznámil Güellovi, že Batistova vláda nadále není podporována Spojenými státy. Na následném setkání pak pozici Spojených států oběma představitelům rozpadajícího se režimu vysvětlil. Ministerstvo zahraničí dle slov Smitha usoudilo, že probíhající krize by dále vedla pouze k pokračujícím ztrátám na životech a že Spojené státy dospěly k rozhodnutí, že podpoří jiné elementy na Kubě, které by mohly zhoršující se situaci v zemi dostat pod kontrolu. Když došlo na otázku ohledně možného nastolení vlády junty, Smith rezervovaně sdělil Batistovi, že není oprávněn poskytovat v tomto ohledu jakékoli bližší informace. Během konverzace pak Batistovi doporučil, aby s rodinou opustil Kubu a vydal se usadit například do Španělska. Toto setkání bylo posledním, které se mezi Smithem a Batistou uskutečnilo²⁸⁷.

19. prosince 1958 reportoval Smith do Washingtonu, že má církev stále velký zájem na mírovém řešení konfliktu. Požádal tak o povolení doporučit nunciovi, aby bojující strany vyzval k příměří a prezentoval kubánskému lidu jeho plán na mírové řešení. Smithův požadavek byl ministerstvem schválen s návrhem, zdali by církev mohla apel k příměří přednést během Vánoc²⁸⁸. Apoštolský nuncius měl společně se Smithem dále figurovat i v návrhu na výměnu Batisty od bývalého velvyslance Kuby v USA Guillerma Belta. O něm Smith informoval Washington 29. prosince 1958. Vhodnost plánu

²⁸⁵ Plán nakonec neuspěl. („Editorial Note (175)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-175-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).)

²⁸⁶ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 16, 1958 (181)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-16-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸⁷ „Editorial Note (185)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-185-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁸⁸ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 19, 1958 (187)“, *Latin American Studies*, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-19-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

nekomentoval, pouze ho předal dále²⁸⁹.

Smith se ještě před samotným pádem Batistova režimu sešel 26. prosince 1958 s generálem Franciscem Tabernillou, jenž tou dobou stál v čele ozbrojených sil Kuby. Generál Smithovi na havanském velvyslanectví oznámil, že jeho armáda již nebude bojovat na straně vlády, neboť se blíží její pád a vznesl dotaz, zda by Spojené státy podpořily ustanovení vlády v podobě vojenské junty. Smith generálovi odvětil, že než tento dotaz předá Ministerstvu zahraničí, měl by tuto možnost Tabernilla sám nejprve projednat s prezidentem Batistou²⁹⁰.

Pád Batistovy vlády však nevyhnutelně přišel o několik dní později. 31. prosince oznámil Smith po schůzce s Güellem Ministerstvu zahraničí, že je Batista ochoten odstoupit a předat vládu do rukou předsedy kubánského senátu a vybrané junty. V souvislosti s tím tak položil dotaz, v jaké podobě by si ministerstvo juntou představovalo, načež dostal odpověď, že tato individuální rozhodnutí by měli učinit Kubánci. Tou dobou už měl Batista připravené letadlo na svůj úprk z Kuby²⁹¹.

Ještě, než kubánský prezident ostrov opustil, informoval Smith ministerstvo o statusu kubánské armády v klíčové provincii Las Villas. Také podal zprávu o extrémně levicových elementech v Hnutí 26. července, mezi které zařadil Ernesta „Che“ Guevaru a částečně i velitele Camila Cienfuegose. Zmínil, že revoluční jednotky v Las Villas ani další skupiny neoperují pod komunistickým vlivem, také ale informoval o intencích Guevary instalovat do obsazených vesnic a měst komunistické vedení a o prokomunistických aktivitách havanských policejních složek v civilu. Smith každopádně přiznal, že se komunistické vlivy mezi revolucionáři těžko určují, a to z velké části i kvůli diskreditační kampani Batistovy vlády, která byla na označování revolucionářů za komunisty založena. S jistotou Smith ovšem dodal, že z nepříznivé situace kubánští komunisté profitují²⁹².

Fulgencio Batista opustil Kubu v prvních hodinách nového roku 1959. Velvyslanec Smith byl ze své pozice odvolán nedlouho poté. Aby mohla Eisenhowerova administrativa s novými podmínkami na Kubě pracovat s čistým štítem, rozhodla se Smitha ještě v lednu 1959 nahradit zkušeným diplomatem a expertem na Latinskou Ameriku Phillipem W.

²⁸⁹ „Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 29, 1958 (196)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-29-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁹⁰ „Testimonies of Ambassadors Arthur Gardner and Earl E. T. Smith (August 27, 30, 1960)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/gardner-smith.pdf> (staženo 16. 8. 2021), 65.

²⁹¹ „Conference Memorandum, Under Secretary of State Herter's Office, December 31, 1958 (201)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-31-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

²⁹² „Telegram From the Embassy in Cuba to the Dept. of State, December 31, 1958 (202)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-31-58-6.htm> (staženo 16. 8. 2021).

Bonsalem. Earl E. T. Smith tak svou misi oficiálně opustil 19. ledna 1959²⁹³.

6 Vyhodnocení praxe amerických velvyslanců na Kubě v době Batistovy diktatury

Obecně je možné konstatovat, že osoba amerického velvyslance v Havaně mezi 10. březnem 1952 a 31. prosincem 1958 zastávala velmi silnou pozici jak ve vztazích Spojených států a Kuby, tak i v záležitostech samotného ostrova. Od prvních zpráv, které Batista krátce po puči nechal adresovat přímo americkému velvyslanci, přes následujících šest let, kdy s americkým velvyslancem byly konzultovány kroky americké i kubánské vlády, až po poslední dny režimu zůstával americký velvyslanec jednou z klíčových osobností vývoje Kuby.

Také je však třeba upozornit, že i přesto se role šéfa americké mise v Havaně viditelně průběžně měnila. Jeho funkce a úlohy v době, kdy se na Kubě dostal k moci Fulgencio Batista a v době, kdy jeho režim počítal poslední dny a sledoval pokračující úspěchy opozičních sil, nesly řadu vzájemných odlišností. Přestože byla velvyslancova pozice v době Batistova pádu stále silná, i její relevance s druhou polovinou roku 1958 výrazně klesla, a to jak ve vyjednávání s kubánským prezidentem, tak i při diskutování kroků americké zahraniční politiky. Role, důležitost i úkoly amerického velvyslance se lišily s jednotlivými osobnostmi, které tento post zastávaly, ale rovněž s postupným vývojem událostí na kubánské i americké politické scéně.

Role prvního amerického velvyslance, který na Kubě v době po Batistově převratu působil, byla patrně nejintenzivnější a pro Spojené státy nejdůležitější v prvních týdnech po provedeném puči. Nejenže Willard L. Beaulac intenzivně reportoval o převratu samotném, ale taktéž se následně angažoval v otázkách spjatých s příchodem nové administrativy k moci. Jeho nejvýznamnější úlohou v posledním roce a půl jeho působení na Kubě se stalo důkladné sledování konsolidace Batistovy moci a vyhodnocování, jaký vztah by k Batistově vládě měla zahraniční politika Spojených států zaujmout, případně jaké představoval puč důsledky pro americké zájmy v zemi. Velvyslancův mandát v tom, jak zodpovězení těchto otázek dosáhne, pak byl relativně volný, jak ukazují například jeho rozhodnutí aktivně nevyhledávat kontakt s novým kubánským lídrem.

I po relativním ustálení nové kubánské vlády však značnou část práce amerického velvyslance stále představovalo sledování politického dění v zemi. Taktéž aktivně

²⁹³ Paterson, *Contesting Castro*, 235–237.

pozoroval ekonomický vývoj Kuby a angažoval se v otázkách spjatých s programy hemisférické obrany. O tom všem pak vydával pro Ministerstvo zahraničí patřičná doporučení. Velvyslanec se rovněž účastnil různých ceremonií, byť ne v takové míře, jako jeho nástupce Arthur Gardner. Problematika povstání se role amerického velvyslance na Kubě v době, kdy tuto pozici zastával Willard L. Beaulac, dotkla jen velmi krátce, a to na samotném konci jeho mandátu.

S příchodem nové administrativy ve Spojených státech se pozice velvyslance v Havaně nijak zásadně nezměnila. Úlohou Arthura Gardnera bylo v podstatě po celou dobu jeho angažmá udržet v kubánsko-amerických vztazích status quo. Nadále přetrvávala role amerického velvyslance jako pozorovatele a konzultanta dění v zemi, jeho úkolem pak také evidentně bylo prohlubování spolupráce v oblasti boji proti komunistické hrozbě a v kubánsko-amerických obchodních vztazích. Po vylodění členů Hnutí 26. července v provincii Oriente koncem roku 1956 následně došlo k zintenzivnění komunikace mezi velvyslancem v Havaně a Ministerstvem zahraničí, přičemž velvyslancova hlavní pozornost se přesunula právě k akcím revolučních sil, kde až do jeho odvolání zůstala.

Role amerického velvyslance v Havaně v době, kdy tuto pozici zastával Earl E. T. Smith, se naopak měnila velmi dynamicky. Na Kubu byl vyslán s instrukcemi změnit obraz vztahu velvyslance Spojených států a vedení represivního režimu Fulgencia Batisty, ovšem za podmínek, které mohly umožnit pokračování dosavadní zahraniční politiky Spojených států vůči Kubě a které by nevedly ke změnám ve vztahu mezi samotnými zeměmi. Zároveň měl velvyslanec ve svém jednání klást důraz na neutralitu Spojených států v kubánských otázkách.

Až s téměř diplomatickou roztržkou pak musel Smith intenzitu vykonávání prvního bodu těchto instrukcí zmírnit. Výraznější projevy vlídnosti mezi americkým velvyslancem a kubánským prezidentem každopádně ale zůstaly vesměs utlumeny. Důraz na neutralitu a politiku intervence pak přetrvával a projevoval se i v konverzacích Smitha s kubánskými představiteli. Nejvýrazněji pak v momentě, kdy Spojené státy v březnu 1958 rozhodly o zastavení dodávek vojenského vybavení na ostrov. Tehdy se role amerického velvyslance stala zcela zásadní pro vysvětlení amerického postoje Batistově administrativě na jedné straně a zachování intenzivní kubánsko-americké spolupráce na straně druhé. Problematika dodávek vojenského vybavení ze Spojených států na Kubu a jejich zneužívání kubánskými vládními silami v boji proti ozbrojeným povstalcům každopádně dominovala práci amerického velvyslance od září 1957 až do samotného konce jeho mandátu. Zpracoval na

toto téma sérii reportů a doporučení. Ve stejné době také musel tlumočit požadavky kubánské vlády na zastavení podpory, která byla revolucionářům poskytována z půdy Spojených států.

Vzhledem k postupující rebelii opozičních skupin musel americký velvyslanec průběžně sledovat a vyhodnocovat celkový stav režimu Fulgencia Batisty. V souvislosti s tím byl rovněž několikrát pověřen sledováním a vyhodnocením vlivu komunismu, a to jak na Kubě obecně, tak i uvnitř opozičních skupin, především těch ozbrojených v čele s Hnutím 26. července Fidela Castra. Tuto funkci velvyslanec vykonával v průběhu celého svého mandátu. Rovněž plnil své úkoly týkající se zajištění prosperity amerických soukromých i veřejných zájmů na Kubě, respektive jejich případné ochrany před aktivitami revolučních sil. Při řešení únosů amerických občanů během roku 1958 však Smith zastával spíše vedlejší, podpůrnou roli.

S postupujícím rozkladem režimu Fulgencia Batisty ve druhé polovině roku hrál americký velvyslanec důležitou roli jakožto spojka mezi kubánskou vládou a Spojenými státy při hledání řešení situace na ostrově. Relevance jeho pozice však začala postupně upadat. Doporučení velvyslance přestala být brána v potaz kubánskou i americkou stranou a v několika případech také došlo k nezodpovězení na jeho návrhy. Těžiště řešení otázek Kuby se později zcela přesunulo z velvyslanectví v Havaně na Ministerstvo zahraničí, a to až do Batistova pádu. Posledním důležitým zadáním pro amerického velvyslance v Havaně v době Batistova působení bylo sdělení kubánskému prezidentovi, že jeho vládu již Spojené státy nepodporují.

V otázce diplomatické praxe trojice velvyslanců, která se během Batistova režimu na Kubě vystřídala, lze konstatovat, že přinejmenším dle standardů, závazně uvedených od roku 1961 v textu Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích, jejich funkce nijak nevybočovaly od úmluvou kodifikovaného normálu. Své role taktéž plnili v souladu s tehdy platnou legislativou Spojených států.

Činy všech tří velvyslanců také ve většině případů korelovaly s koncepty poválečné zahraničí politiky Spojených států. Jistou výjimku v tomto ohledu by mohlo představovat konání velvyslance Smitha, zejména pak v souvislosti s jeho nabádáním na Spojené království k prodeji zbraní režimu Fulgencia Batisty. Ačkoli však v této věci velvyslanec patrně nepostupoval v duchu politiky dané Ministerstvem zahraničí, z dostupné korespondence je obtížné určit, zda svým konáním porušil některou konkrétní instrukci svých nadřízených. Beaulac, Gardner i Smith každopádně postupovali v mezích

protikomunistické politiky USA a přijaté koncepce George Kennana o podpoře nedemokratických režimů v Latinské Americe. Protikomunistické aspekty pak byly nejvýraznější zejména během působení Arthura Gardnera a Earla E. T. Smitha. V případě Willarda L. Beaulaca bylo v souvislosti s jeho poznámkami ohledně Batistova puče evidentní, že byl ovlivněn i předchozí politikou Spojených států, jež zdůrazňovala opozici proti diktátorům a během jejíž platnosti taktéž působil ve službách Zahraniční služby USA.

Co se týče zasazení konání amerických velvyslanců na Kubě do kontextu teoretických konceptů diplomacie, většinu základních kritérií, která tyto koncepty definují, velvyslanci splňují. Těžko lze namítat, že by Beulac, Gardner či Smith nereprezentovali svou vládu, nejednali s kubánskými politiky či nebyli loajální své zemi.

Při detailnějším pohledu na jednotlivé koncepty i aktivity velvyslanců jsou však patrné rozdíly v jejich angažmá. Například zatímco dle Harolda Nicolsona by měli hlavní roli v diplomacii hrát profesionální diplomaté, Gardner i Smith v kontrastu se zkušeným Beulacem vykonávali svou pozici jako *political appointees* bez jakékoli předchozí zkušenosti v diplomacii. Nicolsonův požadavek na nepředpojatý přístup a pečlivé prošetřování faktů by také zřejmě splnil pouze Beulac, jenž vůči Batistovi přistupoval velmi rezervovaně a důkladně pracoval na sbírání poznatků. To samé ovšem nelze ve všech případech říci o jeho nástupcích, obzvláště pak při zaměření na jejich jednání s opozicí i samotným diktátorem. Právě Smithův patrně předpojatý přístup k opozici mu neumožnil dříve odhadnout její podporu a schopnost svrhnout Batistův režim. Tímto přístupem se Smith také odklonil od Morgenthauovy definice diplomata.

Přestože všichni velvyslanci pravidelně informovali Ministerstvo zahraničí o vývoji na Kubě, jsou taktéž evidentní rozdíly mezi častým reportováním do Washingtonu ze strany Beulaca a Smitha (jenž o nutnosti pravidelné korespondence ostatně sám ve svém díle hovořil) a o něco nižší frekvencí reportování velvyslance Gardnera. I z povahy svých mandátů pak každý z velvyslanců přisuzoval jinou důležitost třem funkcím definovaným Morgenthauem. Zatímco Gardner tak i vlivem podmínek na Kubě kladl důraz zejména na svou symbolickou funkci, u Beulaca a Smitha i v souvislosti s krizovými situacemi, kterým oba čelili, viditelně převažovala funkce politická.

Jednotliví velvyslanci se pak lišili i v plnění dalších definic funkcí šéfa mise. Důraz v McCarthyově koncepci na vytváření přátelských vztahů s představiteli druhé strany patřil mezi výsady Gardnera. Zlepšení ekonomických, bezpečnostních a diplomatických vztahů USA a Kuby pak bylo dosaženo pouze při angažmá Beulaca a částečně Gardnera. V

ohledu Veselým zmíněného rozdělení na diplomaty s imperativním a diplomaty s volným mandátem pak lze pozorovat, že zatímco mandáty prvních dvou velvyslanců byly spíše volné, Smith i vzhledem k situaci v zemi většinou jednal dle konkrétnějších instrukcí.

Naopak, v ohledu kontaktu s opozicí a dalšími zdroji informací na ostrově či v ohledu podpory amerického exportu a investic na Kubě se angažmá Beaulaca, Gardnera a Smitha výrazněji nelišilo. Výměny Gardnera i Smitha při konfliktu a předtím Beaulaca po výměně administrativy v USA také potvrdily zmíněné závěry studie Ariase a Smitha. Všichni tři, ač v případě Gardnera méně frekventovaně, pak pravidelně zasílali svá doporučení a rady Ministerstvu zahraničí, což ve svém konceptu zdůrazňoval zejména Berridge. Je však nutné zmínit, že u Smitha byla tato skutečnost později poznamenána rostoucí irelevancí jeho návrhů pro ministerstvo.

Zajímavé je rovněž vyhodnocení, zda byla role některého z velvyslanců ovlivněna fenoménem *localitis*. Zatímco u velvyslance Beaulaca je toto možné spolehlivě vyloučit, Gardnerovo a později i Smithovo obhajování pozic a kroků kubánské vlády nasvědčují, že se s tamní administrativou mohli sblížit až příliš. V případě Smitha pozdější rezistence a někdy také ignorace jeho nadřízených vůči jeho doporučením možný výskyt *localitis* přímo podporuje. I vzhledem k velmi krátké době, kterou na Kubě strávil, je ovšem pravděpodobnější, že spíše než v zájmu Batisty své kroky, jakkoli se překrývaly s kubánskou pozicí, konal ze svého vlastního přesvědčení o tom, co má být učiněno, aby byla vyhrocená situace na Kubě uklidněna.

Závěr

Tato práce se zabývala rolí velvyslanců Spojených států na Kubě v době diktatury Fulgencia Batisty během 50. let 20. století, postupným vývojem této role a jejím zasazením do kontextu diplomatické teorie, dobové zahraniční politiky a legislativy Spojených států a mezinárodního práva v polovině 50. let. Roli velvyslanců Willarda L. Beaulaca, Arthura Gardnera a Earla E. T. Smitha práce posoudila na základě analýzy dochovaných pramenů, zejména v podobě odtajněné diplomatické korespondence popisující činnosti, funkce i instrukce těchto velvyslanců.

Funkce velvyslance Spojených států na Kubě si od začátku vlády Fulgencia Batisty až téměř do jejího konce držela prominentní postavení při konzultování směru zahraniční politiky USA vůči Kubě a rovněž při konzultování vnitropolitických otázek Kuby. Ty byly s pozicí Spojených států mnohdy neprodleně spjaty. Role velvyslance ovšem nespočívala pouze v předávání doporučení jedné či druhé straně. Její velmi významnou součástí bylo aktivní sledování politického a ekonomického vývoje na Kubě, přičemž důležitost této funkce rostla souběžně s naskytujícími se krizovými momenty na ostrově, ať už v podobě původního puče Fulgencia Batisty, následných ekonomických problémů země, útoku na kasárny Moncada či pozdějšího otevřeného konfliktu mezi vládními silami a ozbrojenými složkami opozice v čele s Hnutím 26. července Fidela Castra. V některých krizových momentech však byla role velvyslance upozaděna, především pak při únosech amerických občanů povstaleckými silami, kde i z evidentně geografických důvodů hrál zásadnější roli americký konzul v Santiagu de Cuba, či při činění některých zásadních rozhodnutí přímo ve Washingtonu ke konci Batistovy vlády. Velvyslanci se také jakožto zástupci partnerské země účastnili celé řady ceremonií, tato role byla ovšem s postupujícím konfliktem v zemi téměř kompletně utlumena. Vývoj role velvyslance Spojených států na Kubě tento konflikt ovlivnil ve zcela zásadní míře.

Vedle vývoje funkcí amerických velvyslanců bylo možné pozorovat také postupnou přeměnu v nezávislosti jejich mandátu. Zatímco Willard L. Beaulac i Arthur Gardner disponovali relativně volným mandátem, postupně došlo k jeho vývoji k mandátu téměř imperativního typu, kdy práce Earla E. T. Smitha výrazněji podléhala instrukcím Ministerstva zahraničí Spojených států a jeho možnosti činit rozhodnutí na základě své vlastní vůle byly velmi omezené. Zcela opačný trend však bylo možné vidět v otázce toho, jak Ministerstvo zahraničí i Batistova vláda přistupovaly k doporučením amerických velvyslanců. Zatímco mezi lety 1952 až 1957 byla tato doporučení brána v potaz velmi

často a mnohdy pak byla reflektována v krocích Spojených států, s angažmá Earla E. T. Smitha relevance návrhů od velvyslance v Havaně silně upadla, a to až do míry, kdy se některé návrhy ani nedočkaly odpovědi a docházelo k provádění operací na Kubě bez vědomí šéfa tamní diplomatické mise. S tím do jisté míry došlo k úpadku role velvyslance.

Zasazení praxe amerických velvyslanců do kontextu teoretických konceptů diplomacie, oficiálních ustanovení i do kontextu americké zahraniční politiky pak přineslo další poznatky týkající se jejich role. Zákonem či mezinárodním právem stanovená kritéria jejich role v zásadě splňovala, všichni velvyslanci mimo některé individuální odchylky jednali v rámci tehdejší zahraniční politiky Spojených států a stejně tak všichni tři splňovali i základní kritéria většiny uvedených konceptů diplomacie. Detailnější pohled však nabídl pozorování celé řady rozdílů, které se projevovaly jak přirozeně v souvislosti s vývojem situace na Kubě, tak i přímo na základě změn v obsazení pozice velvyslance Spojených států na Kubě. Tyto rozdíly se zahrnovaly mimo jiné například odlišné frekvence reportování na Ministerstvo zahraničí. Ta byla v případě Arthura Gardnera výrazně nižší než jak tomu bylo u Willarda L. Beaulaca a zejména pak Earla E. T. Smitha. Rozdíl byl v některých momentech tak jejich přístupem k dění na ostrově, jenž byl v některých případech velmi rezervovaný, jindy zase výrazně angažovaný či až předpojatý. Taktéž se lišily i jejich akcenty na různé role diplomacie. Ohledně otázky možného ovlivnění role dvou posledních velvyslanců fenoménem *localitis* pak práce dospěla k závěru, že ačkoli tuto hypotézu nelze na rozdíl od případu velvyslance Beaulaca spolehlivě vyloučit, především u Earla E. T. Smitha bylo jeho konání ovlivněno spíše jinými faktory.

Navzdory poměrně široké analýze rolí trojice velvyslanců Spojených států mezi lety 1952 a 1957, kterou tato práce poskytla, zůstává ohledně jejich působení stále celá řada otázek. Tento text tak může otevírat prostor pro další výzkum o možném vlivu konání těchto velvyslanců na následný úspěch Castrovy revoluce, případně pro možnou komparaci jejich působení s diplomatickou praxí v období před pučem Fulgencia Batisty. Také zůstává otevřená otázka nejasného působení Arthura Gardnera v posledním čtvrtletí roku 1953, které dosud odtajněná diplomatická korespondence nijak nezřejmuje.

Summary

The thesis addresses the role of the United States Ambassadors in Cuba during the Fulgencio Batista dictatorship in the 1950's. Its purpose is to examine the roles these ambassadors had, to closely assess their diplomatic practice, and to determine the developments that occurred within their roles and functions. Also, it aims to compare these roles within the frameworks of both present and contemporary standards of diplomatic practice.

The most important part of the thesis analyzes the roles of Willard L. Beaulac, who served as the United States Ambassador to Cuba until 1953, Arthur Gardner, who carried out this position between 1953 and 1957, and, lastly, Earl E. T. Smith, who took over the mandate in 1957. Assessing the activities, tasks, and instructions related to the three ambassadors was achieved by means of a thorough analysis of the diplomatic correspondence between the Havana Embassy and the Department of State, and, in some cases, also between other actors involved, so long as they concerned the ambassadors. Along with this, the thesis also determines the United States' post-war foreign policy and the general developments in Cuba-US relations that the three ambassadors had to operate within. In order to compare the role of the ambassadors to the standards of diplomatic practice, the thesis identifies several theories addressing the role and functions of the ambassadors in general, including those of Harold Nicolson, Hans Morgenthau, and several others. The thesis also establishes how the role of the ambassadors was approached by international law and the U.S. legislation during the 1950's.

The major conclusion of this thesis is that all three ambassadors maintained a prominent role in implementing Cuban American relations. Their position was crucial for both the United States to conduct their Cuba policy and for the Batista regime to consult the problems in the country. Despite that, their role changed over time. Among the main tasks the ambassadors had to deal with was a very close monitoring of both the political and economic situation in the country, issuing reports related to their observations, and issuing recommendations to both the United States and Cuban governments. The importance of carrying out these tasks grew as more crisis situations occurred in the country. This was then especially notable during the Batista coup d'état, the various acts of the rebel forces, and the U.S. investigation of Cuban proliferation of arms provided by the United States. Also, as the Batista government became weaker, so did the position of the United States ambassador, as the agenda was formulated ever more at the State

Department itself during the last months of Earl E. T. Smith's mandate.

Among other conclusions, the thesis has established that all three ambassadors worked within the fundamental framework of United States foreign policy, existing legislation, and the international customary law. Also, confronted with the various diplomacy theories, their roles also mostly met the defined basic criteria, though they did differ in numerous details. These included the independence of their position, their general approach to the regime, their varying accents on different functions of diplomacy, and a number of other attributes they embodied.

Použitá literatura

Monografie, sborníky a memoáry

Thomas G. Paterson, *Contesting Castro: The United States and the Triumph of the Cuban Revolution* (New York: Oxford University Press, 1994)

Zdeněk Veselý, *Diplomacie: teorie-praxe-dějiny* (Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014).

Christer Jönsson a Richard Langhorne, eds., *Diplomacy: Volume II* (Londýn: SAGE Publications, 2005).

Andrew F. Cooper, Jorge Heine a Ramesh Thakur, eds., *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press, 2013).

G. R. Berridge, *Diplomacy: Theory and Practice* (Hampshire: Palgrave, 2002).

G. R. Berridge, Maurice Keens-Soper a T. G. Otte, eds., *Diplomatic Theory from Machiavelli to Kissinger* (Hampshire: Palgrave, 2001).

Christer Jönsson a Richard Langhorne, eds., *Diplomacy: Volume I* (Londýn: SAGE Publications, 2005).

Earl E. T. Smith, *The Fourth Floor: An Account of the Castro Communist Revolution* (New York: Random House, 1962).

David F. Schmitz, *Thank God They're On Our Side: The United States & Right-Wing Dictatorships, 1921-1965* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1999).

Michael J. LaRosa and Frank O. Mora, eds., *Neighborly Adversaries: Readings in U.S.-Latin American Relations* (Lanham: Rowman & Littlefield, 2015).

Robert H. Holden and Eric Zolov, *Latin America and the United States: A Documentary History* (New York: Oxford University Press, 2000).

Noam Chomsky, *Rogue States: The Rule of Force in World Affairs* (Boston: South End Press, 2000).

Samuel Farber, *The Origins of the Cuban Revolution* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 2006).

Louis A. Pérez, Jr., *Cuba and the United States: Ties of Singular Intimacy* (Athens: University of Georgia Press, 1990).

Julia E. Sweig, *Cuba: What Everyone Needs to Know* (New York: Oxford University Press, 2009).

Jaroslav Fiala, *Jak se zbavit Castra: Kuba, Spojené státy a Českoslovenko ve studené válce* (Praha: Rybka Publishers, 2016).

Marifeli Pérez-Stable, *The Cuban Revolution: Origins, Cause, and Legacy* (New York: Oxford University Press, 1993).

Články a studie

Walter H. Waggoner, „Foreign Service Faces Far-Reaching Reforms“, *The New York Times*, 20. června 1954

Eric Arias & Alastair Smith, „Tenure, promotion and performance: The career path of US ambassadors,“ *The Review of International Organizations* 13 (2018), 77–103.

Rustem N. Chanyshvili a Olga R. Fayzullina. „The Formation of Post-War US Foreign Policy: G.F.Kennan’s ‚Long Telegram‘ And The Tradition of Political Realism“, *Laplage em Revista* 6 (září 2020), 123–128.

Webové stránky

„Ambassadors and Other Public Ministers“, Legal Information Institute, <https://www.law.cornell.edu/constitution-conan/article-2/section-2/clause-2/ambassadors-and-other-public-ministers> (staženo 24. 7. 2021).

„A Guide to the United States’ History of Recognition, Diplomatic, and Consular Relations, by Country, since 1776: Cuba“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/countries/cuba> (staženo 4. 8. 2021).

„Willard Leon Beaulac (1899–1990)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/beaulac-willard-leon> (staženo 15. 8. 2021).

„Arthur Gardner (1889–1967)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/gardner-arthur> (staženo 15. 8. 2021).

„Earl Edward Tailer Smith (1903–1991)“, Office of the Historian, <https://history.state.gov/departmenthistory/people/smith-earl-edward-tailer> (staženo 16. 8. 2021).

Dokumenty

„Testimonies of Ambassadors Arthur Gardner and Earl E. T. Smith (August 27, 30, 1960)“,

Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/gardner-smith.pdf> (staženo 16. 8. 2021),

„Havana Convention On Diplomatic Officers, 1928“, Diplo: Effective and inclusive diplomacy, <https://grberridge.diplomacy.edu/havana-conventions/> (staženo 22. 7. 2021).

„Vídeňská úmluva o diplomatických stycích“, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, https://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/videnska_umluva_o_diplomatickych_stycich.html (staženo 23. 7. 2021).

"Foreign Service Act", Tracking the U.S. Congress, <https://govtrackus.s3.amazonaws.com/legislink/pdf/stat/60/STATUTE-60-Pg999.pdf> (staženo 23. 7. 2021).

„Treaty of Relations between the United States of America and the Republic of Cuba, Signed at Washington, May 29, 1934“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/treaty-5-29-34.htm> (staženo 5. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 599, March 10, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R2-599-3-10-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 633, March 13, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R8-633-3-13-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 1514, March 18, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R8-1514-3-18-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 1517, March 18, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-1517-3-18-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„Memorandum of Conversation, by Ambassador Beaulac with Minister de la Campa, March 22, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-22-52.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 1561, March 24, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-1561-3-24-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 1604, March 27, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R2-1604-3-27-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 2006, May 26, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R8-2006-5-26-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„The Ambassador in Cuba (Beaulac) to the Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Miller), June 2, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-2-52.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 2179, June 25, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R31-2179-6-25-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 2193, June 25, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R39-2193-6-25-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 347, Sept. 5, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-347-9-5-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 154, Sept. 11, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-154-9-11-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 573, Oct. 15, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R39-573-10-15-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 878, Dec. 1, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-878-12-1-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 998, Dec. 23, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-998-12-23-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„The Ambassador in Cuba (Beaulac) to the Department of State. January 9, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-9-53.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„Editorial Note, p. 876“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-52-p876.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„Memorandum by the Deputy Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Mann) to the Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Cabot), March 23, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-23-53.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„Ambassador Beaulac to the Department of State, July 14, 1953 (No. 99)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-14-53.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegrams 15-20, July 26-27, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-15-7-26-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 162, July 27, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R34-162-7-27-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 179, July 30, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-179-7-30-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 191, July 31, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-191-7-31-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„Crisis Situation Report, August 6, 1957 (293)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-6-57.htm> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 516, Oct. 9, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R5-516-10-9-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Letter to Harvey R. Wellman, Dept. of State, Oct. 20, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R39-Letter-10-20-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„Confidential U.S. State Dept. Central Files (August 1953-Oct. 1954)“, Latin American Studies, http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/Confidential_Files-Aug-1953-Oct-1954.pdf (staženo 15. 8. 2021)

„Memorandum by Harvey R. Wellman of the Office of Middle American Affairs to the Deputy Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Woodward), July 26,

1954“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-26-54.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Memorandum of Conversation, by the Director of the Office of Middle American Affairs (Newbegin), October 26, 1954“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-26-54.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„The Ambassador in Cuba (Gardner) to Senator Bourke B. Hickenlooper, November 22, 1954“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-22-54.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Memorandum of a Conversation, Washington, April 7, 1955“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-7-55.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 163, Aug. 26, 1955“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R25-163-8-26-1955.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 180, Dec. 16, 1955“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-180-12-16-1955.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 211, January 11, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-211-1-11-1956.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 800, May 8, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-800-5-8-1956.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 830, June 5, 1957“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-830-6-5-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Gardner to Secretary of State, October 16, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-16-56.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Office of Middle American Affairs Memo, Oct. 18, 1956“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-Memo-10-18-1956.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Ambassador Gardner to the Secretary of State, February 15, 1957 (289)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-15-57.htm> (staženo 16. 8.

2021).

„Editorial Note, February, 1957 (290)“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-editorial-note.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 503, April 18, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-503-4-18-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 548, May 16, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-548-5-16-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 560, May 22, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-560-5-22-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 565, May 24, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-565-5-24-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 577, May 29, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R13-577-5-29-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Despatch 107, Aug. 7, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R7-107-8-7-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 117, Aug. 23, 1957“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R25-117-8-23-1957.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Ambassador Smith to the Secretary of State, September 13, 1957 (294)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-13-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Ambassador Smith to the Secretary of State, September 16, 1957 (295)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-16-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„298. Memorandum From the Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs

(Rubottom) to the Deputy Under Secretary for Political Affairs (Murphy)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-23-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Ambassador Smith to the Secretary of State, September 23, 1957 (299)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-23-57a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Ambassador Smith to the Secretary of State, November 2, 1957 (302)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-2-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Dulles to the Embassy in Cuba, November 18, 1957 (304)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-18-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Ambassador Smith to the Secretary of State, December 7, 1957 (306)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-7-57.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, January 11, 1958. (4)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-11-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Sale of Arms to Cuba, January 17, 1958 (5)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-17-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, January 22, 1958. (7)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (6)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-006-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (8)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-008-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Letter from Wieland to Smith, Feb. 3, 1958 (10)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, January 31, 1958. (9)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-1-31-58.htm>

(staženo 16. 8. 2021).

„Telegram from the Embassy in Cuba to the Department of State, Feb. 7, 1958 (11)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-7-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram from Smith to Rubottom, Feb. 10, 1958 (12)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-10-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, February 20, 1958. (15)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-20-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, Feb. 20, 1958 (16)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-20-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, Feb. 20, 1958 (17)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-21-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram from Smith to the Department of State, Feb. 26, 1958 (20)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-2-26-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 3, 1958. (26)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-3-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba. March 5, 1958. (29)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-5-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram from Smith to the Department of State, March 4, 1958 (28)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram from Smith to the Department of State, March 11, 1958 (30)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-11-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 12, 1958 (31)“,

Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-12-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 12, 1958 (33)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-12-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note on Fidel Castro Ultimatum, March 12, 1958 (32)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-3-12-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 14, 1958 (34)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-14-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 14, 1958 (35)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-14-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 14, 1958 (36)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-14-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 16, 1958 (37)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (40)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-040-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, March 16, 1958 (38)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-16-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 26, 1958 (43)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-26-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„ARA William P. Snow to Acting Secretary, March 19, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R11-3-19-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, April 1, 1958 (46)“,

Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-1-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Report on Situation in Cuba, April 3, 1958 (48)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note, April 9, 1958 (49)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-4-9-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, April 13, 1958 (50)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-4-13-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (56)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-056-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, June 3, 1958 (59)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Washington Post Article on use of MAP Unit in Oriente Province, June 3, 1958 (60)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-3-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Use of MAP Equipment in Oriente Province, June 4, 1958 (61)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, June 13, 1958 (64)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-13-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, June 16, 1958 (65)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, June 16, 1958 (66)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-16-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (76)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-076-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note, June 26, 1958 (69)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-30-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From Guantanamo Commander Ellis to the Chief of Naval Operations Burke, June 30, 1958 (72)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-6-30-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 1, 1958 (73)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-1-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 3, 1958 (78)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-3-58d.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 3, 1958 (80)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-3-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Memorandum of a Telephone Conversation Between Smith and Wieland, July 4, 1958 (83)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Memorandum of a Telephone Conversation Between Smith and Stewart, July 6, 1958 (84)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-6-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 9, 1958 (86)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-9-58c.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, July 9, 1958 (87)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-9-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 11, 1958 (93)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-11-58f.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 11, 1958 (96)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-11-58c.htm>

(staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 12, 1958 (101)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-12-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 12, 1958 (100)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-12-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 13, 1958 (102)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-13-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 16, 1958 (103)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 17, 1958 (104)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-17-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (106)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-106-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 20, 1958 (108)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-20-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Increase of Communist Influence in Cuba, July 24, 1958 (110)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-2-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, July 25, 1958 (113)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-25-58c.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, August 1, 1958 (117)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-1-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Conflicting Press Statements on Removal of United States Marines from Yateras Water

Works in Cuba, August 5, 1958 (119)“, Latin American Studies,
<http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-5-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, August 7, 1958 (120)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-7-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Policy Paper on Cuba, August 8, 1958 (121)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-8-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„General Political Situation, August 15, 1958 (123)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-15-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (125)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-125-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, September 11, 1958 (129)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-11-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, September 22, 1958 (131)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Cuban Rebel Demands of Tribute on United Fruit Company, September 26, 1958 (137)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-26-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, September 24, 1958 (133)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-24-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Letter From the Deputy Assistant Secretary of State for Inter-American Affairs (Snow) to the Ambassador Smith in Cuba, September 29, 1958 (140)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-9-29-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, October 7, 1958 (144)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-7-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (148)“, Latin American Studies,

<http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-148-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 398, Oct. 23, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-207-10-22-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Memorandum of Conversation, Ambassador Smith, Terrance G. Leonhardy, Nov. 6, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-Memo-11-6-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 483, Nov. 7, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-483-11-7-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 484, Nov. 7, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-484-11-7-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Department of State, Memorandum of Conversation, Nov. 7, 1958“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R24-Memorandum-11-7-1958.pdf> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, October 22, 1958 (147)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-10-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (151)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-151-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 4, 1958 (152)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-4-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 6, 1958 (153)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-6-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Plans of President-Elect Andres Rivero Aguerro, November 15, 1958 (154)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-15-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 16, 1958 (156)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-16-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 17, 1958 (157)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-17-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„The Situation in Cuba and the Possibility that the New President-elect will Endeavor to Form a Government of Reconciliation, November 22, 1958 (160)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-22-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Further Discussion with President-Elect Rivero Agüero Concerning his Plans for the New Administration, November 25, 1958 (162)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-25-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (166)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-166-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, November 30, 1958 (167)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-11-30-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, December 2, 1958 (168)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-2-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (164)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-164-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 2, 1958 (169)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-2-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 5, 1958 (170)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-5-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Circular Telegram From the Department of State to Certain Diplomatic Missions in the American Republics, December 8, 1958 (172)“, Latin American Studies,

<http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-8-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (175)“, Latin American Studies,

<http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-175-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 16, 1958 (181)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-16-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Editorial Note (185)“, Latin American Studies,

<http://www.latinamericanstudies.org/cable/note-185-1958.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 19, 1958 (187)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-19-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Department of State, December 29, 1958 (196)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-29-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Conference Memorandum, Under Secretary of State Herter's Office, December 31, 1958 (201)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-31-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Telegram From the Embassy in Cuba to the Dept. of State, December 31, 1958 (202)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-12-31-58-6.htm> (staženo 16. 8. 2021).

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno: Jiří Růžek
E-mail: 98150889@fsv.cuni.cz
Studijní obor: Mezinárodní teritoriální studia
Semestr a školní rok zahájení práce: LS 2020/2021
Semestr a školní rok ukončení práce: LS 2020/2021
Vedoucí bakalářského semináře: PhDr. Oldřich Tůma, Ph.D.
Vedoucí práce: doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph.D.
Název práce: Role velvyslanců Spojených států na Kubě v době diktatury Fulgencia Batisty během 50. let 20. století
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek): Téma se zabývá rolí, kterou v kontextu americké zahraniční politiky a mocenské politiky Kuby sehráli američtí velvyslanci v době diktatury Fulgencia Batisty v 50. letech 20. století, tedy v období, které se mimo jiné vyznačovalo i velmi těsným vztahem Kuby se Spojenými státy. Zaobírá se postavami Willarda L. Beaulaca, Arthura Gardnera a Earla E. T. Smitha a jejich činnostmi při vykonávání mandátu velvyslance USA na Kubě. Téma zkoumá jakou roli a jaké funkce během svého působení zastávali, jak se jejich role v průběhu času vyvíjela a také jak tato jejich role odpovídala tehdejší i současným standardům diplomatické praxe.
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek): Mezi zadáním tématu a jeho dokončením došlo v průběhu jeho zpracování pouze k jedné výraznější změně. Ta znamenala sloučení původní 2. a 3. kapitoly, tedy kapitoly o zahraniční politice Spojených států v 50. letech a kapitoly o vývoji vlivu Spojených států na Kubě, v jednu kapitolu, adresující obě záležitosti ve vzájemné návaznosti. Důvod této úpravy spočíval výhradně ve zlepšení přehlednosti práce, kdy rozdělení dvou spolu bezprostředně souvisejících témat do dvou samostatných kapitol postrádalo smysl. Dále také oproti původnímu plánu byla větší pozornost věnována angažmá velvyslance Beaulaca, jehož význam pro účely práce i v kontextu událostí na Kubě byl v původním návrhu práce podceňen.
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu): Úvod 1) Teoretické vymezení a ukotvení role velvyslanců v mezinárodních stycích v polovině 20. století 2) Koncepce americké zahraniční politiky a diplomacie v 50. letech 20. století 3) Angažmá velvyslance Willarda L. Beaulaca (1952-1953) 4) Arthur Gardner a jeho angažmá (1953-1957) 5) Earl E. T. Smith a jeho angažmá (1957-1958) 6) Vyhodnocení praxe amerických velvyslanců na Kubě v době Batistovy diktatury Závěr
Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů): Thomas G. Paterson, <i>Contesting Castro: The United States and the Triumph of the Cuban</i>

Revolution (New York: Oxford University Press, 1994)

Zdeněk Veselý, Diplomacie: teorie-praxe-dějiny (Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014).

Christer Jönsson a Richard Langhorne, eds., Diplomacy: Volume II (Londýn: SAGE Publications, 2005).

G. R. Berridge, Diplomacy: Theory and Practice (Hampshire: Palgrave, 2002).

Christer Jönsson a Richard Langhorne, eds., Diplomacy: Volume I (Londýn: SAGE Publications, 2005).

Earl E. T. Smith, The Fourth Floor: An Account of the Castro Communist Revolution (New York: Random House, 1962).

David F. Schmitz, Thank God They're On Our Side: The United States & Right-Wing Dictatorships, 1921-1965 (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1999).

Michael J. LaRosa and Frank O. Mora, eds., Neighborly Adversaries: Readings in U.S.-Latin American Relations (Lanham: Rowman & Littlefield, 2015).

Robert H. Holden and Eric Zolov, Latin America and the United States: A Documentary History (New York: Oxford University Press, 2000).

Louis A. Pérez, Jr., Cuba and the United States: Ties of Singular Intimacy (Athens: University of Georgia Press, 1990).

Eric Arias & Alastair Smith, „Tenure, promotion and performance: The career path of US ambassadors,“ The Review of International Organizations 13 (2018), 77–103.

Rustem N. Chanyshiev a Olga R. Fayzullina. „The Formation of Post-War US Foreign Policy: G.F.Kennan's ‚Long Telegram‘ And The Tradition of Political Realism“, Laplage em Revista 6 (září 2020), 123–128.

„Testimonies of Ambassadors Arthur Gardner and Earl E. T. Smith (August 27, 30, 1960)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/gardner-smith.pdf> (staženo 16. 8. 2021),

"Foreign Service Act", Tracking the U.S. Congress, <https://govtrackus.s3.amazonaws.com/legislink/pdf/stat/60/STATUTE-60-Pg999.pdf> (staženo 23. 7. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegram 599, March 10, 1952“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R2-599-3-10-1952.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„U.S. Embassy Havana, Telegrams 15-20, July 26-27, 1953“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/embassy/R3-15-7-26-1953.pdf> (staženo 15. 8. 2021).

„Confidential U.S. State Dept. Central Files (August 1953-Oct. 1954)“, Latin America Studies, http://www.latinamericanstudies.org/us-cuba/Confidential_Files-Aug-1953-Oct-1954.pdf (staženo 15. 8. 2021)

„Telegram From the Department of State to the Embassy in Cuba, March 12, 1958 (33)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-3-12-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Increase of Communist Influence in Cuba, July 24, 1958 (110)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-7-2-58a.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„Policy Paper on Cuba, August 8, 1958 (121)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-8-58.htm> (staženo 16. 8. 2021).

„General Political Situation, August 15, 1958 (123)“, Latin American Studies, <http://www.latinamericanstudies.org/cable/cable-8-15-58b.htm> (staženo 16. 8. 2021).

Podpis studenta a datum
20. 8. 2021

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		